

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: Παπαδάκη Καλλιόπη

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ : 7738

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Μπαστάκης Εμμανουήλ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	7
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΩΝ.....	7
1.1 Ιστορική αναδρομή στη φορολογία εισοδήματος.....	7
1.2 Έννοια φόρου.....	8
1.3 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα φόρου.....	9
1.4 Σκοποί της φορολογίας.....	9
1.5 Φορολογική βάση.....	10
1.6 Ταξινόμηση των φόρων.....	10
1.6.1 Ταξινόμηση των φόρων ανάλογα με τη φορολογική βάση.....	10
1.6.2 Ταξινόμηση των φόρων ανάλογα με τη φύση του φορολογικού συντελεστή...	11
1.6.3 Ταξινόμηση των φόρων σε Άμεσους και Έμμεσους.....	11
1.7 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων και έμμεσων φόρων.....	11
1.8 Γενικές αρχές της φορολογίας.....	12
1.9 Αντικείμενο και υποκείμενο φόρου.....	15
1.10 Φορολογητέο εισόδημα και ο τρόπος εξεύρεσης του.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	18
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	18
2.1 Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης.....	18
2.2 Φορολογία εισοδήματος συζύγου.....	20
2.3 Εισόδημα της συζύγου και των ανήλικων παιδιών.....	21
2.4 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαραίνουν τους φορολογούμενους.....	22
2.5 Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	24
2.5.1 Γενική κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων.....	24
2.5.2 Κλίμακα μικρών νησιών.....	25
2.5.3 Αύξηση του αφορολόγητου λόγω τέκνων.....	26
2.5.4 Δαπανών απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών.....	27
2.5.5 Υπολογισμός απαιτούμενων δαπανών.....	27
2.5.6 Περίπτωση προσκόμισης αποδείξεων δαπανών μικρότερου ύψους από τις απαιτούμενες.....	28

2.5.7 Περίπτωση προσκόμισης αποδείξεων δαπανών μεγαλύτερου ύψους από τις απαιτούμενες.....	31
2.5.8 Μη υπόχρεοι στην προσκόμιση αποδείξεων δαπανών.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	35
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ – ΤΕΚΜΗΡΙΑ.....	35
3.1 Πραγματικό και τεκμαρτό εισόδημα.....	35
3.2 Σκοπός των τεκμηρίων.....	35
3.3 Είδη τεκμηρίων.....	36
3.4 Δαπάνες διαβίωσης.....	36
3.4.1 Κατηγορίες τεκμηρίων διαβίωσης.....	36
3.4.2 Κατοικίες.....	37
3.4.3 Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ.....	41
3.4.4 Ιδιωτικά σχολεία.....	48
3.4.5 Οικιακοί βοηθοί, οδηγοί αυτοκινήτων, δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό.....	48
3.4.6 Σκάφη αναψυχής.....	49
3.4.7 Εξωτερική – εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα).....	53
3.4.8 Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.....	55
3.5 Αμφισβήτηση ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης.....	55
3.6 Συνταξιούχοι – μείωση ετήσιων αντικειμενικών δαπανών κατά 30%.....	56
3.7 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....	58
3.7.1 Κατηγορίες δαπανών απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.....	58
3.8 Αναστολή τεκμηρίου απόκτησης ακινήτων.....	58
3.9 Μη εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών και των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....	59
3.10 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής.....	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	65
ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	65
4.1 Εισοδήματα από Ακίνητα.....	65
4.1.1 Εισοδήματα από οικοδομές και γαίες ακόμη θεωρούνται και τα παρακάτω.....	65
4.1.2 Δεν θεωρούνται εισοδήματα από ακίνητα.....	66
4.1.3 Εισοδήματα από ακίνητα που δεν φορολογούνται.....	66
4.1.4 Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων από οικοδομές.....	67

4.1.5 Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων από γαίες.....	67
4.1.6 Προσδιορισμός των καθαρών κερδών από οικοδομές.....	68
4.1.7 Προσδιορισμός των καθαρών κερδών από γαίες.....	68
4.1.8 Συμπληρωματικός φόρος εισοδήματος από ακίνητα 1,5%.....	69
4.1.9 Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα.....	69
4.2 Εισοδήματα από Κινητές Αξίες.....	70
4.2.1 Ποιο είναι το εισόδημα από κινητές αξίες.....	70
4.2.2 Δάνεια και τόκοι καταθέσεων.....	70
4.2.3 Μερίσματα.....	70
4.3 Εισόδημα από Εμπορικές Επιχειρήσεις	71
4.3.1 Φορολογία κερδών ατομικής επιχείρησης.....	71
4.3.2 Φορολογία κερδών που προέρχονται από Ο.Ε., Ε.Ε., Αστικές Εταιρείες και Κοινωνίες Αστικού Δικαίου.....	71
4.3.3 Επιχειρηματική αμοιβή.....	71
4.3.4 Συμπληρωματικός φόρος.....	73
4.3.5 Παρακρατούμενοι φόροι – Μεταφορά ζημιάς.....	73
4.3.6 Προκαταβολή φόρου.....	73
4.3.7 Ποσά από εμπορικές επιχειρήσεις.....	74
4.4 Εισοδήματα από Γεωργικές Επιχειρήσεις.....	74
4.4.1 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων γεωργικών επιχειρήσεων.....	75
4.4.2 Προσδιορισμός καθαρών κερδών γεωργικών επιχειρήσεων.....	75
4.4.3 Εκπτώσεις από το γεωργικό εισόδημα.....	76
4.4.4 Απαλλαγές – Κίνητρα για τους αγρότες.....	76
4.4.5 Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το γεωργικό εισόδημα.....	77
4.5 Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες.....	78
4.5.1 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.....	78
4.5.2 Εισόδημα από την παραχώρηση αυτοκινήτου.....	78
4.5.3 Αποζημιώσεις απολυμένων.....	79
4.5.4 Επίδομα ανεργίας.....	79
4.5.5 Ποιο δεν θεωρείται εισόδημα για τους μισθωτούς.....	79
4.5.6 Καταβολή αποδοχών αργότερα με νόμο, απόφαση κτλ.....	80
4.5.7 Αμοιβές αθλητών, προπονητών.....	80
4.5.8 Εισοδήματα που απαλλάσσονται στο σύνολο τους.....	80
4.5.9 Εισφορά αλληλεγγύης.....	81

4.6 Εισοδήματα από Ελευθέρια Επαγγέλματα.....	81
4.6.1 Ποια θεωρούνται εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα.....	81
4.6.2 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από ελευθέρια επαγγέλματα.....	82
4.6.3 Καθαρά κέρδη ελεύθερων επαγγελμάτων.....	83
4.6.4 Επιβατικά αυτοκίνητα.....	83
4.6.5 Επιβολή τέλους επιτηδεύματος.....	84
4.6.6 Παρακράτηση φόρου από αμοιβές ελεύθερων επαγγελμάτων.....	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	86
ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ.....	86
5.1 Δαπάνες που μειώνουν τον φόρο.....	86
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	103
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ.....	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	104
ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 4110/23.01.2013.....	104
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	117

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η φορολογική νομοθεσία δημιουργεί μια σειρά υποχρεώσεων και σχέσεων του φορολογούμενου απέναντι στο κράτος, αλλά και σε άλλους οργανισμούς ή φορείς που εμπλέκονται στο σύστημα. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διευκολύνει την εμπέδωση και τη λειτουργική χρησιμοποίηση της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύονται γενικά χαρακτηριστικά των φόρων, καθώς και στο δεύτερο αναφέρονται γενικές πληροφορίες για την φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων. Συνεχίσαμε στο τρίτο μέρος με τα τεκμήρια, τα οποία αποτελούν το μέσο εξακρίβωσης του πραγματικού δηλωθέντος εισοδήματος και κατ' επέκταση καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση και τα περιουσιακά στοιχεία του φορολογούμενου. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα εισοδήματα και οι πηγές από τις οποίες αυτά προέρχονται, ενώ στο πέμπτο κεφάλαιο ασχοληθήκαμε με τους τρόπους και τους λόγους μείωσης του φόρου για κάθε φορολογούμενο. Ακολουθεί μια σύντομη εξήγηση του τρόπου υπολογισμού του φόρου (εκκαθάριση) και τέλος ολοκληρώνουμε την εργασίας μας με την αναφορά μας στις αλλαγές του νέου φορολογικού νόμου που αφορά τα φυσικά πρόσωπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΩΝ

1.1 Ιστορική ανάδρομη στην φορολογία εισοδήματος

Η έννοια της Φορολογίας του προσωπικού εισοδήματος εισάγεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα το έτος 1909 που καθιερώθηκε ο γενικός φόρος. Μετέπειτα το 1917 έχουμε το φόρο έκτακτων κερδών χωρίς την ύπαρξη σχετικής νομοθεσίας για την φορολογία εισοδήματος. **Το 1919 με την θέσπιση του Ν.1640 "Περί φορολογίας καθαρών προσόδων" έχουμε για πρώτη φορά φορολογία όλων γενικά των εισοδημάτων με το μικτό τύπο φορολογίας εισοδήματος. Με σταθερό συντελεστή φόρων π.χ για καθαρό εισόδημα από οικοδομές 16% και για τις εκμισθωμένες γαίες 18%. Σταθμός στην Ελληνική δημοσιονομική ιστορία θεωρείται η μεταρρύθμιση της άμεσης φορολογίας που πραγματοποιήθηκε το 1919. Η φορολογική μεταρρύθμιση απέβλεπε στην άρση των αδικιών και της αταξίας που υπήρχε στο φορολογικό σύστημα προηγουμένως. Εξαιτίας αυτού θεωρείται από τους σημαντικότερους και από τους δικαιότερους φορολογικούς νόμους.**

Το μέχρι τότε ισχύον φορολογικό καθεστώς αντικαθίστανται από το νομοθετικό διάταγμα του 3323 του 1955 που αφορά την φορολογία φυσικών προσώπων. Με το Ν.Δ 3323/55 καθιερώνεται ο προσωπικός και προοδευτικός φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα (ενιαίος φόρος). Κατόπιν με το Ν.Δ 3843/58 "Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων" συμπληρώνεται η νομοθεσία. Τα δύο αυτά Ν.Δ αποτελούν το κορμό του φορολογικού συστήματος. Με την φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, το κράτος εισπράττει σήμερα μία από τις κυριότερες πηγές των εσόδων του.

Πολλές αλλαγές έχουν επέλθει στην φορολογία εισοδήματος μέχρι σήμερα ούτως ώστε να είναι πιο σωστή η φορολόγηση των πολιτών της χώρας μας. Σε σχέση πάντοτε με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ), όπως η αλλαγή της φορολογικής κλίμακας, οι αλλαγές στις εκπτώσεις δαπανών, η διαφοροποίηση στον τρόπο έκπτωσης αυτών των δαπανών και αλλαγές που αναφέρονται στα τεκμήρια διαβίωσης.

Στα επόμενα κεφάλαια θα γίνει λόγος για το ισχύον φορολογικό σύστημα με τους τελευταίους νόμους που θεσπίστηκαν. Τον Ν.2238/94 "Περί φορολογίας εισοδήματος και μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις που επήλθαν με τους Ν.3842/2010, Ν. 3888/2010, Ν. 3943/2011, Ν. 3986/2011, Ν. 4002/2011, Ν. 4024/2011 και 4038/2012.

1.2 Έννοια φόρου

Ο **φόρος εισοδήματος** είναι ο φόρος που επιβάλλεται στο ετήσιο σύνολο των αποδοχών των φυσικών και νομικών προσώπων και οι οποίες προέρχονται από διάφορες πηγές, εργασία, εταιρεία, ακίνητα, μετοχές, τόκους κ.λπ. Ο φόρος αυτός, αναλόγως της νομικής φύσης της φορολογούμενης μονάδας, επί του εισοδήματος της οποίας επιβάλλεται ο φόρος, διακρίνεται σε δυο κατηγορίες :

- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕΦΠ)
- Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ) ή φόρος επί των κερδών των Ανώνυμων εταιρειών.

Φόρος καλείται η αναγκαστική εισφορά προς το κράτος ή προς το νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή, από την άποψη του οφειλέτη.

Για τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού π.χ. πληρωμή μισθών δημοσίων υπαλλήλων, δαπάνες για την παιδεία, για την υγεία, την εθνική άμυνα κ.λπ., οι πολίτες υπόκεινται σε υλική θυσία. Οι Δήμοι και οι κοινότητες επιβάλλουν στους κατοίκους τους ειδικές εισφορές για την εκπλήρωση των σκοπών τους.

Η πληρωμή των φόρων δεν αντιστοιχεί σε ειδικό αντάλλαγμα, αλλά σε γενικό που είναι απαραίτητο για την ύπαρξη και ευημερία του πολίτη ως πρόσωπο πλέον ενταγμένο μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Έτσι, συμπερασματικά, από τον παραπάνω ορισμό, προκύπτουν τα εξής εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου :

1. Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα.
2. Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα
3. Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών και
4. Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής.

1.3 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του φόρου

Οι φόροι έχουν δύο βασικά γνωρίσματα:

1. Αποτελούν **αναγκαστικό μέσο** μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα.
2. Αποτελούν **μονομερές μέσο**, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους.

1.4 Σκοποί της φορολογίας

Ο ταμειυτικός είναι ο κυριότερος σκοπός τον οποίο εκπληρώνει η φορολογία. Η φορολογία γενικά, αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημόσιων εσόδων (επιχειρηματική δραστηριότητα κ.λπ.). Η φορολογία εκτός του ταμειυτικού σκοπού, ανάλογα με την γενικότερη πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης μιας χώρας, μπορεί να εκπληρώνει κοινωνικούς σκοπούς όταν αποτελεί μέσο καταπολέμησης της κοινωνικής ανισότητας που διαμορφώνεται ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις.

Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής κάθε κυβέρνησης εκδηλώνεται υπό την πρακτική της μορφή και με φορολογικές μεταρρυθμίσεις, με τις οποίες, επιδιώκεται η φορολογική ελάφρυνση των οικονομικά ασθενέστερων λαϊκών στρωμάτων, με αντίστοιχη επιβάρυνση των οικονομικά ισχυρότερων.

Τέλος, είναι δυνατόν, οικονομικοί σκοποί ιδιαίτερα σε περιόδους γενικών ή μερικών οικονομικών κρίσεων να εκπληρώνονται με τη φορολογία. Π.χ. η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών προϊόντων, ανεξάρτητα από τους λόγους που την προκαλούν, μπορεί να οδηγήσει την κυβέρνηση στη λήψη απόφασης μείωσης του φόρου, που εμπεριέχεται στις τιμές των προϊόντων αυτών, για να επιτύχει την συγκράτηση του πληθωρισμού. Επίσης, σε περιόδους εθνικών κρίσεων είναι δυνατόν να επιβληθεί πρόσθετη φορολογία στους πολίτες για να ενισχυθεί η εθνική άμυνα κ.λπ.

1.5 Φορολογική βάση

Φορολογική βάση καλείται το μέγεθος με βάση το οποίο υπολογίζεται η φορολογική υποχρέωση, δηλαδή το ποσό φόρου που πρέπει να καταβάλλει ο φορολογούμενος.

Σήμερα ως φορολογική βάση χρησιμοποιούνται συνήθως διάφορα οικονομικά χαρακτηριστικά του φορολογούμενου και ιδιαίτερα το **εισόδημα**, η **περιουσία** και η **δαπάνη**, ειδικότερα μάλιστα η καταναλωτική δαπάνη.

1.6 Ταξινόμηση των Φόρων

Οι φόροι μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση τρία κριτήρια:

- i) της φορολογικής βάσης,
- ii) της φύσης του φορολογικού συντελεστή και
- iii) του τρόπου επιβάρυνσης της μονάδας.

1.6.1 Ταξινόμηση των Φόρων Ανάλογα με τη Φορολογική Βάση

Φορολογική βάση είναι το μέγεθος, με βάση το οποίο υπολογίζεται ένας φόρος. Οι φόροι με βάση αυτό το κριτήριο διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

- α) σε φόρους εισοδήματος,
- β) σε φόρους δαπάνης και
- γ) σε φόρους περιουσίας.

Ο φόρος εισοδήματος είναι ο φόρος που επιβάλλεται πάνω στο εισόδημα που έχει πραγματοποιηθεί από μία μονάδα σε ορισμένο χρονικό διάστημα. Ο φόρος αυτός διακρίνεται στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων και στον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων. Οι φόροι εισοδήματος κατέχει την πρώτη θέση από άποψη συμμετοχής στα φορολογικά έσοδα των περισσότερων χωρών.

Ο φόρος στη δαπάνη είναι η μορφή του φόρου, κατά την οποία μεταβιβάζεται η αγοραστική δύναμη από τη φορολογούμενη μονάδα προς το δημόσιο, μέσω των δαπανών που πραγματοποιεί. Είναι ένας έμμεσος φόρος κατανάλωσης.

Οι φόροι περιουσίας είναι η μορφή φόρου, κατά την οποία μεταβιβάζεται η αγοραστική δύναμη από τη φορολογούμενη μονάδα προς το δημόσιο, λόγω κατοχής περιουσιακών στοιχείων, και επιβάλλεται πάνω στην αξία αυτών των στοιχείων.

1.6.2 Ταξινόμηση των Φόρων Ανάλογα με τη Φύση του Φορολογικού

Συντελεστή

Αρχικά, πρέπει να ορίσουμε τι εννοούμε ως φορολογικό συντελεστή. Φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε καθεμιά μονάδα φορολογικής βάσης. Με βάση το κριτήριο αυτό οι φόροι διακρίνονται σε προοδευτικούς, αναλογικούς και αντίστροφα προοδευτικούς.

Προοδευτικός είναι ο φόρος που προκύπτει όταν ο φορολογικός συντελεστής μεταβάλλεται, καθώς μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Τέτοιοι φόροι είναι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων και ο φόρος κληρονομιών.

Αναλογικός καλείται ο φόρος που προκύπτει όταν ο φορολογικός συντελεστής δεν μεταβάλλεται όταν μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Τέτοιοι φόροι είναι ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και το χαρτόσημο

Αντίστροφα προοδευτικός είναι ο φόρος, όταν ο φορολογικός συντελεστής μεταβάλλεται κατά αντίστροφο τρόπο με τη φορολογική βάση, δηλαδή μειώνεται με την αύξηση της φορολογικής βάσης και αντίστροφα.

1.6.3 Ταξινόμηση των Φόρων σε Άμεσους & Έμμεσους

Άλλη μια διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους. Ένα από τα κριτήρια διάκρισης των φόρων σε άμεσους και έμμεσους είναι αν ο φόρος επιβαρύνει το άτομο πάνω στο οποίο επιβάλλεται (άμεσος) ή αν μετακυλύετε σε άλλους φορολογούμενους (έμμεσος). Άλλο ένα κριτήριο διάκρισης είναι η πρόθεση του φορολογικού νομοθέτη, δηλαδή αν ο νομοθέτης είχε την πρόθεση να επιβαρύνει το άτομο πάνω στο οποίο επιβλήθηκε ο φόρος ή πρόθεσή του ήταν ο φόρος να επιβαρύνει άλλα πρόσωπα. Άμεσοι θεωρούνται οι φόροι που άμεσα επιδρούν στη φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου, όπως οι φόροι εισοδήματος και περιουσίας και έμμεσοι φόροι είναι αυτοί που επιδρούν με έμμεσο τρόπο την φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου, όπως είναι οι έμμεσοι φόροι κατανάλωσης.

1.7 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων - έμμεσων φόρων

Οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν αντίστοιχα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Επομένως η συνύρπαξή τους είναι αναγκαία, επειδή συμβάλλει στην εξισορρόπηση των μειονεκτημάτων που παρουσιάζει ο κάθε τρόπος φορολογίας. Οι **έμμεσοι φόροι**

καταβάλλονται ευκολότερα από τους **άμεσους**, επειδή ενσωματώνονται στο τίμημα του καταναλώμενου προϊόντος ή το αντίτιμο της αποδοχής υπηρεσιών του κάθε φορολογούμενου.

Επίσης, οι έμμεσοι φόροι είναι πιο αποδοτικοί για την πολιτεία, επειδή καταβάλλονται από όλους τους πολίτες. Επιπλέον, τα συνακόλουθα της δυσανασχέτησης της καταβολής του φόρου που εκδηλώνονται με την προσπάθεια αποφυγής της φορολογίας, δεν έχουν έντονο χαρακτήρα, όπως την άμεση φορολογία.

Οι **έμμεσοι φόροι** μειονεκτούν έναντι των άμεσων, επειδή δεν ανταποκρίνονται στην φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου.

Οι **άμεσοι φόροι** πλεονεκτούν λόγω του ότι η απόδοση τους είναι σταθερή, παρά το γεγονός ότι η δαπάνη για τη βεβαίωση και την είσπραξη τους είναι μεγαλύτερη.

1.8 Γενικές αρχές της φορολογίας

Η επιβολή των φόρων στα ανεπτυγμένα κράτη γίνεται με βάση θεσπισμένους κανόνες από την πολιτεία, οι οποίοι διέπουν την φορολογική της πολιτική.

Οι κανόνες αυτοί, οι οποίοι αποτελούν το καταστάλαγμα της επιστήμης και της εμπειρίας, είναι οι εξής :

1. Ο κανόνας της καθολικότητας του φόρου.

Σύμφωνα με τον κανόνα αυτόν, ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σε όλους τους πολίτες χωρίς εξαιρέσεις, ακόμη δε και στους αλλοδαπούς που ζουν στην Ελλάδα.

Η απαλλαγή από την φορολογία των μικρών εισοδημάτων δεν έρχεται σε αντίθεση με τον κανόνα της καθολικότητας, επειδή η διαφορά των εσόδων από την φορολόγηση των μικρών εισοδημάτων σε σχέση με τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου είναι πολύ μικρή και επί πλέον το ίδιο το κράτος μεταγενέστερα, ίσως, χρειαζόταν να ενισχύσει οικονομικά τους μικροεισοδηματίες.

2. Ο κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου.

Ο ταμειωτικό σκοπός της φορολογίας εξυπηρετείται από αυτόν τον κανόνα. Ο φόρος είναι παραγωγικός, εφόσον :

- Οι νόμοι είναι σαφείς και δεν μεταβάλλονται συχνά,
- Επιδιώκεται η ταχύτερη δυνατή βεβαίωση και είσπραξη του με όσο γίνεται μικρότερα έξοδα,
- Το ποσοστό του δεν είναι υπερβολικό, ώστε να οδηγεί τον φορολογούμενο σε φοροδιαφυγή και
- Δεν καθιερώνει απαλλαγές.

3. Ο κανόνας της απλότητας του φόρου.

Η φορολογική νομοθεσία πρέπει να είναι απλή και κατανοητή, σύμφωνα με αυτόν τον κανόνα, να γίνεται δηλαδή συχνά κωδικοποίηση των φορολογικών διατάξεων και να αποφεύγεται η περιπτωσιολογία. Έτσι, θα αποφεύγεται η σύγχυση και θα βελτιώνονται οι σχέσεις μεταξύ φορολογούμενων και φοροτεχνικών οργάνων.

Δυστυχώς, όμως, το σημερινό φορολογικό μας σύστημα χαρακτηρίζεται από την πολυπλοκότητα και την περιπτωσιολογία και τούτο οφείλεται στη νοοτροπία των εκάστοτε αρμοδίων του Υπουργείου των Οικονομικών.

4. Ο κανόνας της βεβαιότητας και της σταθερότητας

Εάν υποθέσουμε ότι οι νόμοι είναι απλοί και κατανοητοί και δεν μεταβάλλονται συχνά, τότε ο φορολογούμενος μπορεί να γνωρίζει εκ των προτέρων το ύψος του φόρου που οφείλει στο Δημόσιο και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να τον εξοφλήσει.

5. Ο κανόνας της καταλληλότητας του φόρου

Ο φόρος πρέπει να είναι κατάλληλος από άποψη χρόνου, τόπου και τρόπου πληρωμής.

Ο χρόνος πληρωμής του φόρου πρέπει να είναι εκείνος που διευκολύνει των φορολογούμενο. Συνήθως αυτό αποτυγχάνεται, εάν ο χρόνος πληρωμής συμπίπτει με την πραγματοποίηση του εισοδήματος.

Σαν τρόπος πληρωμής του φόρου πρέπει να καθορίζεται η κατοικία ή η διαμονή ή ο τόπος της επαγγελματικής εγκατάστασης του φορολογούμενου. Από την άποψη του τρόπου πληρωμής θα πρέπει να παρέχεται στον φορολογούμενο κάθε δυνατή διευκόλυνση (δόσεις κ.λπ.)

6. Ο κανόνας του ελάχιστου ορίου συντήρησης

Για κάθε φορολογούμενο υπάρχει ένα τμήμα του εισοδήματος του που δεν πρέπει να υπάγεται στην φορολογία. Το τμήμα αυτό λέγεται « **ελάχιστο όριο συντήρησης**» και είναι εκείνο το τμήμα εισοδήματος το οποίο θεωρείται ότι καλύπτει τις απαραίτητες ανάγκες του ίδιου του φορολογούμενου και της οικογενείας του.

7. Ο κανόνας του διαφορισμού των εισοδημάτων

Η προέλευση του εισοδήματος επηρεάζει την φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου.

Π.χ. εκείνος που πραγματοποιεί εισόδημα από προσωπική εργασία έχει μικρότερη φοροδοτική ικανότητα από εκείνον που αποκτά εισόδημα από κεφάλαιο, φυσικά στην περίπτωση που και οι δύο αποκτούν το ίδιο ποσό εισοδήματος. Εάν από τους δύο αυτούς φορολογούμενους αφαιρεθεί το ίδιο ποσό εισοδήματος για φόρο, τότε εκείνος που αποκτά το εισόδημα του με προσωπική εργασία θα αισθανθεί περισσότερο το φορολογικό βάρος από τον άλλον.

Επομένως, θα πρέπει να μην υπάρχει το ίδιο φορολογικό βάρος για όλα τα εισοδήματα, αλλά να υπάρχει μεταξύ τους κάποια διάκριση.

8. Ο κανόνας αποφυγής της διπλής φορολογίας

Διπλή φορολογία έχουμε όταν το ίδιο πρόσωπο υποβάλλεται δύο φορές στον ίδιο φόρο και για το ίδιο αντικείμενο, ή μέσα στο ίδιο κράτος ή μεταξύ διαφόρων κρατών.

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να αποφεύγει την διπλή φορολόγηση, διότι αυτή οδηγεί στην φοροδιαφυγή, εξασθενεί την επιχειρηματική προσπάθεια και δημιουργεί φορολογικές ανισότητες.

Για την αποφυγή της διεθνούς διπλής φορολόγησης υπάρχουν οι εξής μέθοδοι :

- Η μέθοδος της εξαιρέσεως ή απαλλαγής. Κατά την μέθοδο αυτή τα κράτη, στην επικράτεια των οποίων αποκτιούνται εισοδήματα από πρόσωπα που είναι κάτοικοι άλλων κρατών, απαλλάσσουν τα

πρόσωπα αυτά της φορολογίας ή φορολογούν μόνο εκείνα τα εισοδήματα που προκύπτουν στην επικράτεια τους.

- Η μέθοδος της διαίρεσης ή κατανομής. Τα κράτη που ακολουθούν τη μέθοδο αυτή χωρίζουν το εισόδημα σε δύο μέρη. Το ένα μέρος φορολογείται από την χώρα που κατοικεί ο φορολογούμενος και το άλλο από την χώρα στην οποία αποκτάται το εισόδημα.
- Η μέθοδος της έκπτωσης του φόρου. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, ο φόρος που καταβάλλεται σε ένα ξένο κράτος για εισόδημα που φορολογείται και π.χ. από το ελληνικό κράτος, αφαιρείται από το φόρο που προκύπτει στην Ελλάδα με βάση τη φορολογική μας νομοθεσία. Τη μέθοδο αυτή ακολουθεί η ελληνική φορολογική νομοθεσία (ν. 2238/94 περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων).

1.9 Αντικείμενο και υποκείμενο του φόρου

Ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό εφόσον ο φορολογούμενος κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα. Ως χρόνος απόκτησης του εισοδήματος, θεωρείται το προηγούμενο οικονομικό έτος. Υπάρχουν διμερείς συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολογίας εισοδήματος μεταξύ της Ελλάδας και των ξένων χωρών, οι οποίες κατισχύουν των γενικών διατάξεων περί φορολογίας του εισοδήματος. Οι συμβάσεις αυτές ρυθμίζουν θέματα που έχουν σχέση με την επιβολή φόρου των εισοδημάτων που αποκτώνται στο εξωτερικό από Έλληνες ή από αλλοδαπούς που αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα.

Αν π.χ. κάτοικος Αυστραλίας εκμισθώνει ένα ακίνητο στην Ελλάδα, υποχρεούται να έχει ορίσει αντίκλητο στην Ελλάδα, ο οποίος υποβάλλει φορολογική δήλωση για λογαριασμό του και θα καταβάλλει τον αναλογούντα φόρο στο ελληνικό Δημόσιο. Στο φόρο εισοδήματος υπόκειται και η σχολάζουσα κληρονομιά, δηλαδή το συνολικό εισόδημα που προκύπτει από το χρονικό σημείο θανάτου του κληρονομούμενου μέχρι του χρόνου αποδοχής της κληρονομιάς από τους κληρονόμους.

Επίσης, σε φόρο υπόκεινται οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι αστικές εταιρείες και οι κοινοπραξίες του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ.

Επομένως, αντικείμενο φόρου εισοδήματος είναι το συνολικό εισόδημα που προκύπτει μέσα στο προηγούμενο έτος της φορολογίας. από κάθε φυσικό πρόσωπο και υποκείμενο φόρου εισοδήματος είναι το εισόδημα για κάθε φυσικό πρόσωπο που προκύπτει στην Ελλάδα, άσχετα από τον τόπο ιθαγένειας και τον τόπο κατοικίας ή διανομής του.

1.10 Φορολογητέο εισόδημα και ο τρόπος εξεύρεσης του

Εισόδημα επί του οποίου επιβάλλεται ο φόρος είναι αυτό που προέρχεται από κάθε πηγή μετά από την αφαίρεση των δαπανών που έγιναν για την απόκτηση του.

Τα εισοδήματα από φορολογικής άποψης εντάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες.

A – Β Πηγή *Εισόδημα από ακίνητα*

(εκμίσθωση οικοδομών, γαιών, πηγών, υπεκμίσθωση ή έμμεσα από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων κ.λπ.)

Γ Πηγή *Εισοδήματα από κινητές αξίες*

(μερίσματα, τόκοι ομολογιών, αμοιβές μελών Δ.Σ. ανωνύμων εταιρειών κ.λπ.)

Δ Πηγή *Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις*

(κέρδη ατομικών ή εταιρικών επιχειρήσεων κ.λπ.)

Ε Πηγή *Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις*

(κέρδη από αγροτικές, κτηνοτροφικές, σηροτροφικές επιχειρήσεις κ.λπ.)

ΣΤ Πηγή *Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες*

(από μισθούς, ημερομίσθια, συντάξεις, επιχορηγήσεις, επιδόματα, κ.λπ., το οποίο αποκτάται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους)

Ζ Πηγή *Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα*

(αμοιβές από την άσκηση επαγγέλματος του ιατρού, δικηγόρου, συμβολαιογράφου, οικονομολόγου, λογιστή, κ.λπ.)

Στην πηγή αυτή εντάσσεται και κάθε άλλο εισόδημα που δεν μπορεί να ενταχθεί σε κάποια από τις πιο πάνω πηγές Α έως Ζ (π.χ. εισόδημα από εκμίσθωση μηχανήματος από ιδιώτη, συγγραφικά δικαιώματα κληρονόμων, αμοιβή σπουδαστή για λογιστικές

εργασίες, ο οποίος όμως στερείται δήλωσης έναρξης λογιστικού επαγγέλματος, κ.λπ.).

Για την εξεύρεση του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος του κάθε φυσικού προσώπου, αθροίζονται τα επί μέρους εισοδήματα των πηγών Α έως Ζ, τα οποία αποκτήθηκαν κατά τον προηγούμενο της φορολογίας οικονομικό έτος ή διαχειριστικό ή γεωργικό κατά περίπτωση έτος. Διευκρινίζεται ότι το γεωργικό έτος ποικίλει για τα διάφορα γεωργικά προϊόντα και για τα περισσότερα από αυτά αρχίζει την 1^η Οκτωβρίου και λήγει την 30^η Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους.

Για τα ελαιοκομικά και για τα εσπεριδοειδή προϊόντα το γεωργικό έτος αρχίζει την 1^η Μαΐου και λήγει την 30^η Απριλίου του επόμενου έτους.

Κατά την άθροιση των εισοδημάτων συμψηφίζονται τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία των επί μέρους εισοδημάτων. Στη συνέχεια, από το άθροισμα των εισοδημάτων, ενεργούνται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 8 του νόμου 2238/94 εκπτώσεις (όπως π.χ. το συνολικό ετήσιο ποσό των εξόδων ιατρικής περίθαλψης, οι εισφορές σε ταμεία ασφάλισης Ο.Α.Ε.Ε., Ε.Τ.Α.Α., οι δεδουλευμένοι τόκοι για στεγαστικά δάνεια που συνάφθηκαν μέχρι 31/12/02 για την αγορά πώλησης κατοικίας). Το απομένον υπόλοιπο αποτελεί το καθαρό φορολογητέο εισόδημα, το οποίο υπάγεται σε φόρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

2.1 Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης

Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα του υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000,00) ευρώ, εφόσον στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου περιλαμβάνεται και ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Υποχρέωση για υποβολή φορολογικής δήλωσης έχει κάθε φυσικό πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα (ανεξαρτήτως ποσού εισοδήματος).

Ιδιαίτερος, τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν αποκλειστικά εισόδημα από **μισθωτές υπηρεσίες**, στην περίπτωση βέβαια που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και δεν εμπίπτουν σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις ά , έ , στ´ , και ί , λόγω της μείωσης του αφορολόγητου ορίου της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ προκύπτει ότι δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση μέχρι το ποσό αυτό.

Τα φυσικά πρόσωπα, που κατά κύριο επάγγελμα είναι αγρότες και κατοικούν στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εάν το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000,00) ευρώ.

Τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση, ανεξάρτητα από το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αποκτούν ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνουν.

Ανεξάρτητα από το αν έχουν φορολογητέο ή όχι εισόδημα είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν δήλωση και :

1. Όσοι αγοράζουν αυτοκίνητα, δίτροχα ή τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα, πλοία αναψυχής, αεροσκάφη, εκτός από όσους αγοράζουν **ΙΧ ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που**

υπερβαίνουν το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Όσοι έχουν στην κυριότητα τους ή με οποιοδήποτε τρόπο διατηρούν στην κατοχή τους επιβατικό αυτοκίνητο E.I.X. ή φορτηγό, (εκτός από αγροτικό φορτηγό), ή αυτοκίνητο μικτής χρήσης ή αυτοκίνητο τύπου JEEP ή αεροσκάφος, κότερο ή θαλαμηγό ή άκατο ή σκάφος αναψυχής, εκτός από όσους έχουν στην κυριότητα τους ή διατηρούν EIX αναπήρου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας ή μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού που έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους σκάφους αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, καθώς και όσοι χρησιμοποιούν για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγο τους ή στα προστατευμένα μέλη τους, είτε στις εταιρείες που μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή προκειμένου Α.Ε., είναι πρόεδροι ή διοικητές ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι αυτής.

2. Όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.
3. Όσοι μετέχουν σε προσωπική ή περιορισμένης ευθύνης εταιρεία ή κοινοπραξία ή κοινωνία ή αστική εταιρεία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.
4. Όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από εξακόσια (600) ευρώ το χρόνο.
5. Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.
6. Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες κατοικίες.
7. Όσοι είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, εφόσον λαμβάνουν επιδοτήσεις ποσού άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500,00) ευρώ, για προϊόντα φυτικής παραγωγής ή δύο χιλιάδων διακοσίων πενήντα (2.250,00) ευρώ, για προϊόντα ζωικής παραγωγής. Επίσης, όσοι λαμβάνουν καλλιεργητικά δάνεια πάνω από πέντε χιλιάδες εννιακόσια (5.900,00) ευρώ ή όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους αυτής της κατηγορίας στην τράπεζα, 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους υπερβαίνει τα πέντε χιλιάδες εννιακόσια (5.900,00) ευρώ.
8. Όσοι έχουν άδεια της αρμόδιας αρχής να πωλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.
9. Όσοι είναι κύριοι ή επικαρπωτές ή νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γης, την οποία καλλιεργούν υπό κάλυψη (θερμοκήπια), εφόσον αυτή έχει έκταση από δύο (2) στρέμματα και πάνω, καθώς και όσοι εισέπραξαν μέσα στο 2011, επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας από οκτακόσια ογδόντα ένα (881) ευρώ και πάνω.

10. Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούνται να υποβάλλει τις οικείες δηλώσεις μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.

Παρατήρηση : Λόγω της μείωσης του αφορολόγητου ορίου της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ προκύπτει ότι εξαιρείται και δεν έχει υποχρέωση να υποβάλλει δήλωση το φυσικό πρόσωπο που το εισόδημα του είναι μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ και προκύπτει αποκλειστικά και μόνο με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. , όπως κατοικίες, αυτοκίνητα ΙΧ. , ιδιωτικά σχολεία, οικιακούς βοηθούς, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη κ.λπ.

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ λαμβάνεται υπόψη και η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη των τριών χιλιάδων (3.000,00) ευρώ για τον άγαμο και πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, το οποίο υπολογίζεται κατά το ήμισυ για τον καθένα σύζυγο.

2.2 Φορολογία εισοδήματος συζύγων – ανήλικων άγαμων παιδιών

- Το εισόδημα του ενός συζύγου προστίθεται στο εισόδημα του άλλου συζύγου στο όνομα του και φορολογείται μαζί όταν προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο.
- Το εισόδημα των ανήλικων άγαμων παιδιών δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα. Αν οι γονείς έχουν ίσο ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου άγαμου προστίθεται στο όνομα του πατέρα του. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει την γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομα του. Κατά τον ίδιο τρόπο δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα, το εισόδημα των ανήλικων άγαμων τέκνων που προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από τους ανιόντες (παππούς – γιαγιά), στους οποίους έχουν μεταβιβαστεί από τους γονείς των ανήλικων τέκνων. Κατεξάίρεση, φορολογείται χωριστά το

εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού που προέρχεται **α)** από την παροχή προσωπικής του εργασίας **β)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά ή από δωρεά, εκτός από τις δωρεές και τις γονικές παροχές που έγιναν από τους γονείς τους, τα οποία φορολογούνται στο όνομα του γονέα που του παραχώρησε **γ)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από δωρεές ή γονικές παροχές, που έγιναν σε αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία **δ)** από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του **ε)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, ως υποκατάστατα των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, με εξαίρεση το εισόδημα από υποκατάστατα περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε (υποκατάστατο είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται το στο ανήλικο μετά από εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει). Στις περιπτώσεις αυτές υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανήλικου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανήλικου, στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε στη δήλωση του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατο τους.

2.3 Εισόδημα της συζύγου και των ανήλικων παιδιών

Οι σύζυγοι μετά την σύσταση του γάμου, υποχρεούνται να υποβάλλουν κοινή δήλωση φόρου εισοδήματος στην οποία θα περιέλθουν χωριστά τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν για τον κάθε ένα. Ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται χωριστά και ο καθένας ευθύνεται για την καταβολή του φόρου που του αναλογεί. Αρνητικό αποτέλεσμα εισοδήματος του ενός συζύγου δε μπορεί να συμψηφισθεί με εισοδήματα του άλλου συζύγου.

Ειδικά το εισόδημα της συζύγου από επιχείρηση οικονομικά εξαρτώμενη από το σύζυγο ή προερχόμενο από προσωπική μεταξύ των συζύγων εταιρεία προστίθεται στο εισόδημα του συζύγου και φορολογείται το όνομα του. Αν π.χ. η σύζυγος συμμετέχει με ποσοστό 20% σε ομόρρυθμη εταιρεία στην οποία μέλος είναι και ο σύζυγος τότε το εισόδημα που αναλογεί στη σύζυγο θα προστεθεί και θα φορολογηθεί στο όνομα του συζύγου κατά το μέρος του εισοδήματος που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις (επιχειρηματική αμοιβή).

Το εισόδημα των παιδιών που δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, προστίθεται στο εισόδημα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα και φορολογείται στο όνομα του. Εξαιρετικά τα ανήλικα παιδιά έχουν την δική τους φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα,

- α) που προέρχονται από την προσωπική τους εργασία,
- β) που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από κληρονομιά,
- γ) από συντάξεις που δόθηκαν λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας.

Οι σύζυγοι φορολογούνται χωριστά στις πιο κάτω περιπτώσεις :

- Όταν δεν διαμένουν μαζί, λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης,
- Όταν ο ένας από τους δύο βρίσκεται σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει τεθεί σε δικαστική απαγόρευση ή τελεί υπό δικαστική αντίληψη.

2.4 Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους.

Για ορισμένα μέλη της οικογένειας προβλέπονται από το νόμο εκπτώσεις ή μειώσεις τόσο από το εισόδημα όσο και από τον φόρο του υπόχρεου, εφόσον βέβαια τα πρόσωπα αυτά πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, όπως η ηλικία, η ιδιότητα, ύψος δικού τους εισοδήματος, κατάσταση υγείας τους κ.λπ.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 2238/94 θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο:

1. Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογητέο εισόδημα.
2. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα δηλαδή αυτά που δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους.
3. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα μέχρι 25 ετών τα οποία σπουδάζουν στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό ή παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)στο εσωτερικό.
4. Τα άγαμα τέκνα ανεξάρτητα από την ηλικία τους, εφόσον υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.
5. Τα άγαμα τέκνα ή διαζευγμένα ή όταν τελούν σε κατάσταση χηρείας και εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω, από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.
6. Οι ανιόντες και των δύο συζύγων
7. Οι άγαμοι αδερφοί και αδερφές και των δύο συζύγων με αναπηρία 67% και πάνω.
8. Οι ανήλικοι ορφανοί και από τους δυο γονείς, συγγενείς και των δύο συζύγων μέχρι και των τρίτο βαθμό.

Τα πιο πάνω πρόσωπα (2 έως 8) θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο εφόσον συνοικούν με αυτόν και το ετήσιο συνολικό εισόδημα φορολογητέο και απαλλασσόμενο δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.900 ή 6.000 ευρώ αν παρουσιάσουν αναπηρία πέραν 67%.

Για τον υπολογισμό του ορίου των 2.900 ή 6.000 δεν λαμβάνεται υπόψη :

- Το τεκμαρτό εισόδημα από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα σε συγγενείς μέχρι το δεύτερο βαθμό συγγένειας.
- Τα εισοδήματα των ανηλίκων τέκνων τα οποία προστίθενται στο συνολικό εισόδημα του γονέα.
- Τα έσοδα από διατροφή που καταβάλλονται στον ανήλικο.

Στη δήλωση φόρου εισοδήματος για την τεκμηρίωση των προσώπων ως βαρυνόντων το φορολογούμενο, συνυποβάλλονται τα ανάλογα δικαιολογητικά έγγραφα όπως π.χ. βεβαίωση σπουδών, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή θανάτου, βεβαίωση στρατιωτικής μονάδας, βεβαίωση υγειονομικής επιτροπής κ.λπ.

2.5 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

2.5.1 Γενική κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
5.000,00			5.000,00	
7.000,00	10%	700,00	12.000,00	700,00
4.000,00	18%	720,00	16.000,00	1.420,00
10.000,00	25%	2.500,00	26.000,00	3.920,00
14.000,00	35%	4.900,00	40.000,00	8.820,00
20.000,00	38%	7.600,00	60.000,00	16.420,00
40.000,00	40%	16.000,00	100.000,00	32.420,00
Άνω των 100.000,00	45%			

Αυξημένο αφορολόγητο ύψους 9.000,00 ευρώ, εφόσον το δηλωθέν εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό δεν υπερβαίνει τις 9.000,00 ευρώ, διατηρούν :

1. Οι νέοι ηλικίας έως και 30 ετών.
2. Οι συνταξιούχοι άνω των 65 ετών.
3. Οι συνταξιούχοι ανεξαρτήτως ηλικίας με παιδιά με ειδικές ανάγκες.
4. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Άτομα με ειδικές ανάγκες, που ορίζει η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Ν. 2238/1994, θεωρούνται :

- Ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, οι οποίοι με την ιδιότητα του ανάπηρου παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ή αξιωματικού οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας ή αξιωματικοί που εξαιτίας πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, βρισκόταν σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου.

- Θύματα πολέμου, όπου ονομάζονται τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Με τα θύματα πολέμου εξομοιώνονται και τα πρόσωπα τα οποία ως μέλη οικογενειακών αξιωματικών και οπλιτών, οι οποίοι απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο.
- Νεφροπαθείς που τελούν υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού, καθώς και τα πρόσωπα που πάσχουν από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνουν μεταγγίσεις αίματος.
- Άτομα που παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, με βάση την γνωμάτευση της οικείας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, που εδρεύει σε κάθε νομό. (Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.)
- Τυφλοί που είναι γραμμένοι στο μητρώο τυφλών, που τηρείται στην οικεία νομαρχία.
- Άτομα τα οποία παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1543/1985 και 1863/1985, όπως τροποποιήθηκαν με το Ν. 1976/1991.

2.5.2 Κλίμακα μικρών νησιών

Άτομα που κατοικούν σε μικρά νησιά (πληθυσμού κάτω των 3.100 ευρώ), το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας των 5.000,00 ευρώ γίνεται 7.500,00 ευρώ, δηλαδή έχουμε προσαύξηση 50%. Έτσι, η κλίμακα των μικρών νησιών γίνεται :

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
7.500,00			7.500,00	
4.500,00	10%	450,00	12.000,00	450,00
4.000,00	18%	720,00	16.000,00	1.170,00
10.000,00	25%	2.500,00	26.000,00	3.670,00
14.000,00	35%	4.900,00	40.000,00	8.570,00

20.000,00	38%	7.600,00	60.000,00	16.170,00
40.000,00	40%	16.000,00	100.000,00	32.170,00
Άνω των 100.000,00	45%			

- **Αφορολόγητο ποσό έτους 2010 (Οικονομικό έτος 2011)** ήταν 18.000,00 ευρώ.
- **Αφορολόγητο ποσό έτους 2011 (Οικονομικό έτος 2012)** είναι 7.500,00 ευρώ.

Παράδειγμα :

Ένας άγαμος μισθωτός κάτοικος νησιού με εισόδημα 18.000,00 ευρώ, ο φόρος εισοδήματος του για το έτος 2010 (οικονομικό έτος 2011) ήταν μηδενικός (0,00 ευρώ), ενώ ο φόρος εισοδήματός του για το έτος 2011 (οικονομικό έτος 2012) είναι 1.670,00 ευρώ.

2.5.3 Αύξηση του αφορολόγητου λόγω τέκνων

Το αφορολόγητο αυξάνεται για τον φορολογούμενο με την ύπαρξη τέκνων ως εξής :

Αριθμός παιδιών	Έτος 2010 (Οικονομικό έτος 2011)	Έτος 2011 (Οικονομικό έτος 2012)
1	Προστίθενται 1.500,00 ευρώ	Προστίθενται 2.000,00 ευρώ
2	Προστίθενται 3.000,00 ευρώ	Προστίθενται 4.000,00 ευρώ
3	Προστίθενται 11.500,00 ευρώ	Προστίθενται 7.000,00 ευρώ
4	Προστίθενται 13.500,00 ευρώ	Προστίθενται 10.000,00 ευρώ

Στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να παρατηρήσουμε την διαμόρφωση του αφορολόγητου λόγω τέκνων από το έτος 2010 (οικονομικό έτος 2011) στο έτος 2011 (οικονομικό έτος 2012).

Αριθμός παιδιών	Αφορολόγητο έτους 2010 (Οικονομικό έτος 2011)	Αφορολόγητο έτους 2011 (Οικονομικό έτος 2012)	Διαφορά
1	13.500,00	7.000,00	-6.500,00
2	15.000,00	9.000,00	-6.000,00
3	23.500,00	12.000,00	-11.500,00
4	25.500,00	15.000,00	-10.500,00
5	27.500,00	18.000,00	-9.500,00

2.5.4 Δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών

Ο φορολογούμενος έχει την δυνατότητα να προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψη υπηρεσιών οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα και τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν, και σε αυτή την περίπτωση ισχύει το αφορολόγητο.

2.5.5 Υπολογισμός απαιτούμενων δαπανών

Το ελάχιστο ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομίσουν οι φορολογούμενοι, ορίζεται στο 25% του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικού εισοδήματος που δηλώθηκε με την εμπρόθεσμη δήλωση του. Κατά αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι απαιτούμενες δαπάνες.

Παράδειγμα :

Φορολογούμενος με εισόδημα 30.000,00 ευρώ θα πρέπει να προσκομίσει αποδείξεις δαπανών 7.500,00 ευρώ. Το ποσό αυτό προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του εισοδήματος με τον συντελεστή του 25%.

Παρατήρηση : Οι δαπάνες των συζύγων υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και επιμερίζονται

μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα, της εμπρόθεσμης δήλωσης τους.

Πίνακας ελάχιστου ύψους απαιτούμενων δαπανών

Ποσά εισοδήματος	Απαιτούμενες αποδείξεις	Ποσά εισοδήματος	Απαιτούμενες αποδείξεις
1.000,00	250,00	30.000,00	7.500,00
5.000,00	1.250,00	35.000,00	8.750,00
10.000,00	2.500,00	40.000,00	10.000,00
15.000,00	3.750,00	45.000,00	11.250,00
20.000,00	5.000,00	50.000,00	12.500,00
25.000,00	6.250,00	55.000,00	13.750,00
Για ποσά εισοδήματος πάνω των 60.000,00 ευρώ απαιτούνται αποδείξεις δαπανών 15.000,00 ευρώ.			

2.5.6 Περίπτωση προσκόμισης αποδείξεων δαπανών μικρότερου ύψους από τις απαιτούμενες.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις δαπανών ύψους μικρότερου από το ποσό που απαιτείται, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 10% επί της διαφοράς.

1^ο Παράδειγμα :

Έστω ότι φορολογούμενος, με την εμπρόθεσμη δήλωση του, δηλώνει εισόδημα με τις γενικές διατάξεις 21.000,00 ευρώ και αποδείξεις δαπανών 4.000,00 ευρώ, τότε η φορολογική του επιβάρυνση θα είναι η ακόλουθη :

- **Προσδιορισμός απαιτούμενου ποσού δαπανών για την ισχύ του αφορολόγητου**

Εισόδημα		26.000,00
Επί Συντελεστή	25%	
Απαιτούμενο ποσό δαπανών		<u>6.500,00</u>

- **Προσδιορισμός διαφοράς**

	Προσκομιζόμενο ποσό δαπανών	4.000,00
Μείον	Απαιτούμενο ποσό δαπανών	- 6.500,00
	Διαφορά (αρνητική)	<u>2.500,00</u>

- **Προσδιορισμός επιβάρυνσης**

	Διαφορά (αρνητική)	2.500,00
Επί	Συντελεστή	10%
	Φορολογική επιβάρυνση	<u>250,00</u>

2^ο Παράδειγμα :

Έστω ζευγάρι, με εμπρόθεσμη δήλωση, δηλώνει εισόδημα συνολικά 30.000,00 ευρώ. Εισόδημα του συζύγου 17.000,00 ευρώ και εισόδημα της συζύγου 13.000,00 ευρώ και σύνολο αποδείξεων δαπανών 6.000,00 ευρώ. Η φορολογική τους επιβάρυνση θα είναι ως εξής :

- **Προσδιορισμός απαιτούμενου ποσού δαπανών για την ισχύ του αφορολόγητου**

Για τον σύζυγο :

	Εισόδημα	17.000,00
Επί	Συντελεστή	25%
	Απαιτούμενο ποσό δαπανών	<u>4.250,00</u>

Για την σύζυγο :

	Εισόδημα	13.000,00
Επί	Συντελεστή	25%

Απαιτούμενο ποσό δαπανών **3.250,00**

Σύνολο :

Του συζύγου 4.250,00
Πλέον Της συζύγου 3.250,00
Απαιτούμενο συνολικό ποσό δαπανών **7.500,00**

• **Επιμερισμός δαπανών**

Δαπάνες που αναλογούν στο σύζυγο

$$6.000,00 * 17.000,00 / 30.000,00 = 3.400,00$$

Δαπάνες που αναλογούν στη σύζυγο

$$6.000,00 * 13.000,00 / 30.000,00 = 2.600,00$$

• **Προσδιορισμός διαφοράς**

Προσδιορισμός διαφοράς του συζύγου :

$$3.400,00 - 4.250,00 = \underline{- 850,00} \text{ Διαφορά (αρνητική)}$$

Προσδιορισμός διαφοράς της συζύγου :

$$2.600,00 - 3.250,00 = \underline{- 650,00} \text{ Διαφορά (αρνητική)}$$

	Του συζύγου	Της συζύγου	Σύνολο
Ατομικό εισόδημα	17.000,00	13.000,00	30.000,00
Δαπάνες			6.000,00
Ποσό δαπανών που αναλογεί (α)	3.400,00	2.600,00	6.000,00
Απαιτούμενο ποσό για την ισχύ του αφορολογήτου (β)	4.250,00	3.250,00	7.500,00

Διαφορά (α) - (β)	-850,00	-650,00	-1.500,00
Επιπλέον φόρος	85,00 (850,00 * 10%)	65,00 (650,00 * 10%)	150,00

2.5.7 Περίπτωση προσκόμισης αποδείξεων δαπανών μεγαλύτερου ύψους από τις απαιτούμενες.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις δαπανών ύψους μεγαλύτερου από το ποσό που απαιτείται, δεν παρέχεται μείωση του φόρου.

Παρατήρηση : Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου ήταν μεγαλύτερο από το ποσό που απαιτείτο, εξέπιπτε από το συνολικό φόρο, που προέκυπτε με βάση την κλίμακα του άρθρου 9, φόρος με συντελεστή 10% επί της διαφοράς. Αυτό ίσχυε για τις δηλώσεις του **οικονομικού έτους 2011**.

1^ο Παράδειγμα :

Έστω φορολογούμενος δηλώνει εισόδημα με τις γενικές διατάξεις 35.000,00 ευρώ και αποδείξεις δαπανών 12.000,00 ευρώ, τότε θα έχουμε τα παρακάτω :

- **Προσδιορισμός απαιτούμενου ποσού δαπανών για την ισχύ του αφορολόγητου**

Εισόδημα		35.000,00
Επί Συντελεστή	25%	
Απαιτούμενο ποσό δαπανών		<u>8.750,00</u>

- **Προσδιορισμός διαφοράς**

Προσκομιζόμενο ποσό δαπανών		12.000,00
Μείον Απαιτούμενο ποσό δαπανών		- 8.750,00
Διαφορά (αρνητική)		<u>3.250,00</u>

Προσοχή : Δεν υπολογίζεται μείωση φόρου επί της θετικής διαφοράς.

2° Παράδειγμα :

Έστω ζευγάρι, με εμπρόθεσμη δήλωση, δηλώνει εισόδημα συνολικά 50.000,00 ευρώ. Εισόδημα του συζύγου 27.000,00 ευρώ και εισόδημα της συζύγου 23.000,00 ευρώ και σύνολο αποδείξεων δαπανών 15.000,00 ευρώ. Η φορολογική τους επιβάρυνση θα είναι ως εξής :

- **Προσδιορισμός απαιτούμενου ποσού δαπανών για την ισχύ του αφορολόγητου**

Για τον σύζυγο :

Εισόδημα		27.000,00
Επί	Συντελεστή	25%
	Απαιτούμενο ποσό δαπανών	<u>6.750,00</u>

Για την σύζυγο :

Εισόδημα		23.000,00
Επί	Συντελεστή	25%
	Απαιτούμενο ποσό δαπανών	<u>5.750,00</u>

Σύνολο :

	Του συζύγου	6.750,00
Πλέον	Της συζύγου	5.750,00
	Απαιτούμενο συνολικό ποσό δαπανών	<u>12.500,00</u>

- **Επιμερισμός δαπανών**

Δαπάνες που αναλογούν στο σύζυγο

$$15.000,00 * 27.000,00 / 50.000,00 = 8.100,00$$

Δαπάνες που αναλογούν στη σύζυγο

$$15.000,00 * 23.000,00 / 50.000,00 = 6.900,00$$

- **Προσδιορισμός διαφοράς**

Προσδιορισμός διαφοράς του συζύγου :

$$8.100,00 - 6.750,00 = \underline{1.350,00} \text{ Διαφορά (θετική)}$$

Προσδιορισμός διαφοράς της συζύγου :

$$6.900,00 - 5.750,00 = \underline{1.150,00} \text{ Διαφορά (θετική)}$$

Προσοχή : Δεν υπολογίζεται μείωση φόρου επί της θετικής διαφοράς.

	Του συζύγου	Της συζύγου	Σύνολο
Ατομικό εισόδημα	27.000,00	23.000,00	50.000,00
Δαπάνες			15.000,00
Ποσό δαπανών που αναλογεί (α)	8.100,00	6.900,00	15.000,00
Απαιτούμενο ποσό για την ισχύ του αφορολογήτου (β)	6.750,00	5.750,00	12.500,00
Διαφορά (α) - (β)	1.350,00	1.150,00	2.500,00

2.5.8 Μη υπόχρεοι στην προσκόμιση αποδείξεων δαπανών

Οι παρακάτω φορολογούμενοι διατηρούν το κατά περίπτωση αφορολόγητο ποσό χωρίς να υπάρχει υποχρέωση προσκόμισης αποδείξεων :

1. Φυλακισμένοι
2. Όσοι διαμένουν σε ψυχιατρικά καταστήματα
3. Όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας

4. Κάτοικοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του 90% του συνολικού εισοδήματός τους
5. Δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή
6. Λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε., όπως είναι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημοσίων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, στρατιωτικοί που υπηρετούν στην αλλοδαπή, υπάλληλοι του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, υπάλληλοι του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων, υπάλληλοι της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.)

Δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται

1. Δαπάνες ύδρευσης, ηλεκτρισμού, αποχέτευσης και τηλεπικοινωνιών γενικά
2. Δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων
3. Δαπάνες για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, πλοίων αναψυχής, αυτοκινήτων, δίτροχων κ.λπ. οχημάτων, για ανέγερση ακινήτου, για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κ.λπ.
4. Δαπάνες για ασφάλιση ζωής ή θανάτου, οι εισφορές που καταβάλλονται στα ταμεία ασφάλισης του φορολογούμενου, τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, οι δαπάνες για ενοίκιο κύριας κατοικίας, για παράδοση κατ' οίκον μαθημάτων ή για φροντιστήρια, για τόκους στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας κ.λπ.
5. Ασφάλιστρα πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες και για αμοιβή δικηγόρων για δίκες μισθωτικών διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατά ορόφους.

Παρατήρηση : Ακόμη δεν συμπεριλαμβάνεται η δαπάνη εισόδου σε καζίνο, η αγορά κρατικών λαχείων και τα ποσά που καταβάλλονται για τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια (π.χ. ΣΤΟΙΧΗΜΑ, ΚΙΝΟ κ.λπ.), διότι σε αυτές τις περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται η αγορά ή παροχή υπηρεσιών όπως επιβάλλει ο νόμος, αλλά οι συγκεκριμένες δαπάνες αφορούν το κόστος ή την προϋπόθεση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ – ΤΕΚΜΗΡΙΑ

3.1 Πραγματικό και τεκμαρτό εισόδημα

Το εισόδημα κάθε φορολογουμένου διακρίνεται σε δύο είδη, το πραγματικό εισόδημα και το τεκμαρτό. Πραγματικό είναι το εισόδημα που πραγματικά απόκτησε ο φορολογούμενος, κατά την περίοδο για την οποία υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης, και προσδιορίζεται βάσει πραγματικών στοιχείων, όπως οι βεβαιώσεις αποδοχών, το εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται, οι τόκοι καταθέσεων, η πρόσοδος από ενοίκια ακινήτων, και κάθε άλλο εισόδημα, το οποίο προκύπτει από πραγματικά στοιχεία. Σε αντίθεση με το πραγματικό εισόδημα, το τεκμαρτό προκύπτει από υπολογισμούς που γίνονται βάσει άλλων δεδομένων, όπως είναι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες, η απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή ακόμα και η κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου.

3.2 Σκοπός των τεκμηρίων

Σκοπός των τεκμηρίων δεν είναι η άσκηση φοροεισπρακτικής πολιτικής από το κράτος, αλλά η εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων κάθε πολίτη, και με αυτό τον τρόπο πατάσσεται κατά κάποιον τρόπο η φοροδιαφυγή, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εφαρμογή του τεκμηρίου εμφανίζει την πραγματική εισοδηματική κατάσταση του φορολογουμένου, με αποτέλεσμα άλλες φορές να υπάρχουν αδικίες, ενώ άλλες φορές, τα πραγματικά εισοδήματα που δεν δηλώνονται, να είναι πολλαπλάσια του τεκμαρτού. Με την εφαρμογή του τεκμηρίου, εφαρμόζεται αυτοτελώς ο έλεγχος του πόθεν έσχεσ σε κάθε φορολογούμενο, σε αντίθεση με το καθεστώς άλλων κρατών, όπου ο έλεγχος προχωράει σε μεγαλύτερο βάθος.

3.3 Είδη τεκμηρίων

Τα τεκμήρια διακρίνονται σε δύο είδη. Τα τεκμήρια διαβίωσης και τα τεκμήρια που γεννιούνται από περιστασιακά γεγονότα. Τα τεκμήρια διαβίωσης, συνίστανται στην κατοχή κάποιου περιουσιακού στοιχείου, και εφαρμόζονται όσο διαρκεί η κατοχή του περιουσιακού στοιχείου. Τέτοιου είδους τεκμήριο είναι η κατοχή ΕΙΧ ή μικτής χρήσης αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας, σκάφους αναψυχής, ελικοπτέρου, αεροσκάφους, δεξαμενής κολύμβησης (πισίνας), ή χρήση δευτερεύουσας κατοικίας και η διατήρηση οικιακού προσωπικού και πληρώματος σκαφών αναψυχής. Συγκεκριμένα αυτού του είδους τα τεκμήρια σημαίνουν ότι η κατοχή των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων, συνεπάγεται και την πραγματοποίηση ορισμένης δαπάνης τόσο για την συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου, όσο και για οικογενειακά έξοδα. Τα υπόλοιπα τεκμήρια συνίστανται στην πραγματοποίηση μιας περιστασιακής πράξης, κατά την περίοδο για την οποία υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης, όπως είναι το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός αυτοκινήτου, ενός ακινήτου, μιας επιχείρησης, το ποσό που πληρώσαμε σε μία πιστωτική κάρτα ή για την πληρωμή των δόσεων ενός δανείου.

3.4 Δαπάνες διαβίωσης

3.4.1 Κατηγορίες τεκμηρίων διαβίωσης

Με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3986/2011, ορίζονται τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης των φορολογουμένων. Τα τεκμήρια, όπως ισχύουν για το οικονομικό έτος 2012 (χρήση 2011), είναι τα ακόλουθα:

1. Κύριες - Δευτερεύουσες κατοικίες
2. Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.
3. Ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης
4. Οικιακοί βοηθοί, οδηγοί αυτοκινήτων, δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό
5. Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου
6. Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα

7. Εξωτερική – εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)

8. Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Με το άρθρο 28 του ν. 3986/2011, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των ετησίων αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης για τις κύριες και τις δευτερεύουσες κατοικίες, για τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ., για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης καθώς και για τις εξωτερικές και εσωτερικές δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες). Σημειώνεται ότι στις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης στις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί μεταβολές, θα παρατίθενται και τα περσινά δεδομένα (οικ. έτος 2011) για συγκριτικούς σκοπούς.

3.4.2 Κατοικίες

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας ιδιόκτητης, μισθωμένης ή δωρεάν παραχωρούμενης (Τιμές ζώνης και δαπανών σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο)						
	Τιμή ζώνης έως 2.799,00ευρώ		Τιμή ζώνης από 2.800,00 έως 4.999,00 ευρώ (Προσαύξηση κατά 40%)		Τιμή ζώνης πάνω από 5.000,00 ευρώ (Προσαύξηση κατά 70%)	
	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
Τα πρώτα 80 τ.μ.	30,00	40,00	42,00	56,00	51,00	68,00
Τα επόμενα από 81 έως 120 τ.μ.	50,00	65,00	70,00	91,00	85,00	110,50
Τα επόμενα από 121 έως 200 τ.μ.	80,00	110,00	112,00	154,00	136,00	187,00
Τα επόμενα από 201 έως 300 τ.μ.	150,00	200,00	210,00	280,00	255,00	340,00
Πάνω από 300 τ.μ.	300,00	400,00	420,00	560,00	510,00	680,00
Βοηθητικοί χώροι γενικά	30,00	40,00	42,00	56,00	51,00	68,00

- ❖ Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό 20%.

Διαμόρφωση αντικειμενικής δαπάνης κύριας κατοικίας

Αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας						
	Τιμή ζώνης έως 2.799,00ευρώ		Τιμή ζώνης από 2.800,00 έως 4.999,00 ευρώ		Τιμή ζώνης πάνω από 5.000,00 ευρώ	
	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
50 τ.μ.	1.500,00	2.000,00	2.100,00	2.800,00	2.550,00	3.400,00
70 τ.μ.	2.100,00	2.800,00	2.940,00	3.920,00	3.570,00	4.760,00
100 τ.μ.	3.400,00	4.500,00	4.760,00	6.300,00	5.780,00	7.650,00
120 τ.μ.	4.400,00	5.800,00	6.160,00	8.120,00	7.480,00	9.860,00
150 τ. μ.	6.800,00	9.100,00	9.520,00	12.740,00	11.560,00	15.470,00
200 τ.μ.	10.800,00	14.600,00	15.120,00	20.440,00	18.360,00	24.820,00
250 τ. μ.	18.300,00	24.600,00	25.620,00	34.440,00	31.110,00	41.820,00
300 τ.μ.	25.800,00	34.600,00	36.120,00	48.440,00	43.860,00	58.820,00
350 τ.μ.	40.800,00	54.600,00	57.120,00	76.440,00	69.360,00	92.820,00

- ❖ Δεν έχουν ληφθεί υπ' όψιν βοηθητικοί χώροι. Για δευτερεύουσες κατοικίες προβλέπεται μείωση 50%.

Παράδειγμα :

Έστω κατοικία να έχει επιφάνεια κύριων χώρων 130 τ.μ. και επιφάνεια βοηθητικών χώρων 20 τ.μ., τότε έχουμε :

- Τρόπος προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης

I. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης κύριων χώρων

80 τ.μ. * 40,00 ευρώ

3.200,00

Πλέον	40 τ.μ. * 65,00 ευρώ	2.600,00
Πλέον	10 τ.μ. * 110,00 ευρώ	<u>1.100,00</u>
	Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων	<u>6.900,00</u>
II.	<u>Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης βοηθητικών χώρων</u>	
	20 τ.μ. * 40,00 ευρώ	800,00
	Αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων	800,00
III.	<u>Προσδιορισμός συνολικής ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης</u>	
	Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων	6.900,00
Πλέον	Αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων	<u>800,00</u>
	Συνολική αντικειμενική δαπάνη	<u>7.700,00</u>

- Αντικειμενική δαπάνη σε περιοχές με τιμή ζώνης μέχρι 2.799,00 ευρώ τ.μ.

Κύρια		Δευτερεύουσα	
Κατοικία	Μονοκατοικία	Κατοικία	Μονοκατοικία
7.700,00	9.240,00	3.850,00	4.620,00

- Αντικειμενική δαπάνη σε περιοχές με τιμή ζώνης από 2.800,00 μέχρι 4.799,00 ευρώ ανά τ.μ. (Προσαύξηση κατά 40%)

Κύρια		Δευτερεύουσα	
Κατοικία	Μονοκατοικία	Κατοικία	Μονοκατοικία
10.780,00	12.936,00	5.390,00	6.468,00

- Αντικειμενική δαπάνη σε περιοχές με τιμή ζώνης πάνω 5.000,00 ευρώ ανά τ.μ. (Προσαύξηση κατά 70%)

Κύρια		Δευτερεύουσα	
Κατοικία	Μονοκατοικία	Κατοικία	Μονοκατοικία
13.090,00	15.708,00	6.545,00	7.854,00

Παρατηρήσεις (για κατοικίες) :

1. Στην περίπτωση της πολυκατοικίας θεωρούνται ως βοηθητικοί χώροι ο χώρος στάθμευσης, ο ανεξάρτητος χώρος της αποθήκης ή του γκαράζ μέσα στην ίδια οικοδομή ενώ στην περίπτωση μονοκατοικίας η αποθήκη, η αποθήκη καυσίμων , το λεβητοστάσιο, το κλιμακοστάσιο εφόσον οι χώροι αυτοί βρίσκονται σε λειτουργική ενότητα με αυτή και δεν είναι κοινόχρηστοι.
2. Με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1135/4.10.2010 έγινε δεκτό ότι δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για δευτερεύουσες κατοικίες που μισθώνουν μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού για τουριστικούς λόγους.
3. Σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας όταν το ποσοστό του ενοικίου και της συνιδιοκτησίας, δεν καταλήγει σε ακέραιο ποσοστό τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη μονάδα, για παράδειγμα 39,5% σε 40% ή 35,2% σε 35%. Το ίδιο ισχύει και για βοηθητικούς χώρους.
4. Στις περιπτώσεις κενών κατοικιών δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. Προκειμένου για κατοικίες που παραμένουν κενές για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της Δ.Ε.Η. ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων κ.λπ.) από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπ' όψιν διάστημα.
5. Στις δευτερεύουσες εξοχικές κατοικίες δεν ισχύει πλέον ο περιορισμός της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει από αυτές, σε τρεις μήνες το έτος.
6. Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο περιορισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας μιας κατοικίας (π.χ. από δύο συνιδιοκτήτες όπου ο ένας έχει παραχωρήσει το ποσοστό συνιδιοκτησίας του στον άλλο προκειμένου ο τελευταίος να χρησιμοποιήσει την κατοικία στο σύνολο της), η ετήσια

αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που προκύπτει από την συνολική επιφάνεια της κατοικίας θα βαρύνει τον ιδιοκτήτη που χρησιμοποιεί την κατοικία αυτή.

7. Αν η κατοικία μισθώνεται ορισμένους μήνες μέσα στο έτος, τα ετήσια ποσά της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης θα επιμερίζονται με βάση τους μήνες που διαρκεί η μίσθωση.

Για παράδειγμα :

Φορολογούμενος διαμένει σε μισθωμένη κατοικία από την 1^η Μαρτίου μέχρι και την 30^η Νοέμβριου. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της κατοικίας αυτής είναι 5.250,00 ευρώ. Η αντικειμενική δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο είναι 3.937,00 ευρώ και προκύπτει ως ακολούθως :

$$5.250,00 * 9/12 = 3.937,50$$

3.4.3 Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, μετά τις τροποποιήσεις του ν.3986/2011 στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε., ορίζεται ως εξής (παρατίθενται για συγκριτικούς σκοπούς και τα περσινά μεγέθη) :

Κυβισμός	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
Μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά	3.000,00	4.000,00
Πάνω από 1.200 έως 2.000 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 300,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 600,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά
Πάνω από 2.000 έως 3.000 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 500,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 900,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά
Πάνω από 3.000 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 700,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά	Προστίθενται 1.200,00 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά
Για πάνω από 5 έως 10 έτη προβλέπεται μείωση κατά 30%		
Για πάνω από 10 έτη προβλέπεται μείωση κατά 50%		

Παρατηρείται ότι μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1.200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών είναι :

$$4.000,00 \text{ ευρώ} + 600,00 \text{ ευρώ} \times 4 = 6.400,00 \text{ ευρώ.}$$

Ένα ακόμη παράδειγμα για την παλαιότητα ενός αυτοκινήτου είναι το ακόλουθο : εάν ένα αυτοκίνητο είναι 6 ετών, τότε η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 30% ως εξής: $6.400 - 6.400 \times 30\% = 4.480,00$ ευρώ.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας, το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους σε ποσοστό τουλάχιστον 67%.

Σύγκριση αντικειμενική δαπάνη επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης (μέχρι 5 έτη)

Κυβισμός	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
1.200 κυβικά εκατοστά	3.000,00	4.000,00
1.400 κυβικά εκατοστά	3.600,00	5.200,00
1.600 κυβικά εκατοστά	4.200,00	6.400,00
1.800 κυβικά εκατοστά	4.800,00	7.600,00
2.000 κυβικά εκατοστά	5.400,00	8.800,00
2.500 κυβικά εκατοστά	7.900,00	13.300,00
3.000 κυβικά εκατοστά	10.400,00	17.800,00
3.500 κυβικά εκατοστά	13.900,00	23.800,00
4.000 κυβικά εκατοστά	17.400,00	29.800,00
4.500 κυβικά εκατοστά	20.900,00	35.800,00
5.000 κυβικά εκατοστά	24.400,00	41.800,00

Παρατίθενται αναλυτικά στη συνέχεια τα τεκμήρια για Ι.Χ. με κυβισμό από 1.000 έως 5.000 κυβικά σε συνάρτηση με την παλαιότητα τους.

Κυβισμός	Μέχρι 5 έτη	Πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη (Μείωση κατά 30%)	Πάνω από 10 έτη (Μείωση κατά 50%)
1.200 κυβικά εκατοστά	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.400 κυβικά εκατοστά	5.200,00	3.640,00	2.600,00
1.600 κυβικά εκατοστά	6.400,00	4.480,00	3.200,00
1.800 κυβικά εκατοστά	7.600,00	5.320,00	3.800,00
2.000 κυβικά εκατοστά	8.800,00	6.160,00	4.400,00
2.500 κυβικά εκατοστά	13.300,00	9.310,00	6.650,00
3.000 κυβικά εκατοστά	17.800,00	12.460,00	8.900,00
3.500 κυβικά εκατοστά	23.800,00	16.660,00	11.900,00
4.000 κυβικά εκατοστά	29.800,00	20.860,00	14.900,00
4.500 κυβικά εκατοστά	35.800,00	25.060,00	17.900,00
5.000 κυβικά εκατοστά	41.800,00	29.260,00	20.900,00

Στις περιπτώσεις εταιριών ετερορρυθμων ή ομορρυθμων ή ανωνύμων ή αστικών ή περιορισμένης ευθύνης, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη :

1. Των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτοί δεν είναι εταίροι της.
2. Των ομορρυθμων ή απλών, εκτός των ετερορρυθμων, εταίρων ή κοινωνιών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιριών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία.
3. Των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιριών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, επιμεριζόμενη ισομερώς μεταξύ τους.
4. Των διαχειριστών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης.

Αν στις παραπάνω περιπτώσεις οι εταίροι των ετερορρυθμών ή ομορρυθμών ή αστικών εταιριών ή περιορισμένης ευθύνης, καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων, που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα. Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του Ν. 2238/1994, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους, τα φυσικά πρόσωπα βαρύνονται από αυτή την αντικειμενική δαπάνη και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρία να είναι ανώτερη από την μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγος του και τα προστατευόμενα μέλη είναι κύριοι ή κάτοχοι άλλων επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης. Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα.

Αν ένα αυτοκίνητο μεταβιβαστεί ή αποκτηθεί εικονικά από περισσότερα άτομα, τότε για τον καθένα από τους συμβαλλόμενους ισχύει η ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ των συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας κατ' ευθείαν γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως η ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά τι λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Παρατηρήσεις :

1. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν εφαρμόζεται για επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ειδικά κατασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους, με ποσοστό αναπηρίας 67% τουλάχιστον.
2. Ο κυβισμός του αυτοκινήτου θα πρέπει να καταλήγει σε εκατοντάδα, αλλιώς θα πρέπει να γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα.
3. Δεν προβλέπονται μειώσεις της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης για αυτοκίνητα που αγοράζονται από τον Ο.Δ.Δ.Υ., για αυτοκίνητα που ανήκουν στην κυριότητα φορολογουμένου για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη και αυτός έχει ηλικία πάνω από εξήντα έτη και αποκτά αποκλειστικά εισόδημα από συντάξεις ή από ιδιοκατοίκηση, καθώς και για αυτοκίνητα που εισάγονται από την αλλοδαπή με μειωμένους δασμούς, φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας.
4. Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ., δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης.

Παραδείγματα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης

1^ο Παράδειγμα :

Έστω επιβατηγό ιδιωτικής χρήσης 1.600 κ.ε., 2 ετών, τότε έχουμε :

	Μέχρι 1.200 κ.ε.	4.000,00
Πλέον	400 κ.ε. (600,00 ευρώ ανά 100 κ.ε.)	<u>2.400,00</u>
	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη	<u>6.400,00</u>

2° Παράδειγμα :

Έστω επιβατηγό ιδιωτικής χρήσης 2.100 κ.ε., 8 ετών, τότε ισχύουν τα παρακάτω :

	Μέχρι 1.200 κ.ε.	4.000,00
Πλέον	800 κ.ε. (600,00 ευρώ ανά 100κ.ε.)	4.800,00
Πλέον	100 κ.ε. (900,00 ευρώ ανά 100 κ.ε.)	<u>900,00</u>
	Σύνολο	<u>9.700,00</u>
Μείον	Μείωση 30% λόγω παλαιότητας	
	(9.700,00 * 30%)	2.910,00
	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη	<u>6.790,00</u>

3° Παράδειγμα :

Έστω επιβατηγό ιδιωτικής χρήσης 2.200 κ.ε., 13 ετών, τότε ισχύουν τα παρακάτω :

	Μέχρι 1.200 κ.ε.	4.000,00
Πλέον	800 κ.ε. (600,00 ευρώ ανά 100κ.ε.)	4.800,00
Πλέον	200 κ.ε. (900,00 ευρώ ανά 100 κ.ε.)	<u>1.800,00</u>
	Σύνολο	<u>10.600,00</u>
Μείον	Μείωση 50% λόγω παλαιότητας	
	(10.600,00 * 50%)	5.300,00
	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη	<u>5.300,00</u>

4° Παράδειγμα :

Σε επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης εταιρειών ισχύουν τα εξής :

Κυβικά εκατοστά	Αντικειμενική δαπάνη (προ μείωσης)	Παλαιότητα (έτη)	Μείωση %	Αντικειμενική δαπάνη
1.200	4.000,00	2		4.000,00
1.200	4.000,00	2		4.000,00
1.600	6.400,00	11	50%	3.200,00
1.600	6.400,00	6	30%	4.480,00
2.000	8.800,00	3		8.800,00
2.500	13.300,00	1		13.300,00
Σύνολο				37.780,00

α) Ομόρρυθμος εταιρεία

Ομόρρυθμος - 50%	$37.780,00 * 50\% = 18.890,00$	13.300,00
Ομόρρυθμος - 30%	$37.780,00 * 30\% = 11.334,00$	11.334,00
Ομόρρυθμος - 20%	$37.780,00 * 20\% = 7.556,00$	7.756,00

β) Ετερόρρυθμος εταιρεία

Ομόρρυθμος - 50%	$37.780,00 * 50/90 = 20.998,89$	13.300,00
Ομόρρυθμος - 40%	$37.780,00 * 40/90 = 16.791,12$	13.300,00
Ετερόρρυθμος - 10%	Δεν υπολογίζεται δαπάνη	

γ) Ε.Π.Ε.

- Διαχειριστές μέλη της εταιρείας

Διαχειριστής - 60%	$37.780,00 * 60/80 = 28.335,00$	13.300,00
Διαχειριστής - 20%	$37.780,00 * 20/80 = 9.445,00$	9.445,00
Εταίρος - 20%	Δεν υπολογίζεται δαπάνη	

- Διαχειριστής τρίτο άτομο

Εταίρος - 60%	$37.780,00 * 60\% = 22.668,00$	13.330,00
---------------	--------------------------------	------------------

Εταίρος - 20%	$37.780,00 * 20\% = 7.556,00$	7.556,00
Εταίρος - 20%	$37.780,00 * 20\% = 7.556,00$	7.556,00

- **A.Ε**

Πρόεδρος Δ.Σ	$37.780,00 / 2 = 18.890,00$	13.300,00
Διευθύνων σύμβουλος	$37.780,00 / 2 = 18.890,00$	13.300,00

3.4.4 Ιδιωτικά σχολεία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, ορίζεται όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

Προσοχή : Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδάκτρων των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές.

3.4.5 Οικιακοί βοηθοί, οδηγοί αυτοκινήτων, δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

3.4.6 Σκάφη αναψυχής

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους ως εξής :

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου ταχύπλοα και μη

Αντικειμενική δαπάνη			
Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη			
Ολικό μήκος μέχρι 5 μέτρα		Ολικό μήκος πάνω από 5 μέτρα	
Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
3.000,00	4.000,00	4.000,00	2.000,00 ανά μέτρο

Παρατηρείται ότι η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου υπολογίζεται πλέον κλιμακωτά πάνω από τα 5 μέτρα και για κάθε επιπλέον των 5 μέτρο, σε αντίθεση με τα όσα ίσχυσαν κατά την περσινή χρονιά.

Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικονομικό έτος 2012 για ένα ταχύπλοο 4 μέτρων θα είναι 4.000 ευρώ, για ένα ταχύπλοο 6 μέτρων θα είναι 6.000 ευρώ (4.000 + 1 x 2.000) ενώ για ένα ταχύπλοο 10 μέτρων θα είναι 14.000 ευρώ (4.000 + 5 x 2.000).

Μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης

Αναλυτικά, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη των μηχανοκίνητων σκαφών ανοικτού τύπου με βάση το ολικό μήκος έχει ως εξής:

Ολικό μήκος	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
3 μέτρα	3.000,00	4.000,00
5 μέτρα	3.000,00	4.000,00
7 μέτρα	4.000,00	8.000,00

Μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη (ιστιοφόρα και μηχανοκίνητα) με χώρο ενδιαίτησης

Ολικό μήκος	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
Μέχρι και 7 μέτρα	8.000,00	12.000,00
Πάνω από 7 μέχρι και 10 μέτρα	Προστίθενται 2.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 3.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 10 μέχρι και 12 μέτρα	Προστίθενται 5.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 7.500,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 12 μέχρι και 15 μέτρα	Προστίθενται 10.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 15.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 15 μέχρι και 18 μέτρα	Προστίθενται 15.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 22.500,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 18 μέχρι και 22 μέτρα	Προστίθενται 20.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 30.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 22 μέτρα	Προστίθενται 35.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	Προστίθενται 50.000,00 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο

Παρατηρείται ότι για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη μέχρι επτά μέτρα η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή και ίση με 8.000 ευρώ. Από 7 μέτρα και άνω, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαμορφώνεται κλιμακωτά.

Έτσι, για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα μηχανοκίνητο σκάφος με χώρο ενδιαίτησης με ολικό μήκος 11 μέτρα είναι: 8.000,00 ευρώ + 2.000,00 ευρώ / μέτρο x 3 μέτρα + 5.000,00 ευρώ / μέτρο x 1 μέτρο = 19.000,00 ευρώ.

Διαμόρφωση αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής

Ολικό μήκος	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
7 μέτρα	8.000,00	12.000,00
10 μέτρα	14.000,00	21.000,00
15 μέτρα	54.000,00	81.000,00
22 μέτρα	179.000,00	268.500,00
30 μέτρα	419.000,00	668.500,00
40 μέτρα	719.000,00	1.168.500,00

Ιστιοφόρα σκάφη

Τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτής της υποπερίπτωσης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη.

Πλοία αναψυχής από ξύλο που κατασκευάζονται ή έχουν κατασκευασθεί στην Ελλάδα

Κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) μειώνεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων "τρεχαντήρι", "βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι" και "λίμπερτυ", που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Παλαιότητα σκαφών

Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Έτσι, στο παράδειγμα του μηχανοκίνητου σκάφους με χώρο ενδιαίτησης με ολικό μήκος 11 μέτρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται από 19.000,00 ευρώ σε ευρώ, αν το σκάφος αυτό ήταν 7 ετών, αφού $19.000,00 - 19.000,00 * 15\% = 19.000,00 - 2.850 = 16.150,00$ ευρώ.

Μόνιμο πλήρωμα

Για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος.

Σκάφη επαγγελματικής χρήσης

Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη.

Ακινήσια σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης

Αναγνωρίζεται πλέον η ακινήσια για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Για την απόδειξη του χρόνου ακινήσιας πρέπει να συνοποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινήσιας ή συνέχιση της ακινήσιας κατά την 31^η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

Ανεμόπτερα – Αεροσκάφη – Ελικόπτερα

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

Ανεμόπτερα

Για ανεμόπτερα, η αντικειμενική δαπάνη ανέρχεται στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000,00) ευρώ. Τα ποσά αυτά δεν μειώνονται λόγω ακινήσιας ή παλαιότητας λόγω απουσίας σχετικής πρόβλεψης στο νόμο.

Υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμόν Δ2/26314/8802/27.7.2010 κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (Φ.Ε.Κ. 1360/Β'), ορίζεται στο ποσό των 20.000,00 ευρώ.

Παρατήρηση : Ισχύει από 1.1.2011 και μετά.

Αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα

<p style="text-align: center;">Αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών (Με κοινό κινητήρα, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα)</p>
--

Για τους 150 πρώτους ίππους	65.000,00 ευρώ
Για κάθε επιπλέον ίππο	500,00 ευρώ

Παρατηρείται ότι, για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα καθώς και ελικόπτερα με ισχύ κινητήρα μέχρι 150 ίππους η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή και ίση με 65.000 ευρώ. Από 150 ίππους και άνω, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαμορφώνεται κλιμακωτά.

Έτσι, για παράδειγμα, για ένα αεροσκάφος με ισχύ κινητήρα 140 ίππους, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 65.000 ευρώ, ενώ για ένα αεροσκάφος με ισχύ κινητήρα 162 ίππους, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 65.000,00 ευρώ + (500,00 ευρώ / ίππο x 12 ίππους) = 65.000,00 ευρώ + 6000,00 ευρώ = 71.000,00 ευρώ.

Αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET)

Αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών (Αεριοπροωθούμενα αεροσκάφη - JET)	
Για κάθε λίμπρα ώθησης	200,00 ευρώ

Παρατήρηση : Τα ποσά αυτά δεν μειώνονται λόγω ακινησίας ή παλαιότητας λόγω απουσίας σχετικής πρόβλεψης στο νόμο.

Ελικόπτερα

Αντικειμενική δαπάνη ελικοπτέρων	
Για τους 150 ίππους	65.000,00 ευρώ
Για κάθε επιπλέον ίππο	500,00 ευρώ

Παρατήρηση : Τα ποσά αυτά δεν μειώνονται λόγω ακινησίας ή παλαιότητας λόγω απουσίας σχετικής πρόβλεψης στο νόμο.

3.4.7 Εξωτερική – εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης (Πισίνα)

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής και εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, ως εξής :

Αντικειμενική δαπάνη πισίνας (Τιμές σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο)				
	Εξωτερική		Εσωτερική	
	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
Μέχρι 60 τ.μ.	100,00	160,00	200,00	320,00
Για τα πάνω από 60 τ.μ.	200,00	320,00	400,00	640,00

Παρατηρείται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις εξωτερικές πισίνες υπολογίζεται κλιμακωτά ανάλογα με την επιφάνεια τους. Για παράδειγμα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για μία εξωτερική πισίνα 65 τ.μ. είναι $60 \text{ τ.μ.} \times 160,00 \text{ ευρώ} + 5 \text{ τ.μ.} \times 320,00 \text{ ευρώ} = 9.600,00 + 1.600,00 = 11.200,00 \text{ €}$.

Όμοια, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για μία εσωτερική πισίνα 65 τ.μ. είναι $60 \text{ τ.μ.} \times 200,00 \text{ ευρώ} + 5 \text{ τ.μ.} \times 400,00 \text{ ευρώ} = 12.000,00 + 2.000,00 = 14.000,00 \text{ ευρώ}$.

Διαμόρφωση αντικειμενικής δαπάνης πισίνας

Αντικειμενική δαπάνη πισίνας (Τιμές σε ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο)				
	Εξωτερική		Εσωτερική	
	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις	Παλιές διατάξεις	Νέες διατάξεις
50 τ.μ.	5.000,00	8.000,00	10.000,00	16.000,00
70 τ.μ.	8.000,00	12.800,00	16.000,00	25.600,00
100 τ.μ.	14.000,00	22.400,00	28.000,00	44.800,00

Παρατηρήσεις :

- Τα παραπάνω ποσά ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση.
- Τα συγκροτήματα πολυκατοικιών που διαθέτουν κοινόχρηστες πισίνες, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος στο οικόπεδο.

3.4.8 Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000,00) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και σε πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

3.5 Αμφισβήτηση ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης

Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία.

Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

- α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,
- β) είναι φυλακισμένοι,
- γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,
- δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,
- ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,
- στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητα τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και
- ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωση του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών

στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις περιπτώσεις όσων υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία στις Ένοπλες Δυνάμεις και όσων συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

3.6 Συνταξιούχοι - Μείωση ετήσιων αντικειμενικών δαπανών κατά 30%

Σύμφωνα με το άρθρο 18 περ. ζ' του Κ.Φ.Ε. "Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 του ΚΦΕ προκειμένου για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το εξηκοστό πέμπτο έτος (65^ο) της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις."

Παραδείγματα υπολογισμού ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης

1^ο Παράδειγμα

Έγγαμος φορολογούμενος		
Περιουσιακά στοιχεία	Δαπάνη διαβίωσης 2010	Δαπάνη διαβίωσης 2011 και επομένων ετών
Κύρια κατοικία 200 τ.μ. (Τιμή ζώνης 2.800,00 έως 4.999.00 ευρώ)	15.120,00	20.440,00
Αυτοκίνητο 2.500 κ.ε.	7.900,00	13.300,00
Αυτοκίνητο 4.000κ.ε.	17.400,00	29.800,00
Εξοχική μονοκατοικία 150 τ.μ. (Τιμή ζώνης έως 2.799,00 ευρώ)	4.080,00	5.460,00
Εξωτερική πισίνα 15 τ.μ.	5.000,00	8.000,00
Σκάφος με χώρο ενδιαίτησης 15 τ.μ. (2ετών - χωρίς πλήρωμα)	54.000,00	81.000,00
Γενική δαπάνη διαβίωσης	5.000,00	5.000,00
Σύνολο ετήσιας δαπάνης διαβίωσης	108.500,00	163.000,00

❖ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης αυξήθηκε κατά **50,23%**.

2^ο Παράδειγμα

Άγαμος φορολογούμενος		
Περιουσιακά στοιχεία	Δαπάνη διαβίωσης 2010	Δαπάνη διαβίωσης 2011 και επομένων ετών
Κύρια κατοικία 100 τ.μ. (Τιμή ζώνης έως 2.799,00 ευρώ)	3.400,00	4.500,00
Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (7 ετών)	2.940,00	4.480,00
Εξοχική μονοκατοικία 70 τ.μ. (Τιμή ζώνης έως 2.799,00 ευρώ)	1.260,00	1.680,00
Βάρκα 4 μέτρων	3.000,00	4.000,00
Γενική δαπάνη διαβίωσης	3.000,00	3.000,00
Σύνολο ετήσιας δαπάνης διαβίωσης	13.600,00	17.600,00

❖ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης αυξήθηκε κατά **29,85%**.

3^ο Παράδειγμα

Έγγαμος φορολογούμενος		
Περιουσιακά στοιχεία	Δαπάνη διαβίωσης 2010	Δαπάνη διαβίωσης 2011 και επομένων ετών
Κύρια κατοικία 120 τ.μ. (Τιμή ζώνης έως 2.799,00 ευρώ)	4.400,00	5.800,00
Αυτοκίνητο 1.800 κ.ε. (3 ετών)	4.800,00	7.600,00
Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (7 ετών)	2.940,00	4.480,00
Εξοχική μονοκατοικία 100 τ.μ. (Τιμή ζώνης έως 2.799,00 ευρώ)	2.040,00	2.700,00
Γενική δαπάνη διαβίωσης	5.000,00	5.000,00
Σύνολο ετήσιας δαπάνης διαβίωσης	19.180,00	25.580,00

- ❖ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης αυξήθηκε κατά **33,36%**.

3.7 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

3.7.1 Κατηγορίες δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Με το άρθρο 17 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Ν. 2238/1994, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζονται τα τεκμήρια δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων των φορολογουμένων και είναι τα παρακάτω :

- Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. *(Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας εννοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 10.000,00 ευρώ)*
- Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.
- Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε
- Δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα 300,00 ευρώ
- Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής.

3.8 Αναστολή τεκμηρίου απόκτησης ακινήτων

Με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 28 του Ν. 3986/2011 αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του Ν. 3899/2010 και προβλέπεται ότι οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Ν. 2238/1994 αναστέλλονται μέχρι και την 31.12.2013.

Ιδιαίτερος δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που αφορά αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης για πράξεις που διενεργούνται από την 17.12.2010 έως και την 31.12.2013

Παρατήρηση : Τα ποσά που καταβλήθηκαν από την 23.4.2010 μέχρι και την 16.12.2010, για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας και ανεξάρτητα από την

επιφάνεια αυτής, υπάγονται στην εφαρμογή του τεκμηρίου, ενώ τα ποσά που καταβάλλονται από την 17.12.2010 μέχρι και την 31.12.2013 για την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης δεν υπάγονται στην εφαρμογή του τεκμηρίου.

Επίσης, από 1.1.2010 και μετά, καταργήθηκαν :

- Η απαλλαγή από το τεκμήριο της καταβολής του τοκοχρεολυσίου για αγορά οικοπέδου από επιτηδευματίες που ασκούν ατομική επιχείρηση και ασχολούνται επαγγελματικά με την ανέγερση και πώληση οικοδομών.
- Η απαλλαγή από το τεκμήριο της καταβολής των τόκων ή χρεολυσίου κατά περίπτωση, για αγορά κατοικίας.
- Η απαλλαγή από το τεκμήριο της καταβολής του τοκοχρεολυσίου για αγορά εξοπλισμού γεωργικής επιχείρησης.

Καθώς επίσης, όλα τα ποσά που καταβάλλονται, από την ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 3842/2010 και μετά, για την χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε, υπάγονται στην εφαρμογή του τεκμηρίου.

Συνεπώς παύει να ισχύει, από 23.4.2010 και μετά, η απαλλαγή από το τεκμήριο της χορήγησης δανείων προς εταιρείες ή κοινοπραξίες ή κοινωνίες από τα μέλη ή τους μετόχους των.

3.9 Μη εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών και των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζονται στα παρακάτω :

1. Αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967, του Α.Ν. 378/1968 και του άρθρου 25 του Ν. 27/1975, για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.

2. Σε περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.
3. Σε περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.
4. Στην περίπτωση αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το 67%.
5. Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία ή την συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.
6. Σε αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, φορητά, αυτοκίνητα δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης, επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης καθώς και επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την άσκηση επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος.
7. Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 προκειμένου για συνταξιούχους οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό 30%
8. Στην περίπτωση επιχειρήσεων μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του Ν. 2859/2000, για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του Ν. 2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη Δ.Ο.Υ., στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Για τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να

συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωση αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν οι άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

3.10 Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

1. Η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας δαπάνης τους, των άρθρων 16 και 17, προσαυξάνει τα εισοδήματα που δηλώνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογούμενου ή της συζύγου του, κατά περίπτωση, από εμπορικές επιχειρήσεις ή από την άσκηση ελευθέρων επαγγελμάτων και αν δε δηλώνεται εισόδημα από τις κατηγορίες αυτές η διαφορά αυτή λογίζεται εισόδημα της παρ. 3 του άρθρου 48.

2. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη του τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία και με τα οποία καλύπτεται ή περιορίζεται η διαφορά που προκύπτει. Στις περιπτώσεις αυτής της παραγράφου ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης. Τα ποσά αυτά ιδίως είναι:

α) Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από τον ίδιο, τη σύζυγο του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν τα

εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται, εφόσον υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από αυτόν.

β) Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων.

δ) Εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτηση του στην αλλοδαπή. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα:

αα) που κατοικούν μονίμως στο εξωτερικό,

ββ) που είχαν διαμείνει τρία (3) τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε δύο (2) χρόνια από τη μετοικεσία τους,

γγ) που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομα τους η στο όνομα του άλλου συζύγου σε τράπεζα της Ελλάδας ή σε υποκατάστημα ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε ένα (1) χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 17, εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 17 ή 19.

ε) δάνεια, τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία. Ειδικώς, όταν πρόκειται για την κάλυψη διαφοράς δαπάνης της προηγούμενης παραγράφου, κατά το ποσό που προέρχεται από δαπάνη του άρθρου 17, το ποσό του δανείου λαμβάνεται υπόψη εφόσον από το οικείο έγγραφο αποδεικνύεται ότι έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.

στ) δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για την οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.

ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο. Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα. Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Για την κάλυψη ή περιορισμό της διαφοράς που προκύπτει κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν.2019/1992 (ΦΕΚ 34 Α') για τα ποσά των πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιούνται από 1.1.1994. Χρηματικά ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που, τυχόν, υποβλήθηκε κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν.2019/1992, για την κάλυψη ή τον περιορισμό διαφοράς δαπάνης, αφαιρούνται από το κεφάλαιο που σχηματίζεται από προηγούμενα έτη, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση όσα ορίζονται στα εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο αυτής της περίπτωσης.

3. Προκειμένου προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια δαπάνη του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου οικονομικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα οικονομικά έτη.

4. Οι υπόχρεοι που δεν αναγράφουν ή ανακριβώς αναφέρουν στη δήλωση τα στοιχεία, τα σχετικά με τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και τον

προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται στο άρθρο 87. Επίσης, όσοι δεν αναγράφουν στη δήλωση τη δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτων υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 88.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με τη δήλωση φόρου εισοδήματος και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει μέχρι την ημέρα εκπόνησης της εργασίας μας η φορολογία των φυσικών προσώπων ακολουθεί την εξής διαδικασία. Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν φορολογική δήλωση, δηλώνουν τα εισοδήματά τους στο έντυπο Ε1 του εντύπου φορολογίας εισοδήματος και ταυτόχρονα δηλώνουν σε αυτό τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν ή απέκτησαν μέσα στην φορολογική περίοδο που “τρέχει”. Κατόπιν το σύστημα επεξεργασίας της Γενικής γραμματείας πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών κατά την εκκαθάριση της δήλωσης συγκρίνει τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, που αναφέραμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, με τα δηλωθέντα εισοδήματα του φυσικού προσώπου και όποιο από τα δύο είναι μεγαλύτερο για αυτό θα φορολογηθεί. Συνεπώς, μετά τα παραπάνω εισαγωγικά προχωράμε να δούμε ποια είναι τα εισοδήματα και από ποιες πηγές προέρχονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Οι πηγές εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κώδικα Φορολογίας Φυσικών & Νομικών Προσώπων είναι οι εξής:

- **A-B Πηγή** : Εισόδημα από Ακίνητα
- **Γ Πηγή** : Εισόδημα από Κινητές Αξίες
- **Δ Πηγή** : Εισόδημα από Εμπορικές Επιχειρήσεις
- **Ε Πηγή** : Εισόδημα από Γεωργικές Επιχειρήσεις
- **ΣΤ Πηγή** : Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες
- **Ζ Πηγή** : Εισόδημα από Υπηρεσίες Ελευθέρων Επαγγελματιών και Λοιπές Πηγές

4.1 Εισοδήματα από Ακίνητα

Εισοδήματα από ακίνητα ονομάζονται τα ποσά που εισπράττουν κάθε χρόνο είτε ο φορολογούμενος από ενοίκια, εξαιτίας εκμίσθωσης οικοδομών ή γαιών, καθώς και τα ενοίκια που θα πλήρωνε ο εκμισθωτής, αν νοίκιαζε το ιδιοκατοικημένο ακίνητό του σε κάποιον άλλο ή από παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο χωρίς αντάλλαγμα, μιας ή περισσότερων οικοδομών ή γαιών.

Τα ενοίκια που καταβάλλονται αναδρομικά με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, θεωρείται ότι αποκτήθηκαν στο χρόνο που ανάγονται τα μισθώματα αυτά.

4.1.1 Εισοδήματα από οικοδομές και γαίες ακόμη θεωρούνται και τα παρακάτω:

- Η αξία που έχει κατά το χρόνο της ανέγερσής της η οικοδομή που ανεγέρθηκε με δαπάνες του μισθωτή, σε έδαφος του οποίου την κυριότητα έχει ο μισθωτής, αν μετά τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης του εδάφους, η οικοδομή περιέχεται κατά κυριότητα και πάλι στον εκμισθωτή.
- Το εισόδημα από εκμίσθωση γηπέδων που χρησιμοποιούνται ως αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, θεαμάτων,

καφενείων, γυμναστηρίων κλπ.

- Το αντάλλαγμα που αποκτά ο κύριος ή επικαρπωτής ακινήτου, για τη μεταβίβαση του δικαιώματος επικαρπίας για ορισμένο χρόνο σε ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα.
- Το ποσοστό από τη δασική παραγωγή που καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη, ως αντάλλαγμα για την παραχώρηση της εκμετάλλευσής του.
- Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης ακινήτων, αυτό που αποκτιέται από το μισθωτή.
- Το αντάλλαγμα που καταβάλλεται για την παραχώρηση χώρου, για την τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών και κάθε είδους διαφημίσεων.

4.1.2 Δεν θεωρούνται εισοδήματα από ακίνητα:

- Τα τεκμαρτά ενοίκια που προέρχονται από ιδιοχρησιμοποίηση βιομηχανοστασιών, των παραρτημάτων και των αποθηκών καθώς και των οικοπέδων που είναι συνεχόμενα με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση α' και β' υλών και έτοιμων προϊόντων.
- Τα τεκμαρτά ενοίκια από οικοδομές που βρίσκονται μέσα σε αγροκτήματα ή έξω από αυτά αλλά χρησιμοποιούνται όμως για τους σκοπούς της εκμετάλλευσης των αγρών.

4.1.3 Εισοδήματα από ακίνητα που δεν φορολογούνται :

α) Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτων από τον κύριο, νομέα ή επικαρπωτή αυτών στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., χωρίς αντάλλαγμα.

β) Το ετήσιο ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά.

γ) Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας εμβαδού μέχρι 200 τ.μ. από γονέα που έχει την κυριότητα ή την επικαρπία αυτής, προς τα τέκνα του, ή από τα τέκνα που έχουν την κυριότητα ή την επικαρπία αυτής προς τους γονείς τους, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία, απαλλάσσεται από το φόρο. Αν παραχωρηθούν περισσότερες από μία κατοικίες, τότε απαλλάσσεται το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει μόνο από τη μία κατοικία και εφόσον αυτή χρησιμοποιείται ως κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία και όχι όταν αυτή χρησιμοποιείται ως επαγγελματική στέγη ή για άλλη χρήση.

4.1.4 Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων από οικοδομές :

Υπολογίζουμε την αξία του ακινήτου ως εξής:

Πολλαπλασιάζουμε :

- τα τετραγωνικά μέτρα της κύριας κατοικίας, τα οποία προσαυξάνονται με το 20% της επιφάνειας των αποθηκευτικών χώρων, καθώς και τους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων που ενδεχομένως υπάρχουν στην κατοικία.
- την τιμή ζώνης (για περιοχές που ισχύει το αντικειμενικό σύστημα) ή την τιμή εκκίνησης (για τις υπόλοιπες περιοχές) που ισχύουν την 1/1 κάθε έτους.
- το διορθωτικό συντελεστή, ο οποίος ανάλογα με την τιμή ζώνης ή την τιμή εκκίνησης ορίζεται ως εξής:

Τιμή ζώνης ή εκκίνησης	Διορθωτικός συντελεστής
Έως 440	1,10
440-734	1,20
734-1174	1,30
1174 και άνω	1,40

- το συντελεστή παλαιότητας που ισχύει για τις αντικειμενικές αξίες:

Έτη	Συντελεστής παλαιότητας
1-5	0,90
6-10	0,80
11-15	0,75
16-20	0,70
21-25	0,65
25 και άνω	0,60

Το γινόμενο των πιο πάνω τεσσάρων παραγόντων μας δίνει την αξία του ακινήτου η οποία πολλαπλασιάζεται στη συνέχεια με το 3,5% δίνοντας μας έτσι το ελάχιστο ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση κύριας κατοικίας.

4.1.5 Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων από γαίες

Ακαθάριστο εισόδημα από γαίες είναι το συμφωνημένο ενοίκιο για χρήση και κάρπωση που αποκτάται από την ενοικίαση των κτημάτων, δασών, λιβαδιών, μεταλλείων, λατομείων, δεξαμενών, ιχθυοτροφείων κλπ. Δεν αναγνωρίζεται

τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοχρησιμοποίηση γαιών.

4.1.6 Προσδιορισμός των καθαρών κερδών από οικοδομές

Από το ακαθάριστο εισόδημα οικοδομών αφαιρούνται για απόσβεση, ασφάλιστρα κινδύνων πυρκαγιάς, καθώς και έξοδα επισκευής και συντήρησης της οικοδομής τα εξής ποσοστά:

α) Για κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, κλινικές και σανατόρια 10% για αποσβέσεις και ποσοστό μέχρι 15% (επί του ακαθάριστου εισοδήματος) για τα ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για έξοδα επισκευής και συντήρησης καθώς και για την αμοιβή δικηγόρου για δίκες σε διαφορές απόδοσης ενοικίου ή καθορισμό ενοικίου (όχι αμοιβή για δίκες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν στο κτίριο). Αν οι δαπάνες αυτές, αφορούν κοινόχρηστους χώρους του ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

β) Για γραφεία, καταστήματα, αποθήκες κλπ. που νοικιάζονται ή ιδιοχρησιμοποιούνται ή χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις, ποσοστό 5% για αποσβέσεις και για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς ποσοστό μέχρι 5%.

γ) Για το ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση οικοδομών (ανεξάρτητα από τη χρήση του ακινήτου) 5% συνολικά. Από το μίσθωμα που εισπράττεται, αφαιρείται το μίσθωμα που καταβλήθηκε στον εκμισθωτή και επί του υπολοίπου υπολογίζεται το ποσοστό 5%. Αν το ποσό της διαφοράς που προκύπτει είναι αρνητικό, αγνοείται.

δ) Ποσοστό 5% συνολικά (για αποσβέσεις, ασφάλιστρα κλπ.) για το ακαθάριστο εισόδημα από παραχώρηση χώρων τοποθέτησης επιγραφών καθώς και από κάθε είδους διαφήμιση, από γήπεδα που χρησιμοποιούνται ως αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, θεαμάτων, καφενείων, γυμναστηρίων και γενικά για κάθε χρήση, καθώς και από την οικοδομή που κτίστηκε από το μισθωτή και περιήλθε μετά τη λήξη της μίσθωσης στην κυριότητα του εκμισθωτή.

ε) Αφαιρείται και το ποσό της αποζημίωσης που υποχρεούται να καταβάλλει βάσει νόμου ο εκμισθωτής (Φ.Π. ή Ν.Π.) στο μισθωτή για τη λύση της μισθωτικής σχέσης του ακινήτου.

Το υπόλοιπο που μένει μετά την αφαίρεση των παραπάνω ποσών, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από ακίνητα το οποίο και φορολογείται.

4.1.7 Προσδιορισμός των καθαρών κερδών από γαίες :

Από το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα αφαιρούνται:

- α) Κάθε φόρος, τέλη κλπ. που βαραίνουν τα κτήματα.
- β) 5% πάνω στα ακαθάριστα έσοδα από γαίες για αποσβέσεις και έξοδα συντήρησης.
- γ) 10% των δαπανών για αντιπλημμυρικά έργα και αποξηράνσεις ελών για απόσβεση τους, όχι όμως και για βελτίωση ή επέκταση των αγρών.
- δ) Το καταβαλλόμενο ενοίκιο ή δικαίωμα στον κύριο του αγρού, σε περίπτωση υπεκμίσθωσης επιφάνειας και εμφύτευσης.
- ε) Η αποζημίωση που καταβάλλεται από τον εκμισθωτή στο μισθωτή, σε περίπτωση της μίσθωσης του ακινήτου.

Το υπόλοιπο που μένει μετά την αφαίρεση των παραπάνω ποσών, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από γαίες το οποίο και φορολογείται.

4.1.8 Συμπληρωματικός Φόρος Εισοδήματος από ακίνητα 1,5%

Το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση και από ιδιόχρηση ακινήτων υπόκειται και σε συμπληρωματικό φόρο 1,5%. Ο συντελεστής αυξάνεται σε 3%, όταν το ακαθάριστο εισόδημα προέρχεται από ακίνητα που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες και η επιφάνεια της κάθε μιας από αυτές υπερβαίνει τα 300τ.μ. Ο συμπληρωματικός φόρος για τα εισοδήματα από ακίνητα εταιριών, κοινοπραξιών κλπ. είναι 3% όταν η επιφάνεια είναι μέχρι 300τ.μ. και 6% όταν η επιφάνεια είναι πάνω από 300τ.μ. Αν και η σύζυγος έχει εισοδήματα από ακίνητα, τότε και αυτή θα φορολογηθεί με το συμπληρωματικό φόρο, χωριστά για τα δικά της εισοδήματα.

Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης ακινήτου, το ποσοστό 1,5% του συμπληρωματικού φόρου, υπολογίζεται στο ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση, δηλαδή στο μίσθωμα που εισπράττει ο υπεκμισθωτής πριν από την έκπτωση του μισθώματος που καταβάλλει στον εκμισθωτή.

4.1.9 Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα

- Δεν έχουν δικαίωμα να εγείρουν αγωγή έξωσης ή να μεταβιβάσουν την κυριότητα με οποιοδήποτε τρόπο ή να συστήσουν εμπράγματα δικαιώματα για μια 5ετία, από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα ενοίκια.
- Δεν έχουν δικαίωμα να παραχωρήσουν υποθήκη για μια 10ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα ενοίκια.

- Δεν έχουν δικαίωμα να πάρουν στεγαστικό δάνειο από τις τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και λοιπούς οργανισμούς οι οποίοι χορηγούν στεγαστικά δάνεια.

Τα ενοίκια από εκμίσθωση ακινήτων που δηλώνονται εκπρόθεσμα, φορολογούνται αυτοτελώς χωρίς καμιά έκπτωση ή μείωση, με συντελεστή 50%, εφόσον μέσα σε 3 μήνες από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης, ζητηθεί το πιστοποιητικό για να ασκηθεί αγωγή έξωσης, παραχώρηση υποθήκης κλπ.

4.2 Εισόδημα από Κινητές Αξίες

4.2.1 Ποιο είναι το εισόδημα από Κινητές Αξίες

Σε γενικές γραμμές εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που προέρχεται από μερίσματα μετοχών των ανώνυμων εταιριών, από τόκους ομολογιών και χρεογράφων κάθε είδους, από αμοιβές και ποσοστά των διοικητικών συμβουλίων των ανωνύμων εταιριών, από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, από μερίσματα και τόκους των τίτλων αλλοδαπής προέλευσης, από τόκους καταθέσεων, δανείων κτλ.

4.2.2 Δάνεια και τόκοι καταθέσεων

Σημειώνεται ότι κάθε δάνειο που συνάπτεται μεταξύ ιδιωτών ή που δίνεται από εταιρεία προς τα μέλη της, υπαλλήλους ή τρίτους, θεωρείται ότι έχει δοθεί με ελάχιστο επιτόκιο αυτό που ισχύει για τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου τρίμηνης διάρκειας κατά το χρόνο που συνάπτεται το δάνειο. Κατά συνέπεια ο δανειστής πρέπει να δηλώσει στη φορολογική του δήλωση ως ελάχιστο εισόδημα από τόκους, αυτό το εισόδημα που προκύπτει από το επιτόκιο των τριμηνιαίων εντόκων γραμματίων ανεξάρτητα αν έχει ή δεν έχει εισπράξει τόκους.

Τώρα στη περίπτωση τόκων από οποιασδήποτε μορφής κατάθεσης σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα ή το ταχυδρομικό ταμιευτήριο εφόσον η κατάθεση δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος (ΠΟΛ 1057/2009).

4.2.3 Μερίσματα

Με τη παρακράτηση του φόρου κατά τη διανομή των μερισμάτων, εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση.

Οι ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται να χορηγούν βεβαιώσεις μερισμάτων στους δικαιούχους που μεταξύ των άλλων να γράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου, ο αριθμός των μετοχών, το ποσό του μερίσματος, ο φόρος που παρακρατήθηκε κλπ.

Να σημειωθεί ότι όταν τα μερίσματα δεν εισπραχθούν από τους δικαιούχους μέσα σε μία πενταετία παραγράφονται υπέρ του δημοσίου.

4.3 Εισόδημα από Εμπορικές Επιχειρήσεις

4.3.1 Φορολογία κερδών ατομικής επιχείρησης

Τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης φορολογούνται στο όνομα του Φ.Π. που την έχει, ανεξάρτητα αν τα κέρδη παρέμειναν στην επιχείρηση για την επέκταση των δραστηριοτήτων της ή τα χρησιμοποίησε για την κάλυψη των οικογενειακών του αναγκών. Για τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης δεν συμπληρώνεται χωριστή δήλωση κερδών, αλλά τα δηλώνει ο επιχειρηματίας στην ατομική του δήλωση.

4.3.2 Φορολογία κερδών που προέρχονται από Ο.Ε., Ε.Ε., Αστικές εταιρίες και Κοινωνίες Αστικού δικαίου

Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων αυτών φορολογούνται με συντελεστή 20% μετά τις παρακάτω αφαιρέσεις:

- α) των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς.
- β) των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ή συνεταιρισμών ή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και από τη συμμετοχή σε άλλες Ο.Ε.,Ε.Ε. κοινοπραξίες κλπ.
- γ) επιχειρηματικής αμοιβής.

4.3.3 Επιχειρηματική αμοιβή

Σε μια εταιρία Ο.Ε.,Ε.Ε., επιχειρηματική αμοιβή δικαιούνται μέχρι και τρεις ομόρρυθμοι εταίροι (Φ.Π.) οι οποίοι έχουν και τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής στην εταιρία. Σε περίπτωση περισσότερων με ίσα ποσοστά συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται κάθε έτος από την εταιρία και δηλώνονται με την ετήσια εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματός της. Η αφαίρεση της επιχειρηματικής αμοιβής από τα συνολικά κέρδη της Ο.Ε. και Ε.Ε. είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα αν κάποιος από τους δικαιούχους δεν επιθυμεί να λάβει επιχειρηματική αμοιβή. Στις εταιρίες μεταξύ εκτελωνιστών, η επιχειρηματική αμοιβή

κατανέμεται σε όλους τους ομορρύθμους εταίρους (Φ.Π.) ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία ανεξάρτητα από τον αριθμό τους. Στις Ο.Ε., οι κληρονόμοι αποβιώσαντος εταίρου, δικαιούνται επιχειρηματική αμοιβή είτε είναι ενήλικοι, είτε ανήλικοι. Επιχειρηματική αμοιβή με τον ίδιο τρόπο αναγνωρίζεται και στις κοινωνίες κληρονομικού δικαίου στις οποίες περιλαμβάνονται και ανήλικοι κοινωνοί. Δηλαδή μέχρι να ενηλικιωθούν όλα τα ανήλικα μέλη της κοινωνίας, υπολογίζεται επιχειρηματική αμοιβή μέχρι 3 κοινωνούς που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής στην κοινωνία, αρκεί να μην παίρνουν επιχειρηματική αμοιβή και από άλλη εταιρία για την ίδια χρήση. Στις άλλες κοινωνίες, δεν αναγνωρίζεται επιχειρηματική αμοιβή.

Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής του κάθε δικαιούχου εταίρου στο 50% των κερδών της εταιρίας που δηλώθηκαν με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση. Δηλαδή, υπολογίζεται και επί των δηλουμένων με την εμπρόθεσμη αρχική δήλωση λογιστικών διαφορών. Όταν η δήλωση φορολογίας εισοδήματος Ο.Ε.,Ε.Ε. υποβάλλεται εμπρόθεσμα και μέχρι 30 μέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της, τότε και πάλι αναγνωρίζεται επιχειρηματική αμοιβή στους δικαιούχους εταίρους. Αν όμως η δήλωση της εταιρίας υποβληθεί εκπρόθεσμα, τότε τα συνολικά κέρδη της εταιρίας αυτής φορολογούνται όλα στο όνομά της με συντελεστή 20%. Επίσης, δεν υπολογίζεται επιχειρηματική αμοιβή στα επιπλέον κέρδη που τυχόν προκύψουν από μελλοντικό φορολογικό έλεγχο, αλλά στο σύνολό τους τα κέρδη αυτά φορολογούνται με 20%.

Σε περίπτωση συμμετοχής του υπόχρεου Φ.Π. ως ομόρρυθμοι εταίρου ή διαχειριστή εταίρου Ε.Π.Ε. σε περισσότερες εταιρίες, αυτός δικαιούται επιχειρηματική αμοιβή από μία από αυτές κατά επιλογή του. Η επιλογή αυτή δηλώνεται με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση της εταιρίας και δεν ανακαλείται. Μπορεί όμως να ζητήσει επιχειρηματική αμοιβή από άλλη εταιρία την επόμενη χρονιά. Αν σε κάποια Ο.Ε.,Ε.Ε., συμμετέχουν περισσότεροι από τρεις ομόρρυθμοι εταίροι και αν κάποιος από τους τρεις πρώτους δηλώσει ότι θα λάβει επιχειρηματική αμοιβή από άλλη εταιρία που συμμετέχει, τότε επιχειρηματική αμοιβή θα δικαιούται ο αμέσως επόμενος εταίρος με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής.

Αν μεταξύ των καθαρών κερδών της Ο.Ε.,Ε.Ε., συμπεριλαμβάνονται και έσοδα αφορολόγητα ή έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο, καθώς επίσης αν η εταιρία σχηματίσει αφορολόγητο αποθεματικό ή αφορολόγητα αποθεματικά επενδύσεων, τότε ο υπολογισμός της επιχειρηματικής αμοιβής γίνεται στο υπόλοιπο των κερδών

που απομένει μετά την αφαίρεση των πιο πάνω αφορολόγητων εσόδων ή αφορολόγητων εκπτώσεων και αφορολόγητων αποθεματικών.

4.3.4 Συμπληρωματικός φόρος

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, ανεξάρτητα αν αυτό προέρχεται από εκμίσθωση ή ιδιοχρησιμοποίηση, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται σε συμπληρωματικό φόρο 3%. Το ποσό του συμπληρωματικού φόρου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα της εταιρίας.

4.3.5 Παρακρατούμενοι φόροι – Μεταφορά ζημιάς

Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν:

- α) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε.
- β) Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή από την εταιρία για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτή και υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα. Ο φόρος αυτός σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

Όταν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι ανώτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί τότε συμψηφίζεται στο τυχόν υπόλοιπο ποσό που προκύπτει για βεβαίωση και αν προκύψει πάλι πιστωτικό υπόλοιπο, επιστρέφεται η διαφορά.

Η ζημιά που τυχόν προκύπτει από την δραστηριότητα των εταιριών αυτών, μεταφέρεται για συμψηφισμό στα κέρδη των επόμενων ετών από την ίδια την εταιρία και όχι από τους εταίρους. Για τις επιχειρήσεις όμως που υπάγονται στον ειδικό προσδιορισμό δεν αναγνωρίζεται ζημιά για συμψηφισμό.

4.3.6 Προκαταβολή φόρου

Μαζί με το φόρο καταβάλλεται και προκαταβολή του φόρου που είναι ίση με το 55% του φόρου (συμπεριλαμβανομένου και του συμπληρωματικού φόρου 3%). Από το ποσό αυτού του πολλαπλασιασμού αφαιρείται ο φόρος που παρακρατήθηκε και το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί την προκαταβολή φόρου για την τρέχουσα χρήση. Αν το εισόδημα προσδιορίζεται τεκμαρτά, τότε για τον προσδιορισμό του προκαταβλητέου φόρου λαμβάνεται υπόψη ο φόρος που αναλογεί στο τεκμαρτό αυτό

εισοδήμα. Όταν υποβάλλεται δήλωση για πρώτη φορά, η προκαταβολή φόρου περιορίζεται στο μισό. Όταν υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση και γίνεται νέα εκκαθάριση, τότε αν μειωθεί ο φόρος μειώνεται ανάλογα και η προκαταβολή.

Σε περίπτωση μετατροπής ή συγχώνευσης Ο.Ε.,Ε.Ε. ή κοινοπραξίας και κοινωνίας που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα σε οποιοδήποτε τύπο εταιρίας, η προκαταβολή φόρου εισοδήματος υπολογίζεται κανονικά.

Στις εταιρίες που λύνονται μπορεί να ζητηθεί η επιστροφή μιας προκαταβολής του φόρου, εφόσον υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος και εφόσον η εταιρία εξακολουθεί να υπάρχει στο στάδιο της εκκαθάρισης. Στις εταιρίες εκτελωνιστών δεν υπολογίζεται προκαταβολή φόρου.

4.3.7 Ποσά από εμπορικές επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από το φόρο

- Τα κέρδη από εκμετάλλευση πλοίων, τα οποία υπόκεινται στον ειδικό φόρο του Ν.27/75. Στον ίδιο ειδικό φόρο υπάγονται και τα μισθώματα ανταλλακτηρίων συναλλάγματος που λειτουργούν σε χώρο των επιβατηγών πλοίων. Επίσης απαλλάσσεται από το φόρο και η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση τουριστικών πλοίων.
- Τα κέρδη από τη λιανική πώληση καπνού ή από την άσκηση του επαγγέλματος του μικροπωλητή ή από την εκμετάλλευση περιπτέρου, καφενείου, κυλικείου, κομμωτηρίου κλπ. μέσα στα κτήρια και καταστήματα στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες καθώς και δημοτικές, κοινοτικές, εκκλησιαστικές ή Ν.Π.Δ.Δ. υπηρεσίες, τα οποία κέρδη πραγματοποιούνται από ανάπηρους και θύματα πολέμου, εφόσον η εκμετάλλευση γίνεται από τους ίδιους.¹³

Όλες οι επιχειρήσεις προκειμένου να κλείσουν τα βιβλία του τρέχοντος οικονομικού έτους, μπορούν να υπαχθούν σε αυτοέλεγχο, διαδικασία η οποία αναλύεται στο δεύτερο κεφάλαιο.

4.4 Εισόδημα από Γεωργικές Επιχειρήσεις

Γεωργικές επιχειρήσεις θεωρούνται οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, δασικές, αλιευτικές, πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές και λοιπές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εκμετάλλευση του πρωτογενούς τομέα. Ο επιτηδευματίας

που αγοράζει ζώα , όχι με σκοπό να τα μεταπωλήσει όπως είναι, αλλά να τα θρέψει σε στάβλους ή σε λιβάδια και να διαθέσει στη συνέχεια το κρέας τους στην αγορά, ασκεί κτηνοτροφική επιχείρηση. Οι παραπάνω επιχειρήσεις επιλέγουν μόνες τους και το δηλώνουν στη Δ.Ο.Υ. αν θέλουν να έχουν διαχειριστικό έτος το έτος που αρχίζει από 1/1 και τελειώνει 31/12 ή το γεωργικό έτος που αρχίζει 1/10 και τελειώνει 30/9.

4.4.1 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων Γεωργικών Επιχειρήσεων

Σαν ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται η αξία των προϊόντων όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία της γεωργικής επιχείρησης. Αν δεν τηρούνται βιβλία, ως ακαθάριστο έσοδο παίρνεται η αξία των προϊόντων αποτιμημένων με τη μέση τιμή χονδρικής πώλησης που ίσχυε κατά το χρόνο και τόπο παραγωγής.

4.4.2 Προσδιορισμός καθαρών κερδών Γεωργικών Επιχειρήσεων

Τα καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις που τηρούν ακριβή και επαρκή βιβλία γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., προσδιορίζονται από τα λογιστικά τους βιβλία, όπως ακριβώς γίνεται και με τις εμπορικές επιχειρήσεις, με αφαίρεση δηλαδή από τα έσοδα, τα πραγματοποιημένα έξοδα.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται εξωλογιστικά. Πολλαπλασιάζονται τ' ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης (δηλαδή η αξία των παραγόμενων προϊόντων) με ειδικούς, κατά κλάδο εκμετάλλευσης, συντελεστές καθαρού κέρδους. Για την εξεύρεση της αξίας τους, τα προϊόντα αποτιμώνται σε ευρώ, με βάση τη μέση χονδρική τιμή πώλησής τους, που ισχύει κατά το χρόνο και στον τόπο της παραγωγής τους. Στα ακαθάριστα έσοδα συμπεριλαμβάνονται και οι διάφορες εισοδηματικές και οικονομικές ενισχύσεις οι οποίες υπολογίζονται πάνω στην παραγωγή και χορηγούνται στην επιχείρηση αυτή. Αν το παραπάνω καθαρό γεωργικό εισόδημα που προσδιορίζεται με την εφαρμογή των συντελεστών καθαρού κέρδους πάνω στα ακαθάριστα έσοδα είναι διαφορετικό από αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο, τότε λαμβάνεται υπόψη για τη φορολογία εισοδήματος, το μεγαλύτερο από τα δύο ποσά.

Στο καθαρό αυτό κέρδος, που προσδιορίζεται με την εφαρμογή του συντελεστή καθαρού εισοδήματος, προσθέτονται και τα παρακάτω ποσά εσόδων:

- α)** οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις.
- β)** η αυτόματη υπερτίμηση του κεφαλαίου της επιχείρησης.

γ) τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις, τα οποία είχαν ήδη αποσβεσθεί σε προηγούμενες χρήσεις.

δ) τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από φόρους-τέλη και εισφορές της επιχείρησης, τα οποία είχαν καταβληθεί στο Δημόσιο χωρίς να οφείλονται.

Στις γεωργικές επιχειρήσεις που είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ., αλλά δεν τηρούν ή τηρούν ανακριβή βιβλία και στοιχεία, ο συντελεστής καθαρού κέρδους προσαυξάνεται κατά 40%.

4.4.3 Εκπτώσεις από το Γεωργικό Εισόδημα

Από το συνολικό καθαρό γεωργικό εισόδημα, που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο, εκπίπτουν:

- Το ποσό του ετήσιου ενοικίου που καταβάλλεται για εκμίσθωση της γεωργικής γης.
- Ποσό που είναι ίσο με το 25%, της δαπάνης αγοράς καινούργιου πάγιου εξοπλισμού, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών της γεωργικής εκμετάλλευσης (για νέους αγρότες το πιο πάνω ποσό ανέρχεται σε 50%). Το ποσό αυτό εκπίπτει εφάπαξ κατά το χρόνο πραγματοποίησης της δαπάνης. Δεν εκπίπτει το ποσό της δαπάνης αγοράς μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

Τα παραπάνω ισχύουν τόσο για τα Φ.Π., είτε αυτά είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες είτε όχι, που αποκτούν γεωργικό εισόδημα, όσο και για τα Ν.Π., εκτός φυσικά από τις περιπτώσεις εκείνες που τηρούνται βιβλία γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

4.4.4 Απαλλαγές – Κίνητρα για τους αγρότες

- Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα των Φ.Π. που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, εκπίπτουν 1500€.
- Εκπίπτουν 3000€ για τα Φ.Π. που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες εφόσον λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις.
- Για τους αγρότες που δεν έχουν υπερβεί το 35⁰ έτος της ηλικίας τους, για τα 5

πρώτα έτη άσκησης του επαγγέλματος απαλλάσσονται 2055€.

- Εκπίπτουν 4110€ εφόσον οι αγρότες που δεν έχουν υπερβεί το 35⁰ έτος της

ηλικίας τους, λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις.

Οι νεοεισερχόμενοι στον αγροτικό τομέα υποχρεούνται, για άλλα 10 συνεχή έτη ακόμα από τη λήξη της 10ετίας με τις απαλλαγές και τα κίνητρα, να απασχολούνται κατά κύρια απασχόληση με τις παραπάνω αγροτικές εργασίες. Σε αντίθετη περίπτωση, βεβαιώνονται και εισπράττονται εντόκως από τη Δ.Ο.Υ. όλα τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισε ο αγρότης με δήλωση που υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. μέσα σε 18 μήνες από την παύση της απασχόλησής τους στον αγροτικό τομέα. Αν δεν υποβληθεί δήλωση, τότε καταβάλλεται και πρόστιμο ίσο με τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισε ο αγρότης, εκτός αν ο νεοεισερχόμενος αγρότης διέκοψε τις αγροτικές εργασίες του λόγω ανωτέρας βίας, οπότε δεν επιστρέφονται στη Δ.Ο.Υ. ούτε τα ωφελήματα, ούτε και καταβάλλεται και πρόστιμο.

4.4.5 Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το Γεωργικό Εισόδημα

A. Όσοι αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα και είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό και είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, τότε δεν δικαιούνται:

- να εισπράξουν επιστρεφόμενο Φ.Π.Α. ποσού πάνω από 900€
- να εισπράξουν επιδοτήσεις ποσού πάνω από 1500€ για τη φυτική παραγωγή και 2200€ για τη ζωική παραγωγή εφόσον είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, ή να εισπράξουν οποιοδήποτε ποσό επιδότησης ή αποζημίωσης γεωργικής παραγωγής εφόσον δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες
- να πάρουν άδεια από την αρμόδια αρχή να πωλούν αγροτικά προϊόντα πλανοδίως ή σε λαϊκές αγορές
- να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου
- να μεταβιβάσουν με οποιοδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης για μια 5ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

B. Όσοι δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα

αυτό, δεν δικαιούνται:

- να εισπράξουν κάθε μορφής και ποσού επιδότησης
- να εισπράξουν κάθε ποσό αποζημίωσης γεωργικής παραγωγής, λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων ζημιών
- να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου
- να μεταβιβάσουν με οποιοδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης, για μια 5ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

4.5 Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει από μισθούς, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή (είτε σε χρήμα είτε σε είδος). Επίσης, θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί.

Οι δαπάνες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, όσες αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα του φορολογημένου και η έκπτωση που κερδίζουν εξαρτάται από τον συντελεστή με τον οποίο φορολογείται το εισόδημα του και σε αυτές που αφαιρούνται από το φόρο. Η διαφορά είναι ότι για τις πρώτες τα μεγάλα εισοδήματα (που φορολογούνται με υψηλούς συντελεστές) ωφελούνται περισσότερο ενώ για τις δεύτερες η έκπτωση στον φόρο είναι ίδια και σταθερή για όλους.

4.5.1 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες

Τα παραπάνω ποσά αποτελούν το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες. Αν από το εισόδημα αυτό αφαιρεθούν οι κρατήσεις του Ι.Κ.Α. και των Επικουρικών Ταμείων, το χαρτόσημο και η εισφορά Ο.Γ.Α. και τυχόν άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, το υπόλοιπο αποτελεί το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

4.5.2 Εισόδημα από την παραχώρηση αυτοκινήτου

Για τους εργαζόμενους στις επιχειρήσεις που τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν η χρήση επιβατικού αυτοκινήτου υπολογίζεται ένα επιπλέον ποσό πέραν των αποδοχών τους. Πρέπει όμως η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του αυτοκινήτου να είναι πάνω απ 15.000,00 ευρώ. Αν είναι κάτω από 15.000,00 ευρώ δεν υπολογίζεται

επιπλέον ποσό. Το επιπλέον ποσό που υπολογίζεται θεωρείται πρόσθετη αμοιβή λογίζεται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και φορολογείται. Το αυτοκίνητο που παραχωρείται η χρήση τους είναι το ίδιο αν ανήκουν στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένα. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από νομική μορφή που έχει η επιχείρηση.

Το επιπλέον αυτό ετήσιο εισόδημα υπολογίζεται ως ποσοστό της εργοστασιακής τιμολογιακής αξίας του έτους πρώτης κυκλοφορίας των αυτοκινήτων και πιο συγκεκριμένα όταν η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του αυτοκινήτου είναι 15.000,00 έως 22.000,00 ευρώ τότε το ποσοστό εισοδήματος είναι 15%, τώρα όταν η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία είναι 22.001,00 έως 30.000,00 έχουμε ποσοστό εισοδήματος 25% και τέλος όταν η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του αυτοκινήτου είναι άνω των 30.000,00 ευρώ τότε το ποσοστό εισοδήματος ανέρχεται στο 30%.

4.5.3 Αποζημιώσεις απολυμένων

Όταν η αποζημίωση των απολυμένων είναι ποσό μέχρι 60.000,00 ευρώ είναι αφορολόγητη. Για το ποσό πάνω από τις 60.000,00 ευρώ γίνεται παρακράτηση με συντελεστή από 10% μέχρι 30% και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση. Η παρακράτηση γίνεται κατά την πληρωμή στο δικαιούχο. Το ποσό της αποζημίωσης δεν προστίθεται με τα υπόλοιπα εισοδήματα για να φορολογηθεί.

Ο φόρος υπολογίζεται, με βάση την παρακάτω κλίμακα :

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)
0 - 60.000	0%
60001 - 100.000	10%
100.00 - 150.000	20%
150.001 και άνω	30%

4.5.4 Επίδομα ανεργίας

Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλεται από τον ΟΑΕΔ στους ανέργους απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος και δεν φορολογείται όταν το άθροισμα των υπολοίπων εισοδημάτων του φορολογούμενου με τις γενικές διατάξεις είναι μέχρι 30.000,00 ευρώ. Αν τα υπόλοιπα εισοδήματα είναι πάνω από 30.000,00 φορολογείται κανονικά. (άρθρο 4 παρ. 5 ν. 3842/2010).

4.5.5 Ποίο δεν θεωρείται εισόδημα για τους μισθωτούς

Δεν θεωρείται εισόδημα και κατά συνέπεια δεν υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 4 του ν.2238/1994 το ποσό για τους μισθωτούς που αφορά :

Η αποζημίωση που δίδεται σε υπαλλήλους επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών για δαπάνες υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί δεν θεωρείται εισόδημα. Πρέπει όμως να αποδεικνύεται η καταβολή τους από παραστατικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του ΚΒΣ.

Τα έξοδα κίνησης και τα εκτός έδρας των δημοσίων υπαλλήλων.

Το εφάπαξ των υπαλλήλων που εξέρχονται οικειοθελώς από την υπηρεσίας τους.

4.5.6 Καταβολή αποδοχών αργότερα με νόμο, απόφαση κτλ.

Οι αποδοχές και οι συντάξεις που καταβάλλονται σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση φορολογούνται, κατ' επιλογή του φορολογούμενου, είτε στα έτη στα οποία ανάγονται είτε στο χρόνο είσπραξης τους.

Σε περίπτωση επιλογής φορολόγησης των αμοιβών αυτών κατά το χρόνο είσπραξης τους, το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών δεν θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο. Διευκρινίζεται, ότι το ποσοστό αυτό εισοδήματος (20%) μπορεί να το επικαλεστεί ο φορολογούμενος για να καλύψει τεκμήριο.

4.5.7 Αμοιβές αθλητών, προπονητών

Το εισόδημα που αποκτούν ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές και άλλοι αμειβόμενοι αθλητές εξαιτίας της υπογραφής συμβολαίου μεταγραφής ή της ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας με ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, μοιράζεται σε ίσα μέρη για να φορολογηθεί σε όλα τα χρόνια που διαρκεί το συμβόλαιο. Αυτό ισχύει για τα συμβόλαια που υπογράφονται από την 1^η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Αν το συμβόλαιο συνεργασίας λυθεί με συναίνεση πριν λήξει, με την καταβολή ενός ποσού μικρότερου από αυτό που είχε αρχικά συμφωνήσει, τότε θα δηλωθεί το ποσό που τελικά καταβλήθηκε. Ανεξάρτητα της σχέσης που τους συνδέει κατά την καταβολή της αμοιβής γίνεται παρακράτηση φόρου με βάση τη φορολογική κλίμακα. (ΠΟΛ 1135/2010).

4.5.8 Εισοδήματα που απαλλάσσονται στο σύνολο τους

- Η σύνταξη της πολύτεκνης μητέρας. Το επίδομα των πολυτέκνων, το επίδομα του τρίτου παιδιού. Το επίδομα παραπληγίας. Επίδομα εξωιδρυματικό.
- Μισθοί, συντάξεις και πάγια αντιμισθία προσώπων με αναπηρία πάνω από 80% που έχουν βαριές κινητικές αναπηρίες. (ΠΟΛ 1154/2007).
- Μισθοί, συντάξεις προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί. (άρθρο 6 παρ.5 ν. 2238/1994).
- Τα χρηματικά βραβεία από το δημόσιο, την Ακαδημία Αθηνών, το μέγαρο μουσικής Αθηνών ή από άλλα Ν.Π.Δ.Δ. (άρθρο 6 παρ. 6 ν. 2238/1994).
- Τα ποσά υποτροφιών από το δημόσιο, από ιδρύματα ή από Ν.Π.Δ.Δ. (άρθρο 6 παρ. 6 ν. 2238/1994).
- Έξοδα κίνησης προσώπων που μετακινούνται με εντολή του δημοσίου κλπ. (Υπ. Οικον. ΠΟΛ 1210/2001).
- Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύη (ΕΚΑΣ).
- Το εφάπαξ των υπαλλήλων που εξέρχονται οικειοθελώς από την υπηρεσία τους.
- Οι αποδοχές των αλλοδαπών κατωτέρων πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων (άρθρο 6 παρ.5 ν.2238/1994).

4.5.9 Εισφορά αλληλεγγύης

Από την 1-1-2012 μέχρι 31-12-2014 όταν πληρώνεται ο μισθός, η σύνταξη ή το ημερομίσθιο εκτός από την επικράτηση φόρου εισοδήματος, θα γίνεται και η παρακράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης από αυτούς που πληρώνουν τις αμοιβές.

Η παρακράτηση γίνεται με τους πιο κάτω συντελεστές αφού γίνει αναγωγή του καθαρού εισοδήματος σε ετήσια βάση.

- Ετήσιο καθαρό εισόδημα από 12.001 μέχρι 20.000 παρακράτηση 1%.
- Από 20.001 μέχρι 50.000 παρακράτηση 2%.
- Από 50.001 μέχρι 100.000 παρακράτηση 3%.
- Από 100.001 και πάνω παρακράτηση 4%.

Από την εισφορά εξαιρούνται οι μακροχρόνια άνεργοι και όσοι παίρνουν επίδομα ανεργίας εφόσον δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα. Η εισφορά αλληλεγγύης δεν αφαιρείται από το συνολικό εισόδημα ή από το φόρο. (άρθρο 29 ν. 3986/2011, ΠΟΛ 1223/2011).

4.6 Εισοδήματα από Ελευθέρια Επαγγέλματα

4.6.1 Ποια θεωρούνται εισοδήματα από Ελευθέρια Επαγγέλματα :

1. Τέτοια εισοδήματα είναι οι αμοιβές από την άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος του γιατρού, οδοντίατρου, κτηνίατρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή συνθέτη, καλλιτεχνών κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου και εμπειρογνώμονα.

2. Στο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται:

α) Σε πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές Α.Ε., επιμετρητές τεχνικών έργων, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς. Το εισόδημα του αστρολόγου είναι εισόδημα Δ' κατηγορίας και όχι Ζ'.

β) Σε συγγραφείς και συνθέτες από συγγραφικά δικαιώματα γενικά.

γ) Σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους επιτροπές ή συμβούλια, από το δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμούς και οργανισμούς γενικά.

δ) Στη σύζυγο ή στο σύζυγο, λόγω διατροφής η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται στα παιδιά δεν θεωρείται εισόδημα.

3. Ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων λογίζεται και κάθε εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις υπόλοιπες κατηγορίες εισοδημάτων (π.χ. αμοιβές ποδοσφαιριστών, φωτομοντέλων, μανεκέν, η αποζημίωση για παράνομη χρήση οικοδομής κλπ.).

4. Οι τόκοι που καταβάλλονται σε αρχιτέκτονες, μηχανικούς και τοπογράφους λόγω καθυστέρησης είσπραξης των αμοιβών τους για προσφερθείσες από αυτούς υπηρεσίες.

5. Τα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβάλλει ο ΟΤΕ από το Λογαριασμό Νεότητας στα ενήλικα τέκνα των υπαλλήλων του, θεωρούνται εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα, τα οποία δηλώνουν οι δικαιούχοι στην ατομική τους δήλωση.

4.6.2 Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από Ελευθέρια Επαγγέλματα.

Τα ακαθάριστα έσοδα των ελευθέρων επαγγεμάτων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία, προσδιορίζονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων τους. Ακαθάριστο εισόδημα, για τον προσδιορισμό του κέρδους από ελευθέρια επαγγέλματα, αποτελούν οι πραγματικές εισπραχθείσες αμοιβές και όχι εκείνες τις οποίες ο νόμος τυχόν ορίζει ότι μπορούν οι επαγγελματίες να αξιώσουν ελλείψει ειδικής συμφωνίας.

Ειδικά για τους συγγραφείς, τους συνθέτες και τους καλλιτέχνες, ζωγράφους ή γλύπτες ή χαράκτες, το ακαθάριστο εισόδημα από την πνευματική τους εργασία κατανέμεται ισομερώς (αν το επιθυμούν, όχι υποχρεωτικά) στο πρώτο έτος απόκτησης του εισοδήματος από την εργασία αυτή και στα αμέσως τρία επόμενα έτη, συνολικά δηλαδή σε τέσσερα έτη.

4.6.3 Καθαρά κέρδη Ελεύθερων Επαγγελματιών

Τα καθαρά κέρδη τα οποία θα φορολογηθούν οι ελεύθεροι επαγγελματίες, βρίσκονται αν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθούν οι επαγγελματικές δαπάνες που έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους, για τις οποίες αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμο φορολογικό στοιχείο.

Αυτός είναι ο ένας κ μοναδικός τρόπος υπολογισμού των καθαρών κερδών σε αντίθεση με τον τρόπο υπολογισμού που ίσχυε σε προηγούμενα χρόνια και ήταν διπλός και σε άλλες περιπτώσεις τριπλός. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες φορολογούνται με λογιστικό τρόπο με βάση τα βιβλία τους. Αυτό γίνεται αν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθούν τα έξοδα τους, εκτός αν τα βιβλία τους δεν είναι επαρκή και ακριβή οπότε θα γίνει εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών που θα φορολογηθούν. Για να γίνει εξωλογιστικός προσδιορισμός πρέπει να υπάρχουν σοβαρές παραβάσεις.

4.6.4 Επιβατικά αυτοκίνητα

Εκπίπτει ένα μέρος και όχι όλο το σύνολο από τις δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων των επιβατικών αυτοκινήτων που ανήκουν στους ελεύθερους επαγγελματίες ή που τα έχουν μισθωμένα από εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και χρησιμοποιούνται για τις επαγγελματικές ανάγκες του ελεύθερου επαγγελματία. Για αυτοκίνητο μέχρι 1.600 κυβικά αφαιρείται το 70% των εξόδων. Για αυτοκίνητα πάνω από 1.600 κυβικά αφαιρείται το 35% των εξόδων. (Άρθρο 3 παρ. Ιβ Ν.2238/1994)

Τα μισθώματα που καταβάλλουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες σε επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων (όχι leasing) για ενοικιάσεις επιβατικών ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων μέχρι 1.600 κυβικά αφαιρείται το 70% των ενοικίων, για αυτοκίνητα πάνω από 1.600 κυβικά αφαιρείται το 35% των ενοικίων με την προϋπόθεση, ότι τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούνται για τις επαγγελματικές ανάγκες του ελεύθερου επαγγελματία. Σημειώνεται ότι παλαιότερα αφαιρούνταν ολόκληρο το πόσο που καταβάλλονταν στις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, αυτό καταργήθηκε.

4.6.5 Επιβολή τέλους επιτηδεύματος

Από την 01-01-2011 και μετά σε όλους τους επαγγελματίες επιβάλλεται τέλος επιτηδεύματος. Το τέλος αυτό θα πληρώνεται κάθε χρόνο. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες με έδρα σε πόλη μέχρι 200.000 κατοίκους ή σε τουριστικούς τόπους, το τέλος είναι 400 ευρώ κάθε χρόνο. Αν η έδρα είναι σε πόλεις πάνω από 200.000 κατοίκους, το τέλος είναι 500 ευρώ. Ο νομός Αττικής και το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης υπολογίζονται ως μια πόλη. Εξαιρούνται και δεν πληρώνουν τέλος, αυτοί που έχουν την έδρα τους σε χωριά μέχρι 500 κατοίκους, σε μικρά νησιά μέχρι 3.100 κατοίκους, οι νέοι επαγγελματίες που δεν έχουν περάσει πέντε χρόνια από την πρώτη έναρξη των εργασιών τους και αυτοί που πλησιάζουν τα 65 έτη για την συνταξιοδότηση τους. Το τέλος επιτηδεύματος δεν αφαιρείται από το εισόδημα ή από το φόρο.

4.6.6 Παρακράτηση φόρου από αμοιβές Ελευθέρων Επαγγελματιών

Το εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό αυτών. Ο φόρος παρακρατείται από τις Δημόσιες Υπηρεσίες, Τράπεζες και Πιστωτικά Ιδρύματα κλπ. καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που τηρούν βιβλία β' ή γ' κατηγορίας του

Κ.Β.Σ. κατά την καταβολή των αμοιβών. Όσοι έχουν υποχρέωση να παρακρατήσουν φόρο και δεν παρακρατούν ή δεν τον αποδίδουν, τότε υπόκεινται σε πρόσθετο φόρο 2,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης χωρίς να επιτρέπεται η επίρριψη με οποιοδήποτε τρόπο της προσαύξησης αυτής του 2,5% στον φορολογούμενο ο οποίος βαρύνεται με τον παρακρατηθέντα φόρο.

Εξαιρούνται από την παρακράτηση οι προμήθειες που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες στους νόμιμους αντιπροσώπους.

Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία β' ή γ' κατηγορίας στις περιπτώσεις που δέχονται υπηρεσίες από ελεύθερους επαγγελματίες, παίρνουν από αυτούς θεωρημένες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Οι επιχειρήσεις κάνουν κρατήσεις με ποσοστό 20% επί της αμοιβής των ελεύθερων επαγγελματιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ

5.1 Δαπάνες που μειώνουν το φόρο

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μειώνεται στις περιπτώσεις που αφορά τα παρακάτω :

1. Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
2. Αμοιβές σε νοσοκόμο, τεχνητά μέλη, γυαλιά οράσεως κτλ.
3. Συνδρομή για διαρκή ιατρική κάλυψη.
4. Περίθαλψη ηλικιωμένων.
5. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων σε νοσοκομεία κτλ.
6. Εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.).
7. Τόκοι δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας ανεξάρτητα από τον χρόνο λήψης του δανείου.
8. Τόκοι δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων ή κτισμάτων παραδοσιακών οικισμών.
9. Δωρεές χρηματικών ποσών στο δημόσιο, ιερούς ναούς κτλ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα άνω των 100 ευρώ.
10. Δωρεές χρηματικών ποσών σε ιδρύματα, σωματεία κτλ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα άνω των 100 ευρώ.
11. Δωρεές για απόσβεση δημόσιου χρέους.
12. Πολιτιστικές χορηγίες σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα άνω των 100 ευρώ. (Ν. 3525/2007).

13. Διατροφή ένεκα διαζυγίου.
14. Δαπάνη για ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτου, αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου, αγορά ηλιακού θερμοσίφωνα κτλ.
15. Ενοίκια επιχειρήσεων ιστορικού κέντρου Αθήνας.
16. Ενοίκιο κύριας κατοικίας.
17. Ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν.
18. Δίδακτρα για φροντιστήρια κλπ.
19. Ασφάλιστρα ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθένειας κλπ.
20. Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών.
21. Επενδύσεις σε κινηματογραφικές ταινίες.

Αυτά είναι τα ποσά δαπανών που αφαιρούνται και κατ' επέκταση μειώνουν το φόρο, πάμε να τα δούμε ένα ένα αναλυτικά :

1. Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης αναγνωρίζονται για έκπτωση που αφορούν το φορολογούμενο, τη σύζυγο του ή τα προστατευόμενα μέλη. Ανάλογα με την περίπτωση των εξόδων που έχουν γίνει είναι και τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν για να αναγνωρισθούν τα έξοδα και να γίνουν οι αντίστοιχες φορολογικές ελαφρύνσεις. Τονίζουμε ότι καμία έκπτωση δεν γίνεται, αν δεν υποβληθούν τα δικαιολογητικά που την αποδεικνύουν είτε τα δικαιολογητικά αυτά τα έχουν εκδώσει οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες είτε διάφοροι ιδιωτικοί φορείς.

Από τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης αφαιρείται ένα μέρος τους από το φόρο και όχι από το εισόδημα. Πιο συγκεκριμένα αφαιρείται από το φόρο το 10% της δαπάνης και μέχρι το ποσό των 3.000 ευρώ. Κατά αυτό τον τρόπο υπάρχει φορολογική ωφέλεια για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης μέχρι 30.000 ευρώ. Εάν υποθέσουμε ότι το ποσό της δαπάνης είναι μεγαλύτερο από 30.000, είναι φορολογικά αδιάφορο και δεν γίνεται καμία επί πλέον φορολογική επιβάρυνση.

Για να υπάρχει δικαίωμα φορολογικής επιβάρυνσης από τα έξοδα της ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, θα πρέπει τα παραστατικά που υποβάλλονται να έχουν εκδοθεί στο όνομα μας, το όνομα της-του συζύγου ή στο όνομα των προστατευομένων μελών. Δηλαδή δεν αρκεί να τα έχουμε πληρώσει εμείς πρέπει να αποδεικνύεται και από τα δικαιολογητικά που κατατίθενται.

Στην περίπτωση ιατρικών δαπανών συζύγων, τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης κάθε συζύγου αφαιρούνται από το δικό του φόρο. Αν όμως ο φόρος δεν επαρκεί το υπόλοιπο μεταφέρεται για να αφαιρεθεί από το φόρο του άλλου συζύγου. Τώρα στην περίπτωση ιατρικών εξόδων για παιδιά διαζευγμένων γονέων, η μείωση φόρου λόγω καταβολής δαπανών για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη των παιδιών δικαιούται και ο γονέας που δεν συγκατοικεί με τα τέκνα του, εφόσον καταβάλλει αυτός τις δαπάνες. Η δαπάνη αυτή περιλαμβάνεται στο σύνολο των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής που δικαιούται ο φορολογούμενος για μείωση κατά ποσοστό 10% από το φόρο που προκύπτει στο συνολικό εισόδημα του.

1.1 Υπολογισμός των δαπανών

Για τον υπολογισμό των δαπανών που έχουν γίνει και αφορούν ιατρικές επισκέψεις ή ιατρικές εξετάσεις, θα πρέπει να υποβληθούν μαζί με τη δήλωση απόδειξης του ιατρού που έκανε την επίσκεψη ή τις ιατρικές εξετάσεις. Αν οι εξετάσεις έγιναν σε κάποια ιδιωτική κλινική ή θεραπευτήριο, τότε πρέπει να υποβληθεί η απόδειξη παροχής υπηρεσιών που έχει εκδοθεί.

Το ίδιο ισχύει αν κάποιος φορολογούμενος επισκέφτηκε τα εξωτερικά ιατρεία των δημοσίων ή ιδιωτικών νοσοκομείων και πλήρωσε για τις ιατρικές υπηρεσίες που του παρασχέθηκαν. Στις ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις περιλαμβάνονται και οι ακτινολογικές και μικροβιολογικές καθώς και οι δαπάνες για οδοντοθεραπεία και οδοντοπροσθετική.

Για να ληφθούν υπόψη οι δαπάνες σε κρατικά νοσοκομεία πρέπει να υποβληθεί η απόδειξη είσπραξης του νοσοκομείου, στην οποία θα φαίνεται το ποσό της δαπάνης που έγινε και η βεβαίωση του διευθυντή του νοσοκομείου για το χρόνο νοσηλείας.

Αν υπάρχει νοσηλεία σε ιδιωτική κλινική, τότε πρέπει να υποβληθεί η απόδειξη που εξέδωσε η κλινική στην οποία θα γίνεται πλήρης ανάλυση για κάθε ένα ποσό τι αφορά καθώς και βεβαίωση του διευθυντή της κλινικής για το χρόνο της νοσηλείας. Στην περίπτωση όπου η απόδειξη που εκδόθηκε αναγράφεται και ο χρόνος νοσηλείας τότε δεν χρειάζεται βεβαίωση του διευθυντή.

1.2 Ιατροφαρμακευτικές δαπάνες εξωτερικού

Για τον υπολογισμό των δαπανών που έγιναν στο εξωτερικό σε νοσοκομεία ή σε γιατρούς πρέπει να κατατεθούν οι βεβαιώσεις των ξένων γιατρών ή νοσοκομείων. Οι

βεβαιώσεις αυτές πρέπει να είναι θεωρημένες από τον έλληνα πρόξενο αν υπάρχει και αν δεν υπάρχει ελληνικό προξενείο στο μέρος της περίθαλψης πρέπει να γίνει θεώρηση από την εξουσιοδοτημένη τοπική αρχή του ξένου κράτους. Οι βεβαιώσεις που είναι σε ξένη γλώσσα πρέπει να είναι και νόμιμα μεταφρασμένες.

Σημειώνεται ότι τα έξοδα μεταβίβασης και επιστροφής στο εξωτερικό και τα έξοδα παραμονής δεν λαμβάνονται υπόψη. Το ίδιο ισχύει και για τα έξοδα του προσωπικού που τυχόν συνοδεύει τον ασθενή.

2. Αμοιβές σε νοσοκόμο, τεχνητά μέλη, γυαλιά οράσεως κτλ

2.1 Έξοδα απασχόλησης νοσοκόμου

Για να αναγνωρισθεί για ελάφρυνση η αμοιβή που καταβάλλεται σε νοσοκόμο χρειάζεται βεβαίωση από τον θεράποντα ιατρό σχετικά με τη νόσο του ασθενούς, την ανάγκη για την απασχόληση του νοσοκόμου και το χρονικό διάστημα που έπρεπε να απασχοληθεί.

Επίσης απόδειξη είσπραξης της αμοιβής από το πρόσωπο που προσέφερε τις υπηρεσίες, η οποία απόδειξη πρέπει να έχει τα πλήρη στοιχεία του νοσοκόμου και απαραίτητα τον αριθμό φορολογικού του μητρώου ή τον αριθμό της ταυτότητας του και το χρονικό διάστημα που απασχολήθηκε.

2.2 Επιδόματα διαφόρων ειδών

Τα επιδόματα λουτροθεραπείας, εισπνευσοθεραπείας, αεροθεραπείας και ενεσοθεραπείας καθώς και το ποσό για έξοδα μεταφοράς βαριά ασθενών, που καταβάλλουν οι ασφαλιστικοί οργανισμοί, τα ασφαλιστικά ταμεία υγείας στους δικαιούχους ασφαλισμένους, δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος και δεν εμφανίζονται στις βεβαιώσεις αποδοχών επειδή δεν έχουν τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος.

Στις περιπτώσεις φυσιοθεραπειών και λογοθεραπειών, θα πρέπει να υποβληθεί γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού και απόδειξη παροχής υπηρεσιών που θα αποδεικνύει την πραγματοποίηση της θεραπευτικής αγωγής και την πραγματοποίηση του εξόδου για να αναγνωρισθεί η ελάφρυνση σε αυτό το ποσό.

Ακόμη, για να αναγνωρισθεί για ελάφρυνση η δαπάνη που καταβάλλεται για την αγορά γυαλιών οράσεως, φακών επαφής και ακουστικών βαρηκοΐας, χρειάζεται απόδειξη λιανικής πώλησης που θα περιέχει τα στοιχεία του αγοραστή και το είδος που αγοράστηκε κατά γενική κατηγορία και επί πλέον βεβαίωση του ιατρού. Η

βεβαίωση αυτή παραμένει στο φάκελο και ισχύει ως δικαιολογητικό για μία πενταετία. Καλό θα είναι όμως να κρατηθεί μια φωτοτυπία και να υποβάλλεται κάθε χρόνο, μαζί με τη δήλωση αν υπάρχουν τέτοιου είδους έξοδα. Να σημειωθεί εδώ ότι δεν αναγνωρίζεται η δαπάνη για αγορά βοηθητικών αναπηρικών οργάνων όπως πατερίτσες, αναπηρικά καροτσάκια, στρώματα, ειδικά παπούτσια, πιεσόμετρα, φιάλες οξυγόνου κλπ.

Αντίθετα με τα παραπάνω, οι δαπάνες για τη συλλογή και συντήρηση βλαστοκυττάρων μετά από τον τοκετό δεν είναι από αυτές τις δαπάνες που αναγνωρίζονται για τη μείωση του φόρου.

2.3 Αγορά και τοποθέτηση οργάνων στο σώμα ή τεχνητών μελών

Για να αναγνωρισθεί για ελάφρυνση η δαπάνη που καταβάλλεται για αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνικά, καθώς και η δαπάνη για την αγορά και τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων που είναι αναγκαία για την φυσιολογική λειτουργία του οργανισμού, χρειάζεται απόδειξη λιανικής πώλησης, στην οποία πρέπει να αναγράφονται απαραίτητα τα στοιχεία του αγοραστή και το είδος που αγοράσθηκε, αν η αγορά έγινε από το εμπόριο.

Αν το όργανο ή τα μέλη τοποθετήθηκαν σε ιδιωτικό ή δημόσιο νοσοκομείο και η προμήθεια έγινε από το νοσηλευτήριο πρέπει να αναγράφονται πάνω στην απόδειξη που θα εκδώσει το νοσηλευτήριο.

3. Συνδρομή για διαρκή ιατρική κάλυψη

Οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών επισκέψεων και εξετάσεων γενικά, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ακτινολογικές και μικροβιολογικές εξετάσεις, θεωρούνται ιατρικές δαπάνες που μειώνουν κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) το συνολικό φόρο. Δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη για οδοντοθεραπεία και οδοντοπροσθετική.

Ειδικότερα, διαρκή κάλυψη ιατρικών υπηρεσιών προσφέρουν κάποιες επιχειρήσεις που συνάπτουν έγγραφες συμβάσεις ορισμένου χρόνου (π.χ. τρίμηνες, εξάμηνες, ετήσιες) με φυσικά πρόσωπα. Με τις συμβάσεις οι επιχειρήσεις αυτές αναλαμβάνουν την υποχρέωση, να τους παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες και εξετάσεις, σε συμβεβλημένα διαγνωστικά κέντρα διαφόρων ειδικοτήτων, κλινικές και με συνεργαζόμενους γιατρούς, όποτε χρειαστούν, μέσα στο χρονικό διάστημα της

σύμβασης, έναντι συνδρομής, η οποία καθορίζεται ανάλογα με την ηλικία των συμβαλλομένων και καταβάλλεται είτε ετησίως είτε εφάπαξ.

Τα ποσά της συνδρομής, που καταβάλλονται συνολικά ετησίως, περιλαμβάνονται στο σύνολο των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου που μειώνει το φόρο εισοδήματος του, κατά ποσοστό 10%.

4. Περίθαλψη ηλικιωμένων

Για να αναγνωρισθεί για ελάφρυνση η δαπάνη που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν νόμιμα για περίθαλψη ηλικιωμένων προσώπων πρέπει να υποβληθεί μαζί με την δήλωση απόδειξη παροχής υπηρεσιών για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν αναλυτικά.

Επίσης χρειάζεται βεβαίωση του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης που έγινε η περίθαλψη, για το χρονικό διάστημα της περίθαλψης. Τονίζεται ότι αφαιρείται μόνο το 50% του ποσού που έχει καταβληθεί και όχι το σύνολο του ποσού.

5. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων σε νοσοκομεία

Για τα ασθενοφόρα και τα ιατρικά μηχανήματα που δωρίζονται αφαιρείται το 10% του ποσού που έχει καταβληθεί από τον δωρητή για την αγορά τους και αποδεικνύετε από το φορολογικό στοιχείο, που εκδόθηκε κατά την αγορά αν είναι άμεση η παράδοση (καινούργιο). Αν όμως ο δωρητής είχε στην κατοχή του κάποιο διάστημα τα αντικείμενα που δώρισε (μεταχειρισμένα), η αξία τους προσδιορίζεται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. και αυτή είναι που θα αναγραφεί πάνω στη δήλωση, για να αφαιρεθεί από το φόρο.

Για τη δωρεά ασθενοφόρων και ιατρικών μηχανημάτων πρέπει να κατατεθούν :

- Βεβαίωση του δωρεοδόχου ότι έγινε δεκτή η δωρεά.
- Αντίγραφο από το πρωτόκολλο παραλαβής παράδοσης
- Σε περίπτωση αγοράς και άμεσης παράδοσης των αντικειμένων που δωρίζονται, το φορολογικό στοιχείο που εκδόθηκε, από το οποίο προκύπτει η αξία των αντικειμένων.

6. Εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.)

Η εισφορά σε ταμεία ασφάλισης αφορά κυρίως εμπόρους και ελεύθερους επαγγελματίες. Για την απόδειξη της πληρωμής του ποσού των ασφαλιστικών εισφορών σε ταμεία που είναι ασφαλισμένος ο φορολογούμενος όπως Ο.Α.Ε.Ε. κλπ. πρέπει να υποβληθεί βεβαίωση ή απόδειξη του ασφαλιστικού φορέα, από την οποία να φαίνεται το ποσό των εισφορών, που η καταβολή τους είναι υποχρεωτική από το νόμο, όπως επίσης και το ποσό των καταβαλλομένων εισφορών, σε περίπτωση που υπάρχει προαιρετική ασφάλιση σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο. Για τους εμπόρους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, τα ποσά γράφονται στη δήλωση και δεν πρέπει να καταχωρηθούν στα τηρούμενα βιβλία, ως έξοδα.

Από τα ποσά που καταβάλλονται ως εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία αφαιρείται ένα ποσό από το φόρο. Το ποσό αυτό θα γραφτεί κανονικά πάνω στη δήλωση και την αφαίρεση θα την κάνει το υπουργείο κατά την εκκαθάριση της.

Τώρα, από το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών που έχει καταβληθεί αφαιρείται το 10% από το φόρο. Τονίζεται ότι σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής ή πλημμελούς εκπλήρωσης των ασφαλιστικών υποχρεώσεων θα επιβληθούν κυρώσεις (πρόστιμα, προσαυξήσεις). Τα επιπλέον αυτά ποσά δεν αναγνωρίζονται για την έκπτωση του 10% από το φόρο.

Από το μισθό που καταβάλλεται στους μισθωτούς παρακρατούνται εισφορές υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων. Στη βεβαίωση που δίνει ο εργοδότης για να υποβληθεί μαζί με τη φορολογική δήλωση, αφαιρούνται οι εισφορές από τις ακαθάριστες αποδοχές για να βρεθεί το καθαρό ποσό. Οι μισθωτοί δεν θα γράψουν εδώ τις ασφαλιστικές εισφορές που τους παρακρατήθηκαν.

6.1 Ασφαλιστική εισφορά για αναγνώριση ή εξαγορά προϋπηρεσίας

Αφαιρείται 10% από το ποσό των εισφορών που καταβάλλονται για εξαγορά προϋπηρεσίας ή για να αναγνωρισθεί χρόνος ασφαλίσεως (πολιτικός ή στρατιωτικός). Οι εισφορές πρέπει να είναι υποχρεωτικές από το νόμο για τη λήψη συντάξεως ή του μερίσματος. Οι εισφορές ανεξάρτητα από το έτος που ανάγονται, εκπίπτουν το έτος που γίνεται η καταβολή τους.

Οι εισφορές εκπίπτουν, ανεξάρτητα αν καταβάλλονται στο ασφαλιστικό τομέα απευθείας από το φορολογούμενο ή αν παρακρατούνται από τα ταμεία ασφάλισης, κατά την καταβολή της σύνταξης στους δικαιούχους.

Από το σύνολο της αξίας των υποχρεωτικών εισφορών σε ταμεία ασφάλισης αφαιρείται το 10% από το φόρο.

7. Τόκοι δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας ανεξάρτητα από τον χρόνο λήψης του δανείου

Αν η επιφάνεια της πρώτης κατοικίας που αγοράστηκε με το δάνειο, είναι μέχρι 120 τ.μ. αφαιρείται από το φόρο το 10% για ολόκληρο το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που έχουν καταβληθεί. Αν όμως η επιφάνεια της πρώτης κατοικίας υπερβαίνει τα 120 τ.μ. το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που αφαιρείται από το φόρο περιορίζεται στο μέρος που αναλογεί στα 120 τ.μ. Πάνω στη φορολογική δήλωση πρέπει να γραφτεί το συνολικό ποσό των τόκων που καταβλήθηκαν και αν πρέπει να αφαιρεθεί το 10% για ολόκληρο ή μόνο ένα μέρος του ποσού αυτό θα γίνει κατά την εκκαθάριση από τη μηχανογράφηση.

Έτσι, λαμβάνονται υπόψη οι τόκοι στεγαστικού δανείου που δόθηκε στο φορολογούμενο για την απόκτηση (αγορά ή ανέγερση) πρώτης κατοικίας από τράπεζα ή άλλο πιστωτικό φορέα με υποθήκη ή προσημείωση του ακινήτου. Η υποθήκη ή η προσημείωση του ακινήτου μπορεί να έχει γίνει σε ακίνητο του άλλου συζύγου ή των παιδιών.

7.1 Μείωση φόρου από τους τόκους πρώτης κατοικίας

Το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση της δήλωσης μειώνεται με ποσοστό 10% επί του ετήσιου ποσού των δεδουλευμένων τόκων. Οι τόκοι μπορεί να είναι από στεγαστικά δάνεια ή προκαταβολές που χορηγούνται από τις τράπεζες, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά, τα Ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας για απόκτηση πρώτης κατοικίας και δάνεια για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή παραδοσιακοί οικισμοί.

Αν εκτός από τους δεδουλευμένους τόκους έχουν πληρωθεί και τόκοι υπερημερίας λόγω καθυστέρησης στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων, αυτοί οι τόκοι πρέπει να αναγράφονται χωριστά στη βεβαίωση που θα εκδοθεί επειδή στα ποσά αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν γίνεται έκπτωση.

8. Τόκοι δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων ή κτισμάτων παραδοσιακών οικισμών.

Στη δήλωση ακόμη αναγράφονται οι τόκοι δανείων που έχουν χορηγηθεί από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως παραδοσιακά τμήματα ή ως παραδοσιακοί οικισμοί.

Οι τόκοι που αφαιρούνται σε περίπτωση αναστήλωσης, επισκευής, συντήρησης ή εξωραϊσμού διατηρητέων κτισμάτων είναι το 10% των τόκων που πληρώθηκαν και μέχρι 200.000 ευρώ ποσό δανείου.

9. Δωρεές χρηματικών ποσών στο δημόσιο, ιερούς ναούς κτλ.

Στη φορολογική δήλωση γράφονται και τα χρηματικά ποσά για δωρεές που έγιναν στο δημόσιο τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, το εθνικό ταμείο κοινωνικής συνοχής (Ε.Τ.Α.Κ.Σ.), τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου όρους, στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, στα Πατριαρχεία Αλεξάνδρειας και Ιεροσολύμων, την Ιερά μονή Σινά, στην Ορθόδοξη εκκλησία της Αλβανίας, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και το ταμείο αρχαιολογικών πόρων.

Οι δωρεές χρηματικών ποσών προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σωματεία που χορηγούν υποτροφίες και παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς. Οι δωρεές σε σχολικές εφορίες, χρηματικών ποσών μειώνουν το φόρο των δωρητών.

10. Δωρεές χρηματικών ποσών σε ιδρύματα, σωματεία κτλ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Προκειμένου για δωρεά χρηματικών ποσών στα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με υπηρεσίες εκπαίδευσης, τα Ν.Π.Δ.Δ., τα Ν.Π.Ι.Δ., με κοινωφελείς σκοπούς κλπ., και χορηγίες στα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Ν.Π.Ι.Δ., με σκοπούς πολιτιστικούς :

- Διπλότυπη απόδειξη ή γραμματίο είσπραξης του ποσού της δωρεάς ή χορηγίας, η οποία εκδίδεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του δωρεοδόχου.
- Βεβαίωση ή αντίγραφο της οικείας πράξης του νόμιμου εκπροσώπου του δωρεοδόχου από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση του ποσού αυτής στα επίσημα βιβλία του δωρεοδόχου.

11. Δωρεές για απόσβεση δημόσιου χρέους

Για την αναγνώριση των δωρεών αυτών χρειάζεται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα ή στα Ταχυδρομικά Καταστήματα της χώρας. (ΕΛ.ΤΑ.). Οι δωρεές που έγιναν μειώνουν το ποσό του φόρου εισοδήματος των δωρητών. Η μείωση που γίνεται ανέρχεται στο 20% του ποσού που δωρίθηκε. Επομένως, το 20% του ποσού που δωρίζεται για την απόσβεση του δημόσιου χρέους αφαιρείται από το φόρο.

12. Πολιτιστικές χορηγίες σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα

Το ποσό της χορηγίας για να αναγνωρισθεί ολόκληρο δεν θα πρέπει να ξεπερνάει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος.

Ο χορηγός αναλόγως της χρηματικής αξίας της προσφοράς κατατάσσεται σε τέσσερις κατηγορίες, και είναι οι παρακάτω : Μέγας Χορηγός (ποσό πάνω από 500.000,00), Χορηγός (από 10.001,00 μέχρι 500.00,00), Υποστηρικτής (5.001,00 μέχρι 10.000,00), Φίλος (από 1.001,00 έως 5.000,00). Η κατάταξη αυτή αφορά στην απονομή ηθικού επαίνου και δεν επηρεάζει τη φορολογική μεταχείριση των χορηγιών.

Ο τρόπος για την έκπτωση των πολιτιστικών χορηγιών από το εισόδημα είναι ο εξής : το χρηματικό ποσό ή η αξία της παροχής που προσφέρεται ως πολιτιστική χορηγία αφαιρείται εξ ολοκλήρου, από το φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου ή από τα ακαθάριστα εισοδήματα της επιχείρησης που προσέφερε τη χορηγία. Αυτό γίνεται από χρηματική αποτίμηση της χορηγίας από ειδική εκτιμητική επιτροπή.

13. Διατροφή ένεκα διαζυγίου

Στη δήλωση γράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό διατροφής που καταβλήθηκε στον άλλο σύζυγο (όχι για τα παιδιά) και το οποίο καθορίστηκε με δικαστική απόφαση ή

συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Από την μία πλευρά έχουμε τον-την σύζυγο που καταβάλλει τη διατροφή και από την άλλη έχουμε τον-την σύζυγο που λαμβάνει τη διατροφή. Για τον άλλον ή άλλην σύζυγο που εισπράττει διατροφή, αυτό αποτελεί εισόδημα για αυτόν ή αυτήν, προστίθεται στα υπόλοιπα εισοδήματα και φορολογείται κανονικά. Από τη δαπάνη της διατροφής ένα ποσοστό 10% θα μειώσει το φόρο που την καταβάλλει. Το ποσό της διατροφής στην οποία υπολογίζεται η μείωση του φόρου δεν μπορεί να είναι πάνω από 15.000,00 ευρώ, δηλαδή το ανώτατο ποσό μείωσης φόρου μπορεί να είναι 15.000,00 ευρώ.

13.1 Διατροφή των παιδιών

Το ποσό της διατροφής που καταβλήθηκε στον άλλο σύζυγο, για τα παιδιά δεν αποτελεί εισόδημα, οπότε και δεν φορολογείται. Ο γονέας που πληρώνει τη διατροφή για τα παιδιά του, δεν θα την περιλάβει πάνω στη δήλωση του και δεν θα έχει φορολογική ελάφρυνση.

14. Δαπάνη για ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτου, αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου, αγορά ηλιακού θερμοσίφωνα κτλ

Προβλέπεται μείωση φόρου, για το ποσό που καταβάλλεται για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που εντάσσονται σε έργα του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον –Αειφόρος Ανάπτυξη» στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3614/2007 ή και για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά την ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του και αφορούν :

- Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμιση στον καυστήρα/λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανση και μόνωση σωληνώσεων.
- Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.

- Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας.
- Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης – θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.
- Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτίρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών τζαμιών και θερμομονωτικών πλαισίων / κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή / και στην οροφή (δώμα ή στέγη).
- Τη δαπάνη για διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή.

15. Ενοίκια επιχειρήσεων ιστορικού κέντρου Αθήνας

Κίνητρα υπάρχουν για τους μισθωτές ακινήτων στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας και σε ένα τμήμα της περιοχής του Μεταξουργείου με μείωση των φόρων.

Τα κίνητρα ισχύουν στη περιοχή «Γεράνι», η οποία ορίζεται από τους δρόμους Πειραιώς, Επικούρου, Ευρυπίδου, Αθηνάς, του ιστορικού κέντρου της Αθήνας. Για την περιοχή του Μεταξουργείου τα κίνητρα ισχύουν για το τμήμα το οποίο ορίζεται από τους οδικούς άξονες Κωνσταντινουπόλεως, Αχιλλέως, Αγίου Κωνσταντίνου, Πειραιώς, Ιερά Οδός.

Για τις παραπάνω περιοχές και για μία πενταετία από το φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα, που εγκαθίστανται σε κτίρια στην περιοχή του ιστορικού κέντρου της Αθήνας εκπίπτει ετησίως ποσό ίσο με το διπλάσιο του μισθώματος που καταβάλλεται για τη χρήση του ακινήτου. Εξαιρέση υπάρχει και αυτό δεν ισχύει για χρήσεις εστιατορίων, αναψυκτηρίων, κέντρων διασκέδαστων, αναψυχής, χώρων συναθροίσεων κοινού και καταστημάτων παροχής προσωπικών υπηρεσιών.

16. Ενοίκιο κύριας κατοικίας

Στη δήλωση γράφεται το καθαρό ποσό που καταβλήθηκε για ενοίκιο της κύριας κατοικίας του φορολογουμένου και της οικογένειάς του.

Για να γίνει η μείωση φόρου, πρέπει η δήλωση στην οποία δηλώνεται το ενοίκιο να είναι αρχική, δηλαδή να μην έχει προηγηθεί άλλη δήλωση για τα εισοδήματα της ίδιας χρονιάς, ανεξάρτητα αν θα είναι εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη.

Για να βρεθεί η ωφέλεια από το ενοίκιο της κύριας κατοικίας θα πρέπει πάνω στη φορολογική δήλωση να αναγραφεί ολόκληρο το ποσό του ενοικίου που πληρώθηκε. Το μηχανογραφικό κέντρο του Υπουργείου Οικονομικών θα κάνει τον υπολογισμό με βάση το ενοίκιο της κύριας κατοικίας θα αφαιρέσει από το φόρο το 10% του ενοικίου και μέχρι 100,00 ευρώ.

16.1 Ποίοι δεν δικαιούνται τη μείωση

Δεν δικαιούνται τη μείωση όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα, ανεξάρτητα από το ύψος του. Είναι αδιάφορο αν το στεγαστικό επίδομα χορηγήθηκε μόνο μερικούς μήνες. Επίσης, δεν δικαιούνται τη μείωση φόρου ο φορολογούμενος, στην περίπτωση που ο ίδιος ή η σύζυγος του ή τα παιδιά του έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή (επικαρπία, δικαίωμα οίκησης), εξ ολοκλήρου και όχι κατά ένα ποσοστό, σε οικία με επιφάνεια ίση ή μεγαλύτερη από εκείνη της κύριας κατοικίας, που είναι νοικιασμένη, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με αυτή. Αν ένας νομός περιλαμβάνει και νησιωτικό τμήμα (Αττική – Τροιζηνία) ή πιο πολλά νησιά (Σύρος, Τήνος, Άνδρος), δεν θεωρείται ότι οι οικίες (ιδιόκτητες και μισθωμένες) βρίσκονται στον ίδιο νομό, αν αυτές βρίσκονται σε διαφορετικό νησί.

17. Ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν

Για να γίνει μείωση από το φόρο με βάση το ενοίκιο της κατοικίας των παιδιών που σπουδάζουν, πρέπει η δήλωση στην οποία δηλώνεται το ενοίκιο να είναι αρχική δηλαδή να μην έχει προηγηθεί άλλη δήλωση για τα εισοδήματα της ίδιας χρονιάς, ανεξάρτητα αν είναι εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη. Η μείωση από το φόρο με βάση το ενοίκιο της κατοικίας των παιδιών γίνεται εάν τα παιδιά είναι προστατευμένα μέλη. Το ενοίκιο να πληρώθηκε για κατοικία που βρίσκεται εκεί που έχει την έδρα της η σχολή ή το πανεπιστήμιο και στο μέρος αυτό, να μην έχει στην ιδιοκτησία της η οικογένεια άλλη κατοικία που την ενοικιάζει. Φυσικά πρέπει να τονίσουμε ότι η κατοικία των παιδιών που σπουδάζουν όπως και κάθε κατοικία έχει τεκμήριο διαβίωσης. Η κατοικία αυτή θα πρέπει εκτός από την αναγραφή της οπουδήποτε αλλού θα πρέπει να γραφτεί και στον πίνακα 5 των τεκμηρίων διαβίωσης.

Όσο αφορά την ωφέλεια από το ενοίκιο των σπουδαστών θα πρέπει να αναγραφεί πάνω στη φορολογική δήλωση ολόκληρο το ποσό που πληρώθηκε. Το μηχανογραφικό κέντρο του Υπουργείου Οικονομικών θα κάνει τον υπολογισμό και με βάση το ενοίκιο της κατοικίας των παιδιών που σπουδάζουν θα αφαιρέσει από το φόρο το 10% του ενοικίου και μέχρι 100,00 ευρώ.

18. Δίδακτρα για φροντιστήρια

Το ποσό που καταβλήθηκε για διδασκαλία στο σπίτι ή σε φροντιστήρια για μαθήματα οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή εκμάθηση ξένων γλωσσών περιλαμβάνεται στη δήλωση. Για να γίνει μείωση του φόρου διδάκτρων πρέπει να έχουν περιληφθεί στην αρχική δήλωση ανεξάρτητα αν είναι εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη.

Τα μαθήματα μπορεί να έχουν γίνει στον ίδιο τον φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα παιδιά που είναι προστατευόμενα μέλη ή δεν είναι προστατευόμενα μέλη, επειδή δεν συνοικούν μαζί του, είναι διαζευγμένος (η) με το (τη) σύζυγο του πλήρως όμως αυτός (η) τα δίδακτρα. Δεν γράφονται εδώ και δεν αναγνωρίζονται τα ποσά που καταβλήθηκαν σε ιδιωτικά σχολεία.

Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ωδεία, σχολές χορού, ρυθμικής και μπαλέτο αναγνωρίζονται για έκπτωση. Σε αντίθεση με τα δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία, ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., δίδακτρα για σπουδές στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς και τα εξετάστρα για συμμετοχή σε εξετάσεις της Αγγλικής γλώσσας από το Βρετανικό συμβούλιο δεν μειώνουν εδώ το φόρο.

Τώρα, όσο αφορά την ωφέλεια από τα δίδακτρα θα πρέπει να αναγράφεται ολόκληρο το ποσό των διδάκτρων που πληρώθηκε πάνω στη φορολογική δήλωση. Το μηχανογραφικό κέντρο του Υπουργείου Οικονομικών θα κάνει τον υπολογισμό και με βάση τα δίδακτρα του φορολογούμενου της συζύγου του και των παιδιών του φορολογούμενου θα αφαιρέσει από το φόρο το 10% των διδάκτρων και μέχρι 100,00 ευρώ.

19. Ασφάλιστρα ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθένειας

Τα ποσά της ετήσιας δαπάνης που καταβλήθηκαν για ασφάλιστρα ζωής ή θανάτου, ασφάλιστρα προσωπικών ατυχημάτων, ασφάλιστρα για ασθένεια που αφορούν το φορολογούμενο, τη σύζυγο και τα παιδιά που είναι προστατευόμενα μέλη

αναγράφονται στη δήλωση. Για να γίνει έκπτωση των ασφαλιστρών, πρέπει να έχουν περιληφθεί στην αρχική δήλωση, ανεξάρτητα αν είναι εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη.

Πάνω στη φορολογική δήλωση πρέπει να αναγραφεί ολόκληρο το ποσό των ασφαλιστρών. Το 10% του ποσού των ασφαλιστρών που θα αφαιρεθεί από το φόρο μπορεί να είναι μέχρι 1.200,00 ευρώ ασφάλιστρα για τον άγαμο και μέχρι 2.400,00 ευρώ ασφάλιστρα για την οικογένεια.

Το ποσό της έκπτωσης υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως δηλώθηκε με την αρχική δήλωση. Η έκπτωση της οικογένειας δηλαδή των συζύγων ισχύει άσχετα αν ο κάθε σύζυγος ασφαλίζεται μόνος του ή ο ένας ασφαλίζει τον άλλον ή αν ασφαλίζουν τα παιδιά τους που τους βαρύνουν.

Επίσης, τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται για ασφάλειες ζωής, ασφάλιστρα προσωπικών ατυχημάτων ή ασθένειας κλπ. από διαζευγμένο γονέα, για τα παιδιά του που δεν συγκατοικούν μαζί του και δεν τον βαρύνουν αλλά συγκατοικούν με τον άλλο γονέα και τον βαρύνουν, εκπίπτουν από το φόρο του γονέα που τα καταβάλλει.

20. Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών

Εδώ έχουμε δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών ύψους 25% του δηλούμενου ή φορολογούμενου εισοδήματος έτσι ώστε να μην υπάρξει φορολογική επιβάρυνση. Το ανώτερο ποσό αποδείξεων που μπορεί να δηλωθεί από άγαμο είναι 15.000,00 ευρώ ή 30.000,00 ευρώ από συζύγους.

21. Επενδύσεις σε κινηματογραφικές ταινίες

Τέλος, το ποσό το οποίο επενδύθηκε για την παραγωγή ταινιών στην Ελλάδα γράφεται στη δήλωση. Κάθε φυσικό πρόσωπο που επενδύει στην παραγωγή κινηματογραφικού έργου μεγάλου μήκους με προορισμό την προβολή σε κινηματογραφική αίθουσα, έχει φορολογική επιβάρυνση.

Για την ελάφρυνση υπάρχουν δύο περιπτώσεις :

- Αφαιρείται από το ετήσιο εισόδημα του, το 40% του ποσού που επένδυσε, όταν το πρόσωπο που επενδύει δεν δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα, δεν είναι μέτοχος ανώνυμης Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος

Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα.

- Αφαιρείται από το ετήσιο εισόδημα του, το 20% του ποσού που επένδυσε, όταν το πρόσωπο που επενδύει δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα ή είναι μέτοχος ανώνυμης Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα.

Σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό της επένδυσης στην παραγωγή κινηματογραφικών έργων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος. Στις ευνοϊκές ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής δεν μπορούν να υπαχθούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν και την ιδιότητα του προμηθευτή στην παραγωγή της συγκεκριμένης ταινίας.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, τα ποσά που καταβάλλουν τα φυσικά πρόσωπα, στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, αφαιρούνται από το δηλούμενο εισόδημα, που δηλώνεται με την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Για να αφαιρεθούν αυτά τα ποσά πρέπει να υπάρχει βεβαίωση από το Ελληνικό κέντρο κινηματογράφου ή οποία εκδίδεται το αργότερο εντός 10 ημερών από την ημέρα κατάθεσης των χρημάτων σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό.

Ποσά που μειώνουν το φόρο	
Εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.)	Το 10% των εισφορών που πληρώθηκαν μέσα στο 2011
Τόκοι δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας ανεξάρτητα από το χρόνο λήξης του δανείου	Το 10% των τόκων για κατοικία μέχρι 120 τ.μ. και μέχρι 200.000 ευρώ δανείου, αναλογικά από εκεί και πάνω
Τόκοι δανείων για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων ή κτισμάτων παραδοσιακών οικισμών	Το 10% των τόκων μέχρι 200.000 ευρώ δανείου, αναλογικά από εκεί και πάνω
Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών, Ανώτερο ποσό αποδείξεων 15.000 (60.000 X 25%) για άγαμο ή 30.000 (120.000 X 25%) για τους συζύγους	Πρέπει να υπάρχουν αποδείξεις ίσες με το 25% του εισοδήματος και για εισόδημα μέχρι 60.000. Αν είναι λιγότερες για τη διαφορά επιβάλλεται φόρος 10%. Αν είναι περισσότερες δεν εκπίπτει από το φόρο επιπλέον ποσό.
Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στο εσωτερικό και το εξωτερικό	Το 10% της δαπάνης και μέχρι 3.000 ευρώ φόρου (30.000 X 10%=3.000)

Αμοιβές σε νοσοκόμο, τεχνητά μέλη, γυαλιά οράσεως κτλ.	Το 10% της δαπάνης και μέχρι 3.000 ευρώ φόρου
Συνδρομή για διαρκή ιατρική κάλυψη	Το 10% της δαπάνης και μέχρι 3.000 ευρώ φόρου
Περίθαλψη ηλικιωμένων	Το 10% της δαπάνης και μέχρι 3.000 ευρώ φόρου (Για το 50% του ποσού)
Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων σε νοσοκομεία κτλ.	Το 10% της αξίας τους αφαιρείται από το φόρο
Δωρεές χρηματικών ποσών στο δημόσιο, ιερούς ναούς κτλ. άνω των 100 ευρώ	Το 10% των δωρεών αφαιρείται από το φόρο (μέχρι 10% του φορολογούμενου εισοδήματος)
Δωρεές χρηματικών ποσών σε ιδρύματα, σωματεία κτλ. χορηγίες σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα άνω των 100 ευρώ	Το 10% της αξίας τους αφαιρείται από το φόρο (μέχρι 10% του φορολογούμενου εισοδήματος)
Πολιτιστικές χορηγίες σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα άνω των 100 ευρώ (ν. 3525/2007)	Τα 10% της αξίας που αφαιρείται από το εισόδημα (μέχρι 10% του φορολογούμενου εισοδήματος)
Ενοίκιο κύριας κατοικίας	Το 10% της δαπάνης μέχρι 100 ευρώ φόρου (1.000 X 10%=100)
Ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν	Το 10% της δαπάνης μέχρι 100 ευρώ φόρου (1.000 X 10%=100)
Ενοίκια επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα	Το διπλάσιο του ενοικίου αφαιρείται από το φόρο
Δίδακτρα για φροντιστήρια κλπ.	Για κάθε ένα πρόσωπο το 10% της δαπάνης και μέχρι 100 ευρώ φόρου (1.000 X 10%)
Ασφάλιστρα ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθενείας κλπ.	Το 10% μέχρι 1.200 ευρώ δαπάνης για τον άγαμο και 2.400 για την οικογένεια (1.200 X 10% = 120 ευρώ φόρου ή 2.400 X 10% = 240 ευρώ φόρου)
Διατροφή ένεκα διαζυγίου	Το 10% του ποσού και μέχρι 1.500 ευρώ φόρου (15.000 X 10% = 1.500)
Δαπάνη για ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτου, αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου, αγορά ηλιακού θερμοσίφωνα κτλ	Το 10% της δαπάνης μέχρι 3.000 ευρώ δαπάνη (3.000 X 10% = 300 ευρώ φόρου)
Κάτοικος παραμεθόριων περιοχών (μισθωτός, συνταξιούχος)	Μείωση για κάθε προστατευόμενο παιδί κατά 60 ευρώ φόρου
Επενδύσεις για κινηματογραφικές ταινίες	Το 20% ή το 40% της επένδυσης αφαιρείται από το εισόδημα και μέχρι το 20% του εισοδήματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου φορολογείται ξεχωριστά, ανεξάρτητα αν είναι έγγαμος οπότε κάνει κοινή δήλωση ή είναι άγαμος. Εξαίρεση αποτελεί το εισόδημα το οποίο αποκτάται από ανήλικο τέκνο, όπου στην περίπτωση εκείνη το εισόδημα του φορολογείται στο εισόδημα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα ή αν οι γονείς είναι χωρισμένοι σε αυτόν που έχει την γονική μέριμνα.

Ο υπόχρεος θα δηλώσει στο έντυπο της φορολογίας εισοδήματος τα εισοδήματα του από όλες τις πηγές εισοδήματος που αναφέραμε παραπάνω και αυτό αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα του. Κατά την εκκαθάριση το ΚΕΠΥΟ θα του προσδιορίσει το καθαρό εισόδημα, σύμφωνα με τις εκπτώσεις που έχουμε από κάθε πηγή και αυτό θα αποτελέσει το καθαρό εισόδημα.

Το καθαρό εισόδημα θα συγκριθεί με τα τεκμήρια του φορολογούμενου και όποιο από τα δύο είναι μεγαλύτερο αυτό θα υπολογιστεί στην κλίμακα φορολογίας για τον υπολογισμό του φόρου. Αφού υπολογιστεί ο φόρος ένα μέρος του θα μειωθεί με βάση τις δαπάνες που έχουμε δηλώσει και οι οποίες μειώνουν το φόρο. Σε αυτή τη φάση θα αφαιρέσουμε και τις τυχόν προκαταβολές φόρου που έχουν πληρωθεί κατά την διάρκεια της χρήσης.

Ο φόρος που θα προκύψει είναι σε γενικές γραμμές ο φόρος που θα πληρωθεί από τον κάθε υπόχρεο αφού λάβουμε υπόψη ότι ανάλογα τα εισοδήματα που δηλώνονται ενδέχεται να υπάρχει και προκαταβολή φόρου επόμενης χρήσης ή και συμπληρωματικός φόρος, αν υπάρχουν εισοδήματα από ακίνητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 4110/23.1.2013

Σημαντικές τροποποιήσεις στην φορολογία εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων ήταν το αποτέλεσμα του Νόμου που ψηφίστηκε πρόσφατα στη Βουλή με θέμα «Ρυθμίσεις στη Φορολογία Εισοδήματος, Ρυθμίσεις Θεμάτων Αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και Λοιπές Διατάξεις».

Οι κυριότερες αλλαγές επισημαίνονται παρακάτω:

1. Νέα κλίμακα για μισθωτούς και συνταξιούχους.

Αποτελείται από τρία (3) κλιμάκια (από 8) με ανώτερο συντελεστή 42% πάνω από 42.000€ (από 45% πάνω από 100.000,00 €) η οποία έχει ως εξής:

Κλιμάκια εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
25.000,00	22%	5.500,00	25.000,00	5.500,00
17.000,00	32%	5.440,00	42.000,00	10.940,00
Υπερβάλλον	42%			

2. Νέα κλίμακα μη μισθωτών για εισόδημα από ατομική εμπορική επιχείρηση εκτός γεωργικής και ελευθέρου επάγγελμα που υποβάλλεται σε φόρο σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου

(ευρώ)	%	(ευρώ)	(ευρώ)	(ευρώ)
50.000,00	26%	13.000,00	50.000,00	13.000,00
Υπερβάλλον	33%			

Σημειώνεται ότι για τις νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις ή νέους ελεύθερους επαγγελματίες με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1^η Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητας τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας **μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000,00) ευρώ εισόδημα.**

3. Εισοδήματα από ατομικές γεωργικές επιχειρήσεις υποβάλλονται σε φόρο με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%).

Ειδικά για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) για το δηλωθέν εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση εφαρμόζεται αυτοτελώς η κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων. Σημειώνεται ότι από το 2014 οι αγρότες θα υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων και στοιχείων.

4. Νέα κλίμακα για τα εισοδήματα από μισθώσεις ακινήτων και από κινητές αξίες.

Εκτός από τις περιπτώσεις που με την παρακράτηση φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση φορολογούνται με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
(ευρώ)	%	(ευρώ)	(ευρώ)	Κλιμάκιο
12.000	10%	1200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33%			

5. Μείωση από το φόρο που προκύπτει από την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων.

Για εισόδημα μέχρι και είκοσι μία χιλιάδες (21.000,00) ευρώ προβλέπεται μείωση κατά δύο χιλιάδες και εκατό (2.100,00) ευρώ. Εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των δύο χιλιάδων και εκατό (2.100,00) ευρώ το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου.

Για εισόδημα πάνω από είκοσι μία (21.000,00) το ποσό μείωσης περιορίζεται κατά εκατό (100,00) ευρώ ανά χίλια (1.000,00) ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των δύο χιλιάδων εκατό (2.100,00) ευρώ.

6. Συνεχίζεται το καθεστώς συλλογής των αποδείξεων **μόνο για τους μισθωτούς και συνταξιούχους**, οι οποίοι έχουν την υποχρέωση να καλύψουν το 25% του ετησίου εισοδήματός τους με αποδείξεις μέχρι 42.000,00€, προκειμένου να τύχουν της μείωσης του φόρου.

Φορολογούμενοι που έχουν εισοδήματα μεγαλύτερα των 42.000,00€ θα πρέπει να προσκομίσουν αποδείξεις μόνο μέχρι 10.500,00€ (42.000,00 X 25%). Όσοι δεν συγκεντρώσουν τις απαραίτητες αποδείξεις θα έχουν **προσαύξηση του φόρου** κατά 22% (από 10%) επί της θετικής διαφοράς των αποδείξεων που προσκόμισαν και αυτών που απαιτούνται.

Ακόμη σημειώνεται ότι στις αποδείξεις θα υπολογίζονται από φέτος και οι αποδείξεις διδασκτρών φροντιστηρίων ξένων γλωσσών κ.λπ., **καθώς και οι αποδείξεις από το εξωτερικό.**

7. **Κατάργηση του αφορολόγητου ορίου των 5.000,00 € ή 9.000,00 € (για τους νέους και συνταξιούχους).**

8. **Κατάργηση των αφορολόγητων ορίων (πρόσθετων) για τα τέκνα του φορολογούμενου**

Καταργούνται τα αφορολόγητα όρια για τα παιδιά των φορολογουμένων, δηλαδή 2.000,00 € για το πρώτο παιδί, 4.000,00 € για το δεύτερο παιδί, 7.000,00 € για το τρίτο παιδί κ.λπ. και αντικαθίσταται με χορηγούμενα ειδικά επιδόματα (στήριξης τέκνων), με βάση εισοδηματικά κριτήρια.

9. **Κατάργηση των φοροαπαλλαγών.**

Καταργούνται για όλα τα φυσικά πρόσωπα οι φοροαπαλλαγές για τόκους στεγαστικών δανείων πρώτης κατοικίας, ενοίκια, δίδακτρα φροντιστηρίων, ασφάλιστρα κ.λπ.

Διατηρείται η έκπτωση 10% από τον φόρο και μόνο για τους μισθωτούς και συνταξιούχους για τις δαπάνες των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής

περίθαλψης εφόσον τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος και μέχρι 3.000,00 €, των εξόδων διατροφής, δωρεών προς το Δημόσιο κ.λπ., δωρεών προς κοινωφελή ιδρύματα και χορηγίες.

10. Προβλέπεται μείωση από τον φόρο 200,00 € για τον φορολογούμενο και τα πρόσωπα που συνοικούν και τον βαρύνουν, εφόσον είναι ανάπηροι, , θύματα πολέμου, θύματα εθνικής αντίστασης κ.λπ.

11. Κατάργηση της μείωση φόρου των 60,00 € για κάθε τέκνο μισθωτού που εργάζεται για τουλάχιστον 9 μήνες σε παραμεθόριες περιοχές.

12. Αύξηση της φορολογία για τους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού:

Για τους αξιωματικούς προβλέπεται αναλογικός συντελεστής 15% (από 6%) και για το κατώτερο πλήρωμα προβλέπεται αναλογικός συντελεστής 10% (από 3%).

13. Θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και το εισόδημα από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή από ελευθέριο επάγγελμα, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες δύο (2) προϋποθέσεις:

Πρώτον έχουν έγγραφη σύμβαση με τα φυσικά ή και νομικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες τους και δεύτερον τα φυσικά ή και νομικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες **δεν υπερβαίνουν τα τρία (3)** ή εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό **ποσοστό 75% των ακαθαρίστων εσόδων να προέρχονται από ένα (1) από τα πρόσωπα αυτά.**

14. Κατάργηση της ελάχιστης ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης.

Καταργείται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη **(3000,00 € για άγαμους & 5000,00 € για έγγαμους)** για τους φορολογούμενους που δεν έχουν πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

(άρθρο 1) ισχύει από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά

15. Αύξηση του συντελεστή φορολόγησης των τόκων καταθέσεων.

Αυξάνεται ο συντελεστής φορολόγησης των τόκων καταθέσεων, από πράξεις REPOS κ.λπ. στο **15% (από 10%)**, για τόκους που καταβάλλονται ή

πιστώνονται από την 01/01/2013 και μετά. Καθώς επίσης σε 15% ορίζεται και ο συντελεστής φορολόγησης επί των τόκων που προκύπτουν **από τίτλους από την 01/01/2013 και μετά**, ακόμα και αν προέρχονται από τίτλους που έχουν ανανεωθεί.

16. Ρυθμίζεται και νομοθετικά η διαδικασία απόδοσης του οφειλόμενου φόρου από τόκους καταθέσεων που αποκτά φυσικό πρόσωπο κάτοικος Ελλάδας στην αλλοδαπή. Αποδίδεται στην Δ.Ο.Υ. μέχρι την **31η Ιανουαρίου του επόμενου από την καταβολή ή πίστωση έτους** (από τον επόμενο μήνα που προέβλεπε η Πολ. 1180/2008), **όταν οι τόκοι παραμένουν στην αλλοδαπή και δεν γίνεται παρακράτηση φόρου.** Επίσης προβλέπεται η έκπτωση του φόρου που έχει παρακρατηθεί σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σ.Α.Δ.Φ. για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

17. Καταργείται η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης για τις **ημεδαπές και αλλοδαπές τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις** για τα εισοδήματά τους από τόκους καταθέσεων, από πράξεις REPOS κ.λπ. οι οποίες φορολογούνται πλέον με τις γενικές διατάξεις **συμψηφιζόμενου του φόρου που έχει παρακρατηθεί στα εισοδήματα αυτά.**

Ισχύει από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά.

18. Μείωση του συντελεστή παρακράτησης για τόκους.

Μειώνεται ο συντελεστής παρακράτησης για τους τόκους που καταβάλλονται από φυσικά πρόσωπα στην αλλοδαπή στο 20% (από 40%) όταν δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο και στο 33% (από 40%) όταν δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο. Ισχύει για τόκους ή εισοδήματα που καταβάλλονται ή πιστώνονται από 01/01/2013 και μετά.

19. Αύξηση του συντελεστή φορολόγησης για μεταβίβαση μετοχών.

Αυξάνεται ο συντελεστής φορολόγησης σε 20% (από 5%) για την μεταβίβαση μη εισηγμένων σε Χρηματιστήριο μετοχών ανώνυμης εταιρείας.

Σημειώνεται ότι:

Ο συντελεστής 20% επιβάλλεται όχι στην πραγματική αξία πώλησης που επιβαλλόταν μέχρι τώρα, αλλά στην υπεραξία (κατώτατη πραγματική αξία των μετοχών – κόστος απόκτησης).

Για τον δικαιούχο φυσικό πρόσωπο και για τις ΟΕ, ΕΕ, κ.λπ. εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση (φορολογούνται αυτοτελώς) ενώ για τα νομικά πρόσωπα(Α.Ε, ΕΠΕ, Ι.Κ.Ε κ.λπ.) το εισόδημα αυτό **φορολογείται με τις γενικές διατάξεις**, όπου από τον αναλογούντα φόρο εκπίπτει ο φόρος 20% που καταβλήθηκε.

Ισχύει για τα κέρδη από πωλήσεις μετοχών οι οποίες αποκτώνται από την 01/07//2013 και μετά.

20. Θεωρείται ως εισόδημα από κινητές αξίες αυτό που προκύπτει από **αποδόσεις συμβάσεως ή πράξεων παραγώγων όταν οι δικαιούχοι είναι νομικά πρόσωπα**, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρούν, με τις εξαιρέσεις που ορίζονται ρητά στην περίπτωση αυτή (εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου Ν. 3371/2005 ή ΟΣΕΚΑ ή πιστωτικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα).

Ισχύει από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά.

21. Επιβολή φόρου για κέρδη από πώληση μετοχών.

Επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 20% στα κέρδη που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. οι οποίες αποκτώνται από 1/7/2013 και μετά.

Σημειώνεται ότι:

α) Για τον υπολογισμό του κέρδους **λαμβάνεται η πραγματική τιμή πώλησης των μετοχών στο Χ.Α.** μειωμένη με το κόστος απόκτησης (μέση τιμή απόκτησης αυτών).

β) Αν δικαιούχος είναι **φυσικό πρόσωπο** ή νομικό πρόσωπο ημεδαπό ή αλλοδαπό μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και για τα κάθε είδους ιδρύματα **εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση** (φορολογείται αυτοτελώς) αντί της φορολόγησης βάσει των γενικών διατάξεων.

γ) Αν δικαιούχος είναι **νομικό πρόσωπο**, το εισόδημα αυτό φορολογείται με τις γενικές διατάξεις και από τον αναλογούντα φόρο εκπίπτει ο φόρος 20% που καταβλήθηκε.

δ) Ο φόρος **βαρύνει τον πωλητή των μετοχών** και αποδίδεται εφάπαξ με δήλωση στο Δημόσιο από την Ε.Χ.Α.Ε. μέχρι το τέλος του πρώτου δεκαπενθημέρου μετά το κλείσιμο κάθε ημερολογιακού διμήνου για τις πωλήσεις μετοχών που ενεργήθηκαν μέσα σε κάθε δίμηνο.

(άρθρο 2)

22. Αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της φορολογίας εισοδήματος των υπόχρεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. (Ο.Ε., Ε.Ε., κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς και κοινοπραξίες).

Καθιερώνεται κλίμακα για τον υπολογισμό του φόρου αυτών που τηρούν απλογραφικά βιβλία (**26% για τα πρώτα 50.000,00 ευρώ και 33% για το υπερβάλλον**) και συντελεστής 26% για όσους τηρούν διπλογραφικά βιβλία (μέχρι σήμερα ίσχυε ενιαίος συντελεστής 25% ή 20%). Επίσης, καταργούνται οι διατάξεις σχετικά με την επιχειρηματική αμοιβή.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση διανομής κερδών από τους τηρούντες διπλογραφικά βιβλία και εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, διενεργείται και παρακράτηση 10%.

23. Προβλέπεται ρητά ότι το αφορολόγητο αποθεματικό που έχει σχηματίσει η επιχείρηση από την πώληση ακινήτου της σε εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης, για το οποίο στη συνέχεια θα συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης και της πωλήτριας επιχείρησης φορολογείται και σε περίπτωση λύσης της σύμβασης ή υποκατάστασης του μισθωτή από νέο πρόσωπο.

Προβλέπεται επίσης ότι η απαλλαγή από τον Φόρο Εισοδήματος της υπεραξίας από την πώληση του ακινήτου κατά τα ανωτέρω και σχηματισμό αφορολόγητου αποθεματικού δεν εφαρμόζεται για συμβάσεις ακινήτων στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα κ.λπ. που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική του έδρα:

α) σε κράτος μη συνεργάσιμο ή

β) σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος για την περίπτωση αυτή αποδείξει ότι πρόκειται για συνήθεις συναλλαγές που δεν έχουν αποτέλεσμα την μεταφορά κερδών ή κεφαλαίου με σκοπό την φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή (μαχητό τεκμήριο).

24. Οι αποδόσεις από συμβάσεις ή πράξεις επί χρηματοοικονομικών προϊόντων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο θεωρούνται πλέον ως εισόδημα από κινητές αξίες και όχι ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

25. Προσδιορισμός του χρόνου απόκτησης εισοδήματος.

Προσδιορίζεται και ο χρόνος απόκτησης του εισοδήματος της νέας εταιρείας με τίτλο Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) για τα κέρδη που διανέμει ως ο **χρόνος έγκρισης αυτών από τη συνέλευση των εταίρων.**

26. Παρέχεται η δυνατότητα στην ελληνική επιχείρηση που πουλάει αγαθά σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική του έδρα σε κράτος **που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς** σε τιμή χαμηλότερη απ' ότι σε ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση, να αποδείξει ότι οι συναλλαγές δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίου με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή (**μαχητό τεκμήριο**), ώστε να μην εφαρμοστούν οι διατάξεις της § 5 του άρθρου 30 του Ν. 2238/94 **που προβλέπουν την προσθήκη της διαφοράς ως λογιστική διαφορά στα ακαθάριστα έσοδα.**

Ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012) και μετά.

27. Καθιερώνεται ως προϋπόθεση έκπτωσης των εξόδων μισθοδοσίας και αμοιβής του προσωπικού από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης η καταβολή ή η βεβαίωση των ασφαλιστικών εισφορών **μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης.**

- 28.** Προβλέπεται η **άμεση και όχι η σταδιακή** εφαρμογή της διάταξης σχετικά με την **εξόφληση των δαπανών μισθοδοσίας μέσω** τραπεζικού λογαριασμού προκειμένου να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.
- 29.** Καθιερώνεται ότι από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης εκπίπτουν οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (Ι.Κ.Ε.).
- 30.** Ορίζεται ότι τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών προς το Δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα ΑΕΙ κ.λπ. αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα **μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε λογαριασμό του νομικού προσώπου που τηρείται σε τράπεζα.**
- 31.** Προβλέπεται ότι εκπίπτει, ισόποσα μέσα σε μια πενταετία, από τα ακαθάριστα έσοδα η **έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης του Ν. 4093/2012 για τα φωτοβολταϊκά πάρκα.**
Ισχύει από 12/11/2012.
- 32.** Ορίζεται ρητά ότι εκπίπτουν ως δαπάνες της επιχείρησης από τα ακαθάριστα έσοδα **οι μη εκπιπτόμενοι φόροι,** όταν επαναχρεώνονται σε άλλη επιχείρηση καθότι αποτελούν για αυτήν φορολογητέο έσοδο.
- 33. Καταργείται το Π.Δ. 299/2003 περί αποσβέσεων** και περιορίζονται οι συντελεστές σε 17 μόνο κατηγορίες, οι οποίοι υπολογίζονται επί της αξίας κτήσης των παγίων με τη σταθερή μόνο μέθοδο απόσβεσης (καταργείται η φθίνουσα μέθοδος απόσβεσης και η δυνατότητα επιλογής από τις επιχειρήσεις ανωτέρου ή κατωτέρου συντελεστή). **Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά προβλέπεται συντελεστής απόσβεσης 10% για τα άυλα στοιχεία και δικαιώματα.**
Αυξάνεται στα 1.500,00€ (από 1.200,00€) η αξία κτήσης του παγίου που μπορεί να αποσβεσθεί **εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση.**
Προβλέπεται μεταβατικό στάδιο για τις επιχειρήσεις που την 31/12/2012 χρησιμοποιούσαν τη **μέθοδο φθίνουσας απόσβεσης.** Εάν την 31/12/2012 είχαν αποσβέσει περισσότερο από 50% της αρχικής αξίας του παγίου υποχρεούνται να μεταβούν στο νέο σύστημα. Στην αντίθετη περίπτωση διατηρούν το τρέχον

καθεστώς μέχρι τη χρήση που η απόσβεση θα υπερβεί το 50% της αξίας του παγίου.

Επίσης οι επιχειρήσεις που εκμισθώνουν κτίριο που έχει ανεγερθεί σε έδαφος τους αποκλειστικά με δαπάνες του μισθωτή, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους τις αποσβέσεις που προβλέπονται στην περίπτωση αυτή.

Ισχύει για πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από 1/1/2013 και μετά.

- 34.** Ορίζεται ότι, ο συντελεστής του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. (0,5% επί των τιμολογίων για τη πρόβλεψη απόσβεσης επισφαλών απαιτήσεων), **εφαρμόζεται και για τους ελεύθερους επαγγελματίες της παραγράφου 1 του άρθρου 48 ανεξάρτητα από την κατηγορία τήρησης βιβλίων** του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.
- 35.** Καταργείται η περίπτωση ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., που **προέβλεπε την έκπτωση των ποσών των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για συνταξιοδότησή του κατά το επόμενο έτος.**
- 36.** Ορίζεται ρητά ότι εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα οι δαπάνες **για την επιμόρφωση του προσωπικού**, που δεν πραγματοποιούνται μέσα στην επιχείρηση.
- 37.** Καθιερώνεται ως προϋπόθεση έκπτωσης των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση **σε παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς**, είναι να εκδίδονται τα παραστατικά στο όνομά της και στην αιτιολογία να αναγράφονται τα στοιχεία του τέκνου.
- 38.** Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος προς του εργαζόμενους για **επιβράβευση της απόδοσής τους**, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της, εφόσον έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης και **εφόσον φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.**

39. Στα εκπιπόμενα έξοδα, προστίθενται και τα έξοδα για πρόσβαση στο διαδίκτυο, τα οποία εκπίπτουν κατά 50%.

40. Αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης τα ποσά που καταβάλλονται οικειοθελώς σε τρίτους εφόσον δεν εμπίπτουν σε καμιά άλλη περίπτωση του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.

41. Καταργείται η παράγραφος 20 του άρθρου 31 η οποία προέβλεπε την έκδοση αποφάσεων με τις **εκπιπόμενες και μη δαπάνες** (λίστα δαπανών) από ειδική γνωμοδοτική Επιτροπή κ.λπ.

Σημειώνεται ότι οι Α.Υ.Ο. (Πολ. 1005/2005, 1028/2006, 1056/2007, 1106/2008, 1029/2006, 1057/2007, 1107/2008) εξακολουθούν να **ισχύουν εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.**

42. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ελεύθερων επαγγελματιών και των επιχειρήσεων να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλουν σε ταμεία υποχρεωτικής ή προαιρετικής ασφάλισης που έχουν συσταθεί νόμιμα.

(άρθρο 3)

43. Προβλέπονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο προσδιορισμός του ακαθαρίστου και καθαρού εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα γίνεται με **αντικειμενικό τρόπο** (από εξωλογιστικό) όταν δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα βιβλία και στοιχεία ή τηρούνται βιβλία απλογραφικά αντί διπλογραφικών, όταν δεν διαφυλάσσονται τα βιβλία και στοιχεία κ.λπ. και **καθίστανται αδύνατες οι ελεγκτικές επαληθεύσεις.**

Το καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται με πολλαπλασιασμό του ακαθαρίστου εισοδήματος με τον μοναδικό συντελεστή καθαρού που περιλαμβάνεται σε ειδικό πίνακα ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως προσαυξημένου κατά 50%.

(άρθρο 4) Ισχύει από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά.

44. Παρατείνεται για ένα έτος ο ειδικός τρόπος αυτοτελούς φορολόγησης με υψηλούς συντελεστές που προβλέπεται για τις παροχές σε χρήμα (bonus) προς τα στελέχη των πιστωτικών ιδρυμάτων, εφόσον οι πρόσθετες αυτές αμοιβές υπερβαίνουν τα οριζόμενα ποσά.

45. Καθιερώνεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης από φυσικό πρόσωπο εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας του, ανεξάρτητα από το αν υπόκειται ή μη σε φόρο (από εισόδημα μεγαλύτερο των 3.000,00€ που ίσχυε). Επίσης καθιερώνεται πάγια από 1/2 μέχρι 30/6 του οικείου οικονομικού έτους το διάστημα για την υποβολή της δήλωσης ηλεκτρονικά.

Ισχύει από το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012).

46. Καθίσταται υποχρεωτική η αναγραφή στη φορολογική δήλωση όλων των εισοδημάτων του υπόχρεου, ανεξάρτητα αν φορολογούνται ή απαλλάσσονται της φορολογίας ή φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή αν καταβάλλονται ελεύθερα φόρου. Για τα αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς φόρος.

Ισχύει από το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012).

47. Αυξάνεται το τέλος επιτηδεύματος:

- Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους σε 800,00€ ετησίως (από 400,00€).
- Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους σε 1.000,00€ (από 500,00€).
- Για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες σε 650€ (από 500,00€).
- Για κάθε υποκατάστημα σε 600,00€ (από 300,00€).

48. Παρέχεται η δυνατότητα για την επιβολή **Φ.Π.Α.** στην εκμίσθωση χώρων για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στα πλαίσια μικτών συμβάσεων εφόσον ο εκμισθωτής το επιθυμεί και υποβάλλει για αυτό αίτηση, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται, ειδικότερα στην διάταξη.
(άρθρο 17)
49. Καταργείται η διάταξη που προβλέπει τη **διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος καταναλωτή**, στην περίπτωση που δεν καταβάλλει το Ειδικό Τέλος Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.). **Παράλληλα παρέχεται η δυνατότητα** στον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου να ζητήσει με αίτησή του προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. την αποκοπή του τέλους από τον λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος.
(άρθρο 19)
50. **Παρατείνεται μέχρι 31/12/2013** (από 31/12/2012) η προθεσμία για την αντικατάσταση(**απόσυρση**) αυτοκινήτων παλαιάς τεχνολογίας με καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης μέχρι 2.000 κ.εκ. και με τα υφιστάμενα κίνητρα (απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης κ.λπ.).
(άρθρο 20)
51. Επανακαθορίζεται ο **τρόπος υπολογισμού του φόρου πολυτελείας των μεταχειρισμένων επιβατικών αυτοκινήτων** της δασμολογικής κλάσης 8703 της συνδυασμένης ονοματολογίας, καθώς και των αυτοκινήτων τύπου jeep της δασμολογικής κλάσης 8704.
(άρθρο 21)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

1. Γεώργιος Α. Κορομηλάς (2012), Φορολογικές σημειώσεις 2012 , Αθήνα: Tax advisors
2. Αριστείδης Φλώρος (2010), Φορολογική Λογιστική : Φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων – Λογιστική και πρακτική αντιμετώπιση, Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική
3. Χρήστος Δ. Μελάς (2012), Δηλώστε έξυπνα 2012, Αθήνα : Αντώνιος Ν. Σάκκουλα
4. Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων – Γενική Διεύθυνση Φορολογίας – Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος (2012), Οδηγίες για την συμπλήρωση της δήλωσης της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικού έτους 2012, Αθήνα
5. Θεόδωρος Α. Γεωργακόπουλος (2012) , Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική, Αθήνα: Ε. Μπένου
6. Δ. Π. Καράγιωργας (1981), Οι δημοσιονομικοί θεσμοί, Αθήνα: Παπαζήση
7. Σταματόπουλος Δ. και Καραβοκύρης Α. (2010) Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων, Αθήνα: ELFORIN «Φορολογικό Ινστιτούτο»
8. Καραγιάννης Δ., Φορολογικά – Φοροτεχνικά, Υπολογισμός Φόρου Εισοδήματος, Φορολογικές Δηλώσεις Θ' έκδοση (2001), Θεσσαλονίκη: Σταμούλη

Δικτυακός χώρος

1. Βικιπαίδεια: ελληνόγλωσση ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια (2010), «Φορολογία»
<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%B%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1>
2. Δικτυακή πύλη “Taxheaven”
<http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/15598>

3. Δικτυακή πύλη “AccountCity” Νέα κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων έτους 2012
http://www.accountcity.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=70:-2011&catid=36:2010-10-11-10-40-59&Itemid=30&lang=el
4. Διαδικτυακή πύλη eForin Φορολογικό Ινστιτούτο «Γα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης για το οικονομικό έτος 2012»
<http://www.forin.gr/articles/article/5954/ta-tekmhria-dapanwn-diabiwshs-gia-to-oikonomiko-etos-2012>
5. Οι 69+1 αλλαγές του νέου φορολογικού νόμου
<http://tax-analysis.blogspot.gr/2013/01/691.html>
6. Γενικά περί τεκμηρίων
<http://users.otenet.gr/~hallacc/thema/tekmirio.htm>

